

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Tituus III. De Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

muneris sacerdotalis, sacerdotio deponitur, & ultra agere poenitentiam jubetur, si calumniose accusatus morte aut exilio multatus fuerit, aut debilitatus, *can. delator. III. qu. 6. & cap. Acusasti s. sup. tit. prox.* Similitudo poenae si locum habere nequeat verberibus, exilio supplenda, *c. x. ubi Abbas h. r.* Qui errore alicui falsum crimen objicit, excusatur quidem à poena calumniae, in dubio tamen interim suspenditur ab officio & beneficio, donec suam purgaverit innocentiam, *c. z. h. r.*

TITULUS III.

De Simonia.

SUMMARIUM.

1. Simonica pravitas exaggeratur.
2. Simonia unde dicta.
3. Simonia quid, ejusque definitio explicata.
4. Versatur circa spiritualia, vel spiritualibus adnexa.
5. Est contraria juri divino, naturali, humano.
6. Alia est intrinsicè mala, si ve prohibita, quia mala, alia, mala, quia prohibita jure humano.
7. Illa versatur circa spiritualia & Sacramentorum collationem.
8. An & circa Matrimonium?
9. Sacramentorum materia an ponat materiam simoniae?
10. An res consecrata?
11. An Sacramentalia?
12. An quis aliàs invitus in necessitate induci possit ad ministrandum Sacramenta?
13. Simonia materiam ponunt & electiones, praesentationes, Ordinum ac beneficiorum collationes &c.
14. Item collatio prima tonsurae.
15. Officia divina, exequia, suffragia mortuorum.
16. An pro ingressu in Religionem quid licitè detur aut accipiat?
17. An id jure Ecclesiastico sit prohibitum?
18. Intellectus c. Quoniam 40. h. r.
19. Intellectus Extravag. i. h. r.
20. Inducere quem spe lucri ad ingressum in licitum?
21. An pacto expresso vel tacito interveniente?

22. Anus jurisdictionis Ecclesiasticae an ponat materiam simoniae?
23. Et quid de jurisdictione fori exteriori?
24. Pro obtinendis dispensationibus an licet exigatur & solvatur per sibi man.
25. An idem permittitur Episcopis per causas pertinentibus?
26. Circa actus jurisdictionis morè publicum interveniens an ponat materiam accipiendis an accipere quid licet?
27. Officialibus judicum pro instrumendo?
28. Pro omissione actus spiritualis an detur & accipiat? de quo dicitur in aliquibus, ne eligant in aliquibus?
29. 37. 40. Adnexa spiritualibus tractantur, & an vendi possint?
30. Ius patronatus an vendi per se possit?
31. Simonia haec quo jure committitur?
32. 33. Sepultura quid, & an pretium accipere?
34. Illatione hominis mortui an habeatur religiosus?
35. Sepultura locus proprius an vendi possit?
36. Reliqua Sanctorum invendibilia.
38. Obligatio ad opus spiritualia facienda admittat pretium?
39. Dari eo casu pretium potest ut si per se?
41. Beneficia invendibilia, & quid materiam faciat?
42. An haec simonia sit contra jus divinum vero Ecclesiasticum tantum?
43. Praelati inferiores an beneficii à se possint imponere prius aliquod pretium?
44. Personis privatis id non licet.
45. Consuetudo circa collationes quid valeat?
46. Pensio quid, & an sapiat simoniam?
47. An & translatio pensionum per se licet?
48. Pensio an redimi possit?
49. An remitti?
50. Simonia mala, quia prohibita an detur?
51. Officia temporalia Ecclesiae an cadant in simoniam?
52. Officia ejusmodi quam sint.
53. Officium Sacrificii vel Theaurarii an habeat?
54. Rerum & bonorum Ecclesiae venditio, & simoniam.
55. Praetium si ve temporale datum quandoque simoniam.

36. Pretium illud consistit in munere à manu, ab obsequio, à lingua. Sub munere à manu venit in primis pecunia.
37. Item res omnis temporalis pretio estimabilis.
38. Mutuum dare pro beneficio an liceat?
39. Spectat ad & impositio ac promissio pensionis.
60. Pro procuracione beneficii accipere vel dare quid non liceat.
61. Transactio an licita super beneficiis?
62. Ex causa transactionis an illi, qui codit, pensio constitui possit?
63. An & conventionem partium antecedente?
64. Pro redemptione vexas pretium dare quatenus liceat.
65. Accipiens quid, ut à vexas desistat, an sit in vitio?
66. Pro possessione beneficii adquirenda an rectè detur pecunia?
67. An liceat quem presentare ad beneficium litigiosum, ut pro iure presentantis suis litiget expensis?
68. Beneficium an rectè resignetur sub conditione expensarum restituendarum?
69. An ita rectè permittitur, ut alter solus ferat expensas pro expeditione Bullarum?
70. Renuntiatio sub pensione an licita.
71. In favorem tertii facta tenet iure divino.
72. An & iure Ecclesiastico?
73. An cum clausula, Non aliàs; nec aliter.
74. Acceptat a resignatione, an beneficium alteri conferri possit, quàm nominato?
75. Quid si spirituale pro spirituali dandū veniat?
76. Munus ab obsequio quocumque, & quatenus, habeat rationem pretii.
77. An ponat simoniam contra jus Ecclesiasticum?
78. Relinquere quid temporale sub onere obsequii spiritualis an sapiat simoniam.
79. Munus à lingua quid, & an propter preces dare beneficium sit simonia.
80. Collatio digno aut indigno per preces facta sit, non interest.
81. An licitum uti vero potenti aut familiari, cujus precibus beneficium impetretur.
82. An dare beneficium solo titulo consanguinitatis.
83. Collatio ab induceto per vim aut metum facta, an sit simoniaca?
84. Quid si metus fuerit iure incussus?
85. Quid si subit lucris amissio, nisi minantis animum mitiget?
86. Simonia alia Mentalis, alia Conventionalis, alia Realis.
87. Ab una tantum parte impleta qualis dicenda.
88. Simonia vitium seu peccatum est mortale.
89. Nec ex levitate materia sit veniale.
90. Simonia mentalis non subest panis Ecclesiasticis.
91. Conventionalis an subsit?
92. Quid si fuerit impleta ex parte ementis tantum.
93. Quid si ex parte vendentis?
94. Simonia reali Primo proposita est Excommunicatio.
95. Eriam circa ingressum Religionis.
96. An dato aut accepto aliquo pro receptione habitus?
97. II. Suspendio, quam incurrit Conventus consentiens huiusmodi receptionem.
98. An eam incurrat ordinatus simoniacè quoad beneficium & officium?
99. An incurratur per simoniam completam tantum ex parte rei spiritualis?
100. An per iraditionem rei spiritualis retrahatur ad tempus commissi criminis?
101. III. Infamia iuris.
102. IV. Irritatio actus.
103. Beneficium Ecclesiasticè adquisitio an irrita ipso iure?
104. Distributiones intuitu huiusmodi beneficii perceptas an lucretur reus?
105. Quid si per tertium sit commissi simonia?
106. Quid si obtento beneficio consenserit, solvendo pecuniam à tertio promissam, aut solutam reddendo.
107. Provisio facta ignoranti, dato aliquo in favorem ipsius provisi, an sit ipso iure nulla?
108. Et an procedat ista nullitas in simonia commissi contra jus Ecclesiasticum.
109. Irritatio adquisicionis in quibus beneficiis locum habeat.
110. An & in simonia conventionali impleta ex parte beneficii tantum.
111. An in electione Rom. Pont. habeat locum.
112. Simoniacus in Ordine aut beneficio an privetur beneficiis prius obtentis?
113. Electio an sit irrita propter simoniam commissam in confirmatione?
114. Simoniacus in beneficio an inhabilis ad alia in posterum obtinenda.
115. V. Restitutio pretii pro re spirituali accepti.

116. Restitutio hac quo jure procedat.
 117. Cui facienda.
 118. Acceptum per simoniam mentaliter an obliget ad restituendum.
 119. Restitutio an facienda ante sententiam?
 120. VI. Irregularitas.
 121. VII. Deposito.
 122. Simonia confidentialis qua dicatur.
 123. Quibus modis committatur.
 124. An locum habeat in permutatione beneficiorum.
 125. Poena hujus speciei.
 126. Simonia vitium an cadere possit in Pontificem?
 127. Pont. contrahens cum aliquo simoniace an hoc ipso eum eximat a poena.
 128. Pont. exigens annatas an teneatur lege simoniaci ambitus?
 129. An consuetudo faciat licitam exactionem temporalis pro spirituali?
 130. Super culpa simonia an & quatenus dispense Pont.
 131. In poenis an similiter Pont. solus dispense?
 132. Super simonia occulta dispense hodie etiam Episcopus.
 133. Pont. an dispensare possit quoad restitutionem pretii simoniace accepti?
 134. Modus & forma concedendi dispensationem.
- D**E criminibus, de quibus Judex Ecclesiasticus cognoscit, subjicitur: & primo quidem de iis, quae in Dei injuriam primario committuntur per actum aliquem sacrilegum, quoties facta violantur. Inter quae praecipuum locum quin obtrineat Simonia, non venit dubitandum, quae continet gravem injuriam in Deum, cujus divina dona inestimabilia vili pretio aestimantur, non sine magna irreverentia; cum sit contra eorum excellentiam. Ut per humanum contractum & temporale pretium adquirantur, quod non potest non continere & maximam vilipendium, & irreverentiam gravissimam Divinae Majestatis; quasi ipsa bonitas esset in ducenda & cogenda pecunia ad sua divina dona praestanda, quae bene merentibus gratis abunde largitur. Continet etiam injuriam, quod donum spirituale, ut sic, invendibile secundum temporalem aestimationem, pretio taxetur, Vergit praeterea in gravissimam Ecclesiae perniciem, cum causet beneficia saepius indignis conferri, electiones in-

justas fieri, praeturas indignis conferri, facti non tondere gregem, sed degubere canes docere, sed perdere. Excecat enim manus prudentes, & subvertunt verba justorum. Ita dicitur. Ut ab omnibus, quibus timor Dei habet, vitium istud facillimum sit habitum, habendum malum detestabilius dicatur ablatum. II. in can. ex multis l. q. 7. Et à plenitudo hae resis simonica dicitur, ut patet ex variis titulis, can. Presbyter 3. can. qui studet 1. can. aliquot 13. l. q. 1. can. pates ult. q. 7. & hae resis cedoniana peius, can. eos 21. l. q. 1. Ut resis hae resis Papa omnia alia criminosa, ad comparationem simoniace pravitate, quasi pro nihilo putet can. fin. l. q. 1. Cujus dictum repetendum habet Innoc. III. in c. per tuos 2. b. 1. & hae resis aggerandam istius vitii multatiam, committit & per se non sit contrarium fidei, quod non requirit errorem in intellectu, sed in voluntate. Suarez de Simonia c. 1. n. 6. Ut tamen maxime detestandum hoc vitium, non ideo magis infrequens in Ecclesia, proinde eo, quod in aliquam hominum utilitatem det, divitiarum, honorumque & dignitatum petitum fovet; quia ita accendit perniciem turpem hominum ambitionem, ut divitiarum, honorumque, salutis propriae locum temporale, aut vanum aliquem honorem ponere, etiam cum perjurio non pudeat, exclamare cum Petro Blesensi sic car. in Epist. Othavianum legatione fungentem, quem Baron. tomo 12. Annal. ad an. 1187. apud ane! O inanis gloria! O ambitio caeca! O honoris inexplorabili fames! O cinna condonarum subversio, cupiditas dignitatum, obrepit hae pestis? Unde invulsi hae resis praesumptio, ut in aigni dignitates, ambulant quanto minus meruerint ascendere ad tanto importunius honoribus se importunius per fas & nefas, hodie anima corporis crimine currunt infelices ad Castellum ralem, nec attendunt, quod sit eis Castellum stilentia &c.

Origo, Definitio, Divisio Simoniae.
Ratio nominis etsi aliquibus videatur communiter tamen habetur tractatione Magi, improbo impostore, quod

tempore Apostolorum Petri & Pauli; tum quia primus ille fuit, qui in lege gratiæ hoc crimen admittit, dum voluit Spiritum sanctum emere, non propter ipsum, quo indignus erat, sed ut dona ejus haberet venalia, & ex eorum venditione per signa, quæ fierent, multiplicatam contraderet pecuniam, *can. Salvator 1. q. 3.* tum quod hoc vitium per Apostolos in Simone isto primo sit damnatum, *Act. cap. 8. D. 2.* lege gratiæ; nam & ante sub lege veteri huic vitio locum fuisse patet ex Giezi famulo Elisei 4 Reg. 5. *d. can. qui studet 11. & can. eius turpem 1. q. 1.* filius Heli, & aliis qui dona Dei venalia habuerunt, & per largitiones ea fuerunt cõsecuti. Jafonem multa talenta argenti Regi Antiocho obrulisse traditur 2 Mach. 4. *d. can. qui studet.* Caipham summum sacerdotium pretio obtinuisse habent historia. Vid. Abb. in *c. extirpanda 30. in Repet. §. qui verò num. 53. sup. de praben. Suarez de Simonia c. 5. n. 5. & n. 11.*

3. Simoniam aliqui definiunt esse sacrilegium, quod committitur in emptione - venditione, sive contractu quolibet, quo res spiritualis, ut talis, pro temporali commutatur. Suarez *d. Tract. c. 1. n. 7.* Communis & usitata ejus definitio est, quod sit studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel ei adnexum. Dicitur, voluntas, quod eam habeat pro objecto, cum ut omnis malitiæ, ita & Simonia radix consistat in actu interiori: & ad indicandum vitium hoc non tantum opere, sed & solo adfectu deliberato committi. Quod facit, quod prima Simonia fuerit in Ecclesia sola voluntate & conatu. Ut non r. Et aliqui Canonice ad perfectionem definitionis, addi velint particulam, opere subsecuto; quasi alias definitio non conveniret Simonia reali & conventionali. Nam cum dicitur voluntas emendi, vendendi, non excluditur actualis emptione - venditio studiosa sive deliberata. Actio enim ut sit simoniaca voluntatem illam includit. Azor. *Instit. Moral. p. 3. lib. 12. c. 1. qu. 5.* Quod facit; quod iustitia à C. definiatur per voluntatem, per quam actus non excluditur, qui iustus dici nequit nisi ex voluntate procedat, ut traditur *Instit. de just. & jure.* Dicitur, studiosa, ad voluntatis electionem significandam, cum in omni vitio electionem voluntatis consequi sit necesse; quamvis quidem p̄treat ad-

ditionem istius verbi non necessarium, cum ad omnem actum humanum, sive bonum sive malum, deliberatio & imperium voluntatis desideretur. Verba emendi & vendendi non proprie sive strictè hic accipiuntur, sed generaliter, prout secundo leges XII. Tab. accipi possunt, l. statuliberi 29. in fine D. *Hæretic. lib. pro contractu non gratuito æquivalente emptioni - venditioni, ita postulante ratione actus, de quo agitur: ut etiam permutatio. Do ut facias: Facio ut facias, & similes contractus, quibus res temporalis venit, concludantur.*

Verba denique, aliquid spirituale, vel ei adnexum, indicant materiam, circa quam versatur Simonia; quæ ut duplex, ita & duplicem constituit moniam; aliã, quæ versatur circa spiritualia, aliam circa non spiritualia, adnexa tamen spiritualibus. Spiritualia sunt proprie dona spiritualia supernaturalia, sive in se & per essentiam talia sunt, ut gratiæ, virtutes infusæ, dona Spiritus sancti sive ex parte cause & per relationem ad spirituale effectum, quia scilicet sunt causa bonorum effectuum, ut sacramenta gratiæ conferentia, sive ex parte effectus, sive per relationem ad causam spiritualem supernaturalem, ut actus prophetandi, qui ex causa spirituali nascitur, ordinaturque ad salutem & fidem Ecclesie. Adnexa spiritualibus proprie sunt ea, quæ cum in se sint materialia, ratione connexionis cum spiritualibus censeantur spiritualia, & ponunt materiam Simonia. Dico proprie, nam sunt quædam spiritualia in se, adnexa quidem aliis spiritualibus, non tamen ideo omnibus verè spiritualia, nec inter adnexa computanda inter adnexa computantur vasa sacra, non ut talia, sed ratione materiæ, vestes, beneficia, jus patronatus, & similia. Vid. *Suar. De Simonia c. 9. & c. 23. num. 4. Azor. d. c. 1. qu. 1. Binsfeld. ad Rubr. h. t. Notab. 7.*

Circa hanc materiam malitiam Simonia ponit pretium interveniens, non tam propter inæqualitatem quàm irreverentiam, & abulum rei sacræ, ejusque contemptum & vilipendium secundum dicta *sup. in princ.* Quæ ideo damnatur, ut contraria divino, naturali & humano juri, gravibusque subiecta pœnis, de quibus infra. De divino jure patet ex Veteri Testamento, ubi grave crimen commemorat Balaam, qui

qui mercedem amavit iniquitatis, mercede conductus, ut populo Dei malediceret, & apprehenditur Jeroboam, quod Sacerdotia excellentiorum pretio conferret, 3. Reg. 13. Elifai Propheta famulus Giezi divinitus lepra est percussus, quoddam Naaman, ob curam ab Elifai lepram, munera accepisset, 4. Reg. 5. Patet & ex novo, *Al. 8.* ubi Simoni gratiam Spiritus sancti pecunia comparate conanti, inquit D. Petrus. *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei pecunia possideri existimasti. Non est pars neque fors tibi in sermone isto: cur enim tuum non est rectum coram Deo.* Et ipse salvator *Matth. 10.* *Gratis accepistis, gratis date, id est sine ullo pretio.* Eodem facit, quod ipse Christus ementes & vendentes ejecerit e templo; quod plerique de simoniacis exponunt, ut videre est *d. can. ex multis cum 2. seqq. 1. qu. 3.* De naturali patet, quod dicitur sancta tractanda esse sancte, & pro dignitate sua nec aestimationi esse subicienda inestimabilia; quod ipsum continet genus injustitiae, ut supra dictum, contrarium juri naturae. De jure humano Ecclesiastico constat passim *ex hoc tit. & eod. in 6. ac variis locis decreti*, quibus simoniaca impietas reprobat ut *1. q. 1. 2. 3. 4. 6. & 7.* non tantum quatenus committitur contra jus divinum aut naturale, sed & contra jus positivum Ecclesiasticum. Nam est & Simonia propria tantum prohibita per jus Ecclesiasticum: ex cujus prohibitione dumtaxat habet actus suam malitiam, quam alias non haberet, seclusa Ecclesiae prohibitione: Sic officium Oeconomi, Thesaurarii rerum Ecclesiasticarum habet quidem connexionem & adfinitatem cum rebus sacris, non vero tantam, ut ex natura rei sit Simonia vendere tale officium; accedente autem prohibitione Ecclesiae est Simonia, *can. salvator 1. q. 3. Azo. d. loco vers. Dubia quaestio, Binsfeld. ad rubr. h. t. Tertia concl. Suar. c. 7. n. 7.*

Hinc aliam divisionem ponunt, quod alia sit simonia intrinsece prohibita, quia mala, scilicet juri divino & naturali contraria, alia mala, quia prohibita, scilicet de jure Canonico. Qua de re ordine agendum, & postea quid nomine pretii veniat, videndum,

***

De materia Simoniae, & primo est juris divini, idque circa Spiritualia.

Certum est Simoniam intrinsece aut prohibitam, quia mala est, circa dona spiritualia, sive in se & per se, sive ex parte cause aut effectus, sive in *c. consules 18. n. 3. b. t.* Unde non committitur Simonia in comparatione Spiritus sancti, sed & in collatione beneficiorum, cum in Ecclesia *9. b. t. p. 1.* Eucharistiae, cujus venditio maxime vituitur, & detestabilem, cum ipse Christus veadatur, *can. nulla 100. l. qu. 1. eoque peior*, si fiat, ut magicos usus, que res etiam hominum continent sacrilegium *Suar. c. 10. n. 1.* dicendum de baptismo, de Ordinatione, Extrema unctione, pro quibus non tantum labem pretium exigitur, *can. Baptisma 99. l. q. 1.* Idem juris est in Confirmatione, ex jam dicta ratione, *d. c. 9. h. t. 10. n. 5.*

Dubium, An circa Matrimonium trahatur? R. Excipi hoc a nonnullis *Can. 1. d. c. cum in Ecclesia 9. b. t. p. 1.* illud gratia non conferatur, *can. 100. n. 1. can. honorantur xxxii. q. 2.* ubi materia facta matrimonii offeruntur. Facit, quod circa matrimonium varia pacta interveniunt, dotem, donationem propter nuptias, &c. Dicendum tamen, & circa matrimonium est Sacramentum [quale verè est, & gratiam conferens, estque de fide, *ad 2. d. 24. de Sacram. matr. cau. 1. quidquid 101. l. q. 1. in capitulo*], quod venundari penitus non debet, & facit, quod matrimonium admittit venditum, nam hoc ipsum non ut Sacramentum, sed ut contractus humanus, in quo communicatio materialis, id est, rei corporalis & acceptationem corporum. Ex corpore nihil repugnat pretium interveniente, &

set æqualitas cōtractus, ad compensandam aliquam temporalem conditionem, veluti iuventutem alterius, nobilitatem, formam, c. 3. *sup. de condit. appof.* ubi valet conditio, *Duco te si censusm dederis.* Sic & licitum est, dare quid parentibus puellæ, ut consentiant, & intertuntis, ut consensum procurent; hæc enim omnia ad contractum referuntur, non ad Sacramentum, quod per huiusmodi contractum non potest ceteri venditum. Suarez d. c. 10. n. 7. *Ch. seqq.* Binsfeld. *in c. ad Apostolicam* 42. q. 2. h. tit.

9. Q. II. An materia Sacramentorum secundum se spectata ponat materiam Simoniæ? R. Materiam aliam esse remotam, ut aqua, oleum, etisima, vinum, panis, aliam proximam, ut lotionem, unctionem, verborum prolationem: illam absque dubio vendi posse citra maculam, quod sit res merè materialis, non etiam hanc. Nam huiusmodi actiones spectant ad ipsa sacramenta, quæ in talibus actionibus consistunt. Deinde istæ actiones per se exiguae sunt æstimationis, ut non possint moraliter vendi sine respectu ad sanctitatem. Ut & in his habeat locum. *Gratis accepistis, gratis date.* Suar. c. 11. per tot.

10. Ubi alia dubitatio est, An res consecratæ vendi possint ratione materiæ, eo pretio, quo veniant non consecratæ? Resp. Pro negativa parte facere *can. si quis l. q. 3.* ubi dicitur, Ecclesiam vendi non posse, quod sit consecrata: & subiungitur ratio, quod quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquat. Non potest autem consecratio esse sine materia, ut hac vendita, videatur & vendita ipsa consecratio. Estque communis sententia Canonistarum, res consecratas, quamdiu consecrationem retinent, vendi non posse; post amissam autem consecrationem per fractionem posse vendi: ut secundum eos calix consecratus & integer vendi nequeat, juxta d. c. *si quis*, fractus autem possit. Illas verò res, à quibus non potest separari consecratio, ut chrisma, oleum, panis, vinum, & similia, quod in his consecratio ita insit materiæ per confusionem, ut separari nequeat, non esse vendibiles, cum materia non sit amplius convertibilis ad usus humanos. Et hæc sententia videtur placere *Gl. in can. placuit* 102. l. q. 1. *Ch. in c. Non satis* 8. c. *En qua* 16. *Ch. c.*

in tantum 36. h. c. *per ista jura* & sequitur Abbas in d. c. 10. Aliqui distinguunt, an in re composita ex materiali & spiritali minus principale sit id, quod se tenet ex parte materiæ, tum vendi non possit; an verò id, quod est ex parte consecrationis, & tum vendi posse citra vitium. Aliter alii distinguunt, an materia rei sacræ sit magni valoris ut prudenter æstimari possit pretio, an verò exigua, quæ pro nihilo reputatur: illo casu pretio æstimari posse admittunt, non etiam hoc. Sed, ommissis distinctionibus, quæ non habent sufficiens fundamentum, nec sufficientem rationem differentiæ, loquendo de his rebus ex solo jure naturali, & seclusâ Ecclesiæ prohibitionem dicendum, eas secundum se spectatas non ponere materiam simoniæ, cum ut tales consideratæ sint quid merè temporale, atque ita æstimabiles pretio, cujus valorem non amittunt propter consecrationem; quo modo rectè venditur calix consecratus, vestis sacræ, Ecclesia. Sic usus habet, cereas imagines benedictas sine piaculo vendi, quales vocant Agnos Dei. Eadem ratio obtinet in aqua benedicta, oleo, & similibus, quod materia eorum sit æstimabilis. Non sunt tamen hæc res convertendæ ad usus profanos, propter eorum reverentiam. Cavendum etiam, ne ejusmodi rerum pretium augeatur, ratione consecrationis, quia res carus æstimaretur, quatenus est spiritalis non sine simoniæ, cum carior æstimatio fiat secundum qualitatem, quæ non est pretio æstimabilis Suar. c. 14. n. 6. Navarr. *in summa* c. 23. n. 108. Guil. Redoan *De simoniæ* p. 3. c. 10. *in princ. Ch. c. 17. n. 6. Ch. seq.* Binsfeld. *in rubr. h. l. Quarta concl.* Non obstat d. *can. si quis objecerit*, quia in illo agitur non de materiali Ecclesia, an vendi possit, sed de dignitate Episcopi, aut Abbatis, aut ordine Ecclesiæ. Vera enim illius can. lectio est *Nam cum corporalis Ecclesia Episcopus aut Abbas Ch. c.* non etiam, *corporalis Ecclesia, aut Episcopus Ch. c.* ut videre est in Decreto correcto per Greg. XIII. Suar. d. c. 14. n. 13. Ut dicendum sit, regulam ibi positam procedere, quando spirituale est principale; tunc enim, temporali adnexo vendito, non potest dici non vendi spirituale; uti vendita præbenda, venditur & jus spirituale, cui est adnexa præbenda. Si verò ipsum temporale sit principale, ejus venditio non adiciet spirituale

adnexum, ut patet ex dictis supra de iure patroni. Si quis tamen litteræ Gratiani adherere velit, dici poterit, esse ibi sermonem formalem de Ecclesia, ut includit benedictionem; sic enim vendi non potest, quia simul venderetur & materiale & spirituale. Non obstat d. can. placuit, & alia loca supra allegata, quia in illis est sermo de collatione chrismatis, quæ fit per usum in solemnitate Baptismi, aut Sacramenti Confirmationis, aut extremæ Unctionis, quia est inestimabilis actus iste, cum sit sacramentalis.

11 Dubitari iterum posset, An Sacramentalia ponant materiam Simoniam? R. Affirmative, Quod sint Ordinum functiones, quæ non possunt fieri nisi à Sacerdotibus, & actus propriè spirituales, à potestate supernaturali procedentes, & ad finem spirituales ordinati. Eius ordinis est consecratio Ecclesiæ, calicis, benedictio aquæ, vestimenti, nubentium, cap. 9. ubi Glos. 7. Benedictio h. t. ubi improbatur consuetudo, qua aliquid pro benedictionibus nubentium exigitur, & ejusmodi res dicitur continere horribilem venalitatem. Huc etiam pertinent ceremoniæ, quæ in sacramentis solemniter exhibendis fieri solent. Hæc ita de iis, quæ data aut exacta in pretium Sacramentorum, non coactè, Navar. d. c. 23. n. 99. Redoan. d. c. 17. n. 18. & 19. Suar. d. c. 14. n. 2. & 3.

12 Quæstio item est, An citralabem hanc in necessitate quis rectè pretio inducat eum, qui aliàs ministrare non vult Sacramentum? R. Aliquorum esse sententiam, id neutiquam permissum esse, propterea quod emere Sacramentum sit intrinsecè malum, utpote contra jus divinum, ut nullo casu fieri possit licitum, secundum Apost. ad Rom. 3. Non sunt facienda mala, ut eveniant bona. Dicendum tamen, in extrema necessitate licitum esse isto casu dare pecuniam, non ut pretium Sacramenti, sed ut removens impedimentum prævæ voluntatis & avaritiæ. Exemplum ponitur communitè in Baptismo, sine quo gravissimum damnum inferitur non baptizato, scilicet perpetua damnatio, Quæ causa est sufficiens, ut pretio redimatur impedimentum & vexatio, & evitetur istud damnum, non tamen tamquam Sacramenti pretium, etiamsi ita velit accipiens, cujus menti non debet se conforma-

re illud offerens, quem excusat necessitas mendi vexationem, & satisfaciendi alterius. Qui si nolit alio modo dare pecuniam in pretium Sacramenti, & hoc autem vel irrisionem Sacramenti vel indignitatem oblatio foret isto casu inimitabile non separabilis ab injuria Religionis, & atque ita non licita, ut potius sine oblatione permissus sit mori iuxta, c. i. jura p. qua vi. Ubi aliqui distinguunt inter mortem & adultum, quod in illo id licet propter extremam necessitatem, non in hoc, quia non detur extrema necessitas, quæ in remedio sibi providere. Verum certum possit dari gravissima necessitas, quæ eo dicendum? cum in adulto non minus pecuniæ ponat irreverentiam Sacramentum dignitatis ejus demeritum, quam in infante. Ut quod licet pro alio facere in materia salute, id & pro se liceat, ex maiori dignitate & inclinatione caritatis ad curam salutem, cum utri pro parvo daturur per oblationem pecuniæ ad satisfactionem prelo, sed solum removens impedimentum, sed solum removens impedimentum carnis salutem, ita & in adulto: qui non potest removere peccato accipientis, cum removens salutem petendo, uti potest, rectè daturur alterius, qui alio modo non vult remedium necessarium. Ut in casu huius promittuntur usuræ Juramento ei, qui mutuum dare non vult, ut dictum supra in jura. n. 53. Panorm. d. c. 9. nu. 5. ubi tamen distinguit inter infantem & adultum, dicitur jam dicta. Et hoc ita in eo, qui dicitur negat baptizare sine pretio. Idem de eo, qui ductus odio, aliove prævæ voluntate cum eadem hoc in casu militet, tamen enim offertur pecunia tamquam pretium Sacramenti, sed tantum ut removens impedimentum ad affectu, quem alio modo non vult removere, baptizet; ut non tam indecat ad hoc, sed ad minus malum, quia minus est malum pecunia baptizare extremè indigentem, quam illud sine necessario remedio removere. Ita de hac quæstione Azor. d. p. 3. lib. 1. cap. 6. c. 35. dub. 7. Dicta etiam oblatio in Sacramento Penitentia, quod necessarium

extremis constituto, cui est conscientia peccati mortalis: nam & iste utitur jure suo redimendo vexam, qua injultè opprimitur à negante admittere ad poenitentiam, nisi data pecunia, arg. c. dilectus 28. h. t. ubi vexa redimenda causa quid licite datur, Azor. d. c. 3. qu. 4. Suar. c. 19. n. 7.

13 Ponunt & materiam Simonie electiones, presentationes, collationes Ordinum, beneficiorum, dispensationes super votis, juramentis, matrimonii impedimentis, irregularitatibus, & denique omnes actus procedentes à potestate Ordinum, in quocumque ejus gradu seu ordine, non tantum majorum, ut Sacerdotii, Diaconatus, Subdiaconatus, quia & horum munera sunt spiritualia, verum etiam minorum qui regulariter spirituales sunt, ut vendi nequeant citra labem. Doct. in. c. Confulere 28. h. t. Silvester V. Simonia q. 9. Suarez c. 13. n. 1. Et. 2. Possent tamen actus esse tam materiales secundum se, ut nisi accedat Ecclesie prohibitio, non ponat materiam Simonie, si non exerceatur ut actus ordinis, sed ut à laico fieri potest: ut officium Ostiarii, ad quod spectat aperire, claudere fores, excludere eos tempore Sacri, qui adesse prohibentur, custodire res mobiles Ecclesie, quae res laicis committuntur. ut Suarez d. c. 13 in fine.

14 Primæ tonsuræ collatio huc rectè refertur, quæ etsi Ordo non sit, est tamen dispositio ad Ordines, ut sit quid spirituale, cū per eam sanctificetur persona, Deoque dicitur, in sortem Ministrorum ejus adnumerata, ut pro ejus collatione pretium dare & accipere sit simonia, arg. c. cum contingat 11. sup. de arate Et qual. ord. In cuius fine tonsura in lata significatione dicitur Ordo Clericalis. Adde Trid. Sess. 21. de reform. c. 1.

15 Ponunt & propriam Simonie materiam officia divina, prout fiunt in Ecclesia ex Ecclesiastica institutione per Ecclesie Ministros, ut pro illis quid dare tamquam pretium sit simonia prohibita, quia mala, quia hujusmodi officia habent quid spiritualitatis, ut sint inestimabilia pretio. Cujus ordinis sunt exequiæ, suffragia mortuorum, d. c. suam 29. c. ad Apostolicam 42. h. t. Redoan. de Simonia p. 1. c. 30. n. 6. Et p. 3. c. 16. n. 34. Suar. c. 15. n. 3. Et seq. Et hoc quoad pretium: nam stipendium rectè petitur, ut & id quod ex consuetudine offertur,

modò sit laudabilis, d. c. 24. Intelligendum autè hoc quoad actus funeris spirituales, ut orationes, psalmodias, litanias, & cætera concernentia divinum officium, & suffragia Ecclesie: nam sunt & non spirituales, uti corpus defuncti deferre, sepulturæ tradere, cooperire, & similia, quæ cum nihil spiritualitatis habeant, sed tantum sint corporalia, pretio æstimantur citra labem. Suar. d. c. 15. n. 7. Processiones Ecclesiasticæ publicæ fieri solitæ in honorem Sanctorum, aut ad impetrandum divinum auxilium in necessitatibus, ad officium divinum cum pertineant, idem de his judicandum, quod de hoc dictum superius. Suar. d. loco n. 8.

16 Quæritur autem, An pro ingressu in Religionem quid accipiatur citra labem? R. Cum status sive ingressus Religionis sit maximè spiritualis, tam ex parte principii, quod sine dubio est Spiritus Sanctus, quam ex fine proximo, & per se, qui est cultus Dei perfectus & spiritualis perfectus ingredientis, ex natura rei & ex vi juris divini Simoniam committi, si ex pacto quid recipiatur pro ingressu, can. nullus. l. q. 2. c. non factis 8. c. veniens c. 19. de regular. 25. c. quoniam 40. h. t. quibus locis hoc ipsum declaratur simoniacum, atque ita recepti dicuntur dimittendi. Dico, ex pacto; nã quod sponte & liberaliter offertur, est extra labem, cum per hoc non æstimetur res sacra pretio, si non tam detur pretium pro ingressu, quàm pro alimentis & sustentatione necessaria. Quamvis nec eo casu videatur licitè quid accipere, cum jus vivendi ex bonis Monasterii sit adnexum professioni, Non potest tamen eares dici esse contra jus divinum, cum congruam sustentationem ab ingrediente requirere non sit per se malum, quod non tam detur temporale pro spirituali quàm pro temporali, scilicet pro oneribus ingressui adnexis, quibus non sufficit Monasterium, ut colligere est ex Trid. Sess. 21. c. 2. de reform. ubi nemo ad Ordines admittendus dicitur, nisi qui beneficium habet, aut cui aliunde provisum sit de alimentis. Vid Azor. d. lib. 12. c. 16. Redoan p. 2. c. 29. n. 5. Et seq. Binsl. ad c. cum in Ecclesia 9. q. 2. h. t. Suar. De simonia c. 17. n. 4. Et seq. Et de censuris Disp. 22. sess. 5. n. 5. Lessl. d. c. 35. dubis. 12. qua dixi ad tit. D. de ambitu n. 7. Et seqq.

17 Q. II. An jure Ecclesiastico id ipsum sit prohibitum? Resp. Id posse videri, ex eo, quod isto

isto iure sit prohibita omnis pactio circa spiritualia & ingressum Religionis; quam in partem adferuntur varia loca, *d. can. nullus l. q. 2. d. c. non satis, d. c. veniens c. c. de regularib. h. t.*, quæ loca cum non loquantur nisi de ingressu simoniaco; pro quo scilicet pretium datum erat & nullus exister locus, quo prohibeatur eiusmodi oblatio pretii, nisi in casu, quo Monasterium est dives, non etiam, quando pauper est, & inopia tanta laborat, ut sustinere commodè novum Religiosum nequeat, dicendum, id non esse illicitum de iure Ecclesiastico.

18 Obstare videtur *d. c. quoniam 40. h. t.* in quo sit specialiter prohibitio Monialibus, ne pecunia pro earum ingressu exigatur pauperitatis prætextu. Verum, ut Glossa indicat, agitur ibi de Monasteriis, quæ falsò prætendebant pauperitatem, ut colligitur ex verbo, *prætextu*, dicitur enim propriè *Prætextus*, quando res verè non subest. Potest etiam intelligi *d. c.* in casu, quo prætextu pauperitatis verè plus multò exigatur, quàm sustentatio requirit, quod ipsum videtur exigi nomine ingressus, quod proinde intrinsecè malum.

Non obstat. *l. §. sanè de statu Monach. in 6* nam quod ibi dicitur, non debere plures recipi, quam ali possint, est ratione gravaminis, quod cessat, quando ingrediens necessaria sibi secum defert. Quo modo & accipiendum *c. tu nos h. t.* quod culpabiles iudicat & recipientes & offerentes, qui aliter non erant admissuri, nisi bona temporalia deferat secum ingressurus; nimirum si Ecclesia abundet, non etiam si pauper sit.

19 Denique nihil obstat, *Extravag. 1. eod.* quæ prohibet quidquam recipi ab ingredientibus, quod hoc sit detestabile, scilicet extra casum necessitatis; nam ea posita, nihil continet vitii. Ita tenet Navar. *trakt. de redditibus Eccl. q. 1. Monito ult. n. 2. & in summa c. 27. n. 106. Suar. d. c. 17. nu. 7. c. segg.* & probatur ex ipso textu *d. Extravag. 1.* in cuius principio dicitur, *detestabilis reprobata servatur ab usio*: ut ibi Pont. ad casum ante prohibitum se referat, qualis est in casu, quo Monasterium est dives, non etiam, quo pauper. Patet etiam ex aliis verbis, quibus prohibet pactus sive prandia, pecunias per modum distributionis, jocalia, resque alias, quæ non sine necessitate oportet. Unde

ut res extra vitium ponatur, sit Mendacium tenue, quo alias non careret. Delictum iam aliqui, ut pactum nullum interponitur si hoc faceret rem prohibitam, *Non satis*. Verùm hoc intelligendum de pactio circa res illiças, non etiam circa sustentationem, quæ licitè petitur & accipitur. *Azor c. 16. qu. 1. vers. si autem, ubi dicitur, licet fiat pactum hac in re, licet non sit prohibendum, dare quid pro sustentatione iure Canonico, posset tamen de eorum abrogata eiusmodi prohibitionem non induci, cum sit juris humani, cui non potest prevalere.* Quæ hac in parte dicitur corruptela, nec irrationabilis, quæ est temeritate præsumptiva. Pont. in *d. Extravag. 1.* consuetudinem eiusmodi prandia non rejicit, sed quidem solemniter ac sumptuose, factu, etiam ad emulationem, permissum id ipsum Religionum Superioribus, exigentibus, quod tamen dicere non potest præsentibus certa fertula, quæ constat, fortè à voluntarie offerentibus esse credere, & permillum per *l. §. illa duntaxat.*

Q. III. An quid simoniaci inducere aliquem spe lucri ad ingressum Religionem, sive ad sustentationem, sive ad aliam quamcumque viam, à qua aberrat beneficentia, & civitatis signis adfectum ejus provocare in se vitii includere; cum & interuentus cantis sit optima, & pacto cellam dicitur ejusmodi virtutis opera præcedit. Et probatur *can. debet penit. xxii. dicit August.* unumquemque debet munus suum adducere ad colestem disciplinam vel beneficentiam, quod est donis, beneficiis Idem habet *ra dist. 45.* Cavendum tamen, ne liberalitatis faciat alterum fidei perversionem induci, quàm verè, cum di excessus contineat importunas, habent vim coactionis, quæ rogatum ret periculo fictionis & incohibitione ita actus iste non foret sine peccato, tra Simonie labem. Vid. D. Th. 2. 1. q. 1.

ad 4. Sanch. de matrim. lib. 1. disp. 39. nu. 4. Suar. De simonia c. 10. nu. 5. & seqq.

Tantum est questio, an pacto expresso vel subintellecto id liceat? Resp. Non licere, expresso tradit in *can. quam pio*. l. q. 2. quod istud donum descendat a Patre, ut pro illo munus accipiens videatur vendere donum Spiritus Sancti, & offerens emere. Et facit pro hac parte regula generalis, quæ reprobatur pacta, & conventiones in spiritualibus, *c. fin. sup. de pactis, c. questum de rer. permis.* His tamen non obstantibus, dicendum, Nihil illiciti continere, largitione & beneficentia aliquem invitare ad Religionem, Baptisimum aliave opera pia & spiritualia, etiam pacto prævio, propterea quod non possit dici continere malitiam Simonie, cum intentio promittentis non sit, ut quid emat sibi, aut quid recipiat, & recipiens non obligetur ad quid reddendum, sed tantum quid sibi operetur, ut dici non possit dari quid tamquam pretium rei piæ aut spiritualis. Sic licitum est instituire hæredem, vel legare quid, in casum ingressus, baptisimi, si ingrediatur, baptizetur, ut dictum supra De Regularib. num. 14. & plura hæc de re Sanch. d. disp. 39. item Navar. in *can. inser. cetera* II. q. 3. concl. 5. n. 20. Et hoc citra coactionem & obligationem necessariam ingrediendi: ut, si ingrediatur, habeat relictum aut promissum, alias non. Quæ res non potest continere labem, uti probatur, *c. 2. de condit. appo.* ubi, si dominus manumiserit servos sub conditione ingrediendi, qui alias servituri iterum subduntur manumissione subsecuta, non licet illis Monasterium deserere. Unde patet conditionem non esse vitiosam. Sic nihil continet labis damnato ad mortem concedere vitam sub conditione ingressus, cum nec cogatur ad Religionem, nec vendatur Religio, sed optio illi datur, ut inter duo eligat, in quo illi sit gratia, quia minus malum hoc est, quam cogi ad moriendum Suarez d. c. 10. n. 10. Quod si promissio contineat tale pactum, quod determinare maneat quis obligatus ad Religionem, aut conversionem, aut Sacramentum suscipiendum, videtur non esse licita, ut non vacans labe ista. Videtur enim ejusmodi opus pretio æstimari, juxta *d. can. quam pio*, qui eo in casu accipiendus. Ut non obstat, quod ejusmodi promissio videatur liberalis, quia hoc verum est, quando optio libera est ei, cui sit,

non etiam, quando inducit absolutam obligationem, est enim tunc onerosa illi, qui accepta donatione, cogitur omnino facere quod inordinatum est, non respondens sanctitati dictorum statuum, ut pretio ad eos suscipiendos obligeatur.

Quæritur &, An actus jurisdictionis Ecclesiasticæ sint materia Simonie? R. Quoad internum forum non esse dubium, pro absolutione impetranda aut concedenda pretium dari aut exigi non posse, citra labem, nec etiam pretii causa minui vel augeri potestatem, *c. nemo 14. h. t.* aut delegari alteri jurisdictionem fori interni, eo quod res spiritualis videatur pretio æstimari. Si tamen absolutionis denegatio cedat in detrimentum grave, videtur dari licitum esse redimere vexationem injustam pretio, cum dantis intentio non sit emere absolutionem, sed tantum tollere pravum appetitum & adfectum impediens; quod nihil mali involvit, secundum dicta *sup. cod. n. 12. Gl. in c. ad aures 24. & c. dilectus 28. h. t.* Redoan. p. 3. c. 21. n. 6. Suar. c. 19. n. 7. & 8. De jurisdictione fori externi idem sentiendum, cum & ista sit spiritualis res, ad spirituale & supernaturalem finem tendens, pro qua pretium interveniens ponit labem simoniacam.

Quod Primò procedit in communicatione jurisdictionis vel ordinariæ vel delegatæ, *c. 1. & 2. inf. tit. seq. 23. Suar. c. 20. n. 4.* Unde non licite Vicarius Episcopi constituitur pretio, nec aliquod ministerium ista via committitur sine vitio, *cap. ad nostram 12. h. t.* Et hoc quatenus est pretium; nam stipendium sustentationis nunquam excluditur.

Secundò, In omnibus actibus jurisdictionis voluntariæ, ad effectum spirituale ordinatis, Cujus ordinis sunt, relaxationes juramentorum, dispensationes super legibus Ecclesiasticis, votis, irregularitatibus, impedimentis matrimoniorum: prohibitum enim pro ministerio Ecclesiastico, ad quod spectant ejusmodi, & Ecclesiasticis functionibus aliquid recipere *d. c. 21. h. t.* Et Trid. Sess. 24. c. 5. de refor. & Sess. 25. c. 18. de regularib. dispensationes vult gratis fieri, sunt enim actus supernaturalis potestatis, spirituales & ex parte principii, & ex parte finis cum tollant vincula conscientie, Suarez d. c. 20. n. 8.

24 An ergo non licet quid persolvere, secundum stylum Curiae Romanae, ad obtinendas dispensationes? Ita stylum Curiae habere, sciente & permittente Pontifice, non tamen id, quod solvitur, dari ut pretium dispensationis, quod ponit Simoniam juri divino contrariam, in quo non dispensat Pont. sed vel in sustentationem Pontificis, statusque ejus onera sustentanda, quod non est contra jus divinum, nec etiam contra jus Ecclesiasticum, & si esset, posset hoc mutare Pont. si ira expediat; vel ut impenda ut in aliquod opus pium, per quod fit commutatio unius operis in aliud, uti in dispensationibus votorum, vel denique in poenam prioris delicti, unde contractum impedimentum, super quo dispensandum; quae non possunt dici involvere quid illiciti. Unde consuetudo tali modo aliquid exigendi fuit tolerata, & quasi approbata per multos Pontifices pios & sanctitate nobiles: ut non sit tamquam illicita rejicienda, cum stylus Curiae Rom. jus faciat, Et Curia Rom. ab omnibus tamquam magistra servanda, ut tradit. varios allegans. Guil. Redoan. *De Simonia p. 1. c. 21 n. 10. Suar. d. c. 20. n. 10. & seq.*

25 Queritur autem, An idem permittum Episcopis, ut in dispensando in casibus ad se pertinentibus aliquid exigant? R. Negantium sententiam veriorum esse, quam multis defendit Navarr. *conf. 18. de poenit. & remiss.* quam & alii probant, ex ratione, quod jure communi sit prohibitum pactum super spiritualibus, *c. fin. sup. de pactis.* Et dispensationes gratis fieri sit praecipuum, quae alias susceptivae censentur. Trid. *Sess. 25. c. 18. de reform.* Ut Episcopis non liceat hac in re quidquam immutare, cura subint juri communi, quibus proinde relaxationes, aut dispensationes suarum censurarum sub certo pretio sunt denegatae, permittata autem soli Pontifici. Non est tamen deneganda licentia Episcopis imponendi onus elemosynae per modum commutationis in dispensando super votis, observatione festi, & similibus. Dico, elemosynae, in pauperes vel pia opera distribuendae, nam ut sibi applicant, non careret specie simoniae, saltem non turpis avaritiae Suar. *d. c. 20. num. 14. Less. d. c. 33. Dubit. 9.*

Tertio procedit in omnibus actibus jurisdictionis Ecclesiasticae contractivae sive involun-

tariae quod ejusmodi iudicia inter manus Ecclesiasticae computentur. De absolute iuris iura in foro externo, quae est pars iudicis, habetur in *c. ad aures 24. h. t. de heretico excommunicato reconciliatio pro pretio in c. Simonia 1. t. Ut etiam sportulas denegatas iudicis velis norm. in *c. cum ab omni 8 n. 9. & 10. sup. de honest. Cleric.* Proceditque idem in actu, in quo exerceat potestas super naturalis gratis data a Deo ad gubernandum Ecclesiam ideoque pretio non vendenda. Redoan. *l. c. n. 13. & seq. Suar. d. c. 20. n. 16.* Stipendium sustentationis accipere non videtur illicitum, quia hoc nihil ad actum iudicis Ecclesiasticae hoc ita quoad actus jurisdictionis.*

Sunt etiam actus merè politici cum concernentes, & humani, veluti de iure & iniuriis, de bonis temporalibus, quae Clericos litigiosa, delictimando ad non profanos & bona temporalia. *D. quod peritur, An & circa eos pretium interveniat Simoniam? R. Aliquibus videtur, quod actus sint merè politici, tamen à iudice procedant Ecclesiastica, non tamen debent continere Simoniam contra jus divinum, sed tum contra jus Ecclesiasticum, à quibus prohibiti. Dicendum tamen, quatenus & in quibus ab Ecclesiastica & spirituali potestate continere Simoniam, ex vi iuris divini. Quae enim committitur, quod pro actu potestatis à potestate saeculari, ut talis est, recipitur; quem nomine officii debent concedere, *Gl. 1. in c. 2. sup. Tit. 1. Et iuris jurisdictionis spiritualis formaliter ac per se ritualis, ut nihil mutet, quod inter contractum proxima actus possit esse temporaria politica. Dico ut talis est, nam si potestas propria & directa temporali jurisdictione quam habere multos Praelatos certum est. Dicendum, tales non fieri simoniacos ratione intervenientis pretii, cum non procedant à potestate Ecclesiastica aut spirituali, sed potestati temporali, licet exercentur à iudice Episcopali quod non considerandum. Vid. Suar. *d. c. 17. & 18. & 19.**

Quid in Officialibus Iudicium, Notarii, alisque scribentibus, acta, instrumenta, & testimoniales? Resp. Uti Episcopo potestatem manum, quam imponit, vendit.

ministris ejus ac Notariis vocem & calamum in ordinatione. *cap. 1. h. t.* ubi ne quidem pro charta quid accipiendum. *Conc. Trid. Sess. 21. c. 1. de reform. pro collatione Ordinū, Clericalis tonsura, pro litteris dimissorias, testimonialibus, pro sigillo, aliave de causa etiam sponte oblatum accipere quidquam prohibet Episcopis, sub pœnalis juris, ultra divinam vindictam, Notariis verò in locis, ubi non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi [quæ nullibi viget, iudò contraria quid accipiendi passim pia & laudabilis habetur] dummodo salariū non habeat constitutum pro officio permittit accipere decimam aurei partem, id est sex asses, ut vocant, ne tamen inde quid emolumenti cedat Episcopo. Ultra accipere, nihil obstante contraria consuetudine, inhibetum. Unde Navarr. *Conf. 2. h. t.* reprobatur consuetudinem Romanam accipiendi unum aureum pro subscriptione vel registratione datarū, & pro suspensione sigilli. Verum ut ita sit in literis ordinationum & beneficiorum, tamen aliud dicendum in Officialibus Judicum, quos nihil vetat quid accipere pro laboribus in scribendo, expediendo literas: quia hoc per se non est malum, cum labor, qui non est sacer, aestimetur licet circa rem sacram veteretur accidentaliter tantum, uti mox dicitur, ut nihil sub sit labis neque ex se, neque ex prohibitione Ecclesiastica. Nec obstant jura in contrarium allegata, quia loquuntur de Ordinibus & beneficiis, ut non stant eadem ratione ad hunc casum non sint extendenda. Et ut fuerit quædam prohibitio Ecclesiastica, ea per consuetudinem Romanam, sciente Pontifice esset abrogata, Navarr. *in Summa c. 25. n. 54. Suar. d. c. 20. n. 10. & seq. Binsl. ad c. 1. concl. 3. 4. 5. h. t.**

28 Quæritur autem, An sit Simonia, dare quid pro omissione actus spiritualis? R. Primò. Nihil in volvere mali, pretio inducere, ut quis ablineat ab actu, spirituali licet, quem in justè aut sacrilegè aut simoniacè facturus est. Ratio est, quia hoc nec per se malum est, cum dans non intendat emere rem spiritualem, sed tantum impedire peccatum injustitiæ aut similis vitii; quod per se bonum esse negari non potest, etiam pretio mediaute; uti licet supra diximus, pretio invitari ad bonum, veluti conversionem: nec prohibitum invenitur per Ecclesiam. Nam quod attinet ad *cap. nemo 14. h. t.* non loquitur

in isto casu, sed alio, ut mox videbitur. Quæ non tantum ex parte dantis procedunt, verum & ex parte accipientis; qui licet turpiter accipiat, & repeti acceptum ab eo possit *l. 1. in fine & l. 2. D. de condit. ob turp. caus.* non potest tamen dici notatus labe hac, cum non vendat usum rei sacræ, sed tantum usum libertatis. Unde patet, quid dicendum de dante pecuniam elegantibus, ne eligant indignum; talem scilicet non videri infectum hac labe, propterea quòd pecuniæ interventus tantum contineat metam redemptionem injuriæ & injustæ actionis, qua adficeretur Ecclesia per electionem indigni, cui jus est, ut habeat Prælaturum dignum, juxta dicta sup. *de elect.* Ut ejusmodi redemptio sit vexa injusta, quæ licita est, quamvis ex parte accipientis sit injustitia, ut dictum paulò ante *Leff. d. c. 35. d. 19. Suar. c. 22. n. 7. & 8. c. 50. nu. 24.*

Secundo R. In usu negativo spiritualis jurisdictionis per solam omissionem posse committi Simoniam ratione pretii intervenientis, quoniam talis ommissio moraliter censetur provenire à dicta jurisdictione: habetque effectus morales illi proportionatos; cujus ordinis est denegare pœnitenti absolutionem à censura, aut eum nolle reconciliare, ratione pretii, de quo agit *d. c. nemo 14. h. t.* ex ratione, quòd ommissio rei debita æquiparetur commissio- ni, *c. qui non facit 64. D. de R. l. l. in fraudem D. que in fraud. cred. nec sit merum ens rationis, sed exerceatur per aliquem actum positivum, quo Ecclesiasticus Judex declarat se nolle absolvere, aut hominem non esse dignum absolutione. Quæ declaratio continet quemdam usum & exercitum Ecclesiasticæ potestatis, quod non magis potest pretio aestimari, quam i se actus absolutionis, quia æque pertinet ad supernaturalem ordinem. Ut qui taliter omissionè vendit, virtute vendat jurisdictionem spiritualem, quia non habet estimationem, nisi quatenus aliquo modo habet ab illa moralim quamdam efficaciam. Deinde denegatio propter pretium absolutionis non est sine magna irreverentia Sacramenti Pœnitentiæ & judicii spiritualis, cum virtute contineat condemnatoriam sententiam per spirituale potestatem, & proinde Simoniam, propter pretium. Quod si ommissio non sit actus, spiritualis jurisdic-
tionis,*

nis, non potest dici ponere materiam Simoniz; quatenus tamen omisso secundum se spectatur. Sic omittitur Missam pretii causa, aut non ordinata, non est materia Simoniz, quia non est actus potestatis Ordinis, sed solius arbitrii. Sic & dare & accipere pecuniam sub promissione non ingrediendi, non potest dici supponiacum, quia nihil spirituale venditur, & licet possit habere aliquam malitiam adjunctam ea res, nihil tamen hoc ad Simoniam; nisi introitu spiritualis alicujus boni omisso aestimetur pretio. Exemplum est in cap. Mattheus 23. h. t. ubi qui dedit contradicentibus in celebranda electione pretium, ut quiescerent, & eodem modo obtinuit, dicitur simoniacus, quia videtur ipsa electio pretio aestimata, atqui ita pro spirituali datum pretium. Vide latius de hac questione Suarez d. c. 22. num. 4. & seqq. Binsfeld ad d. c. 14. h. t. Less. d. c. 35. Dubit. 13.

De materia Simoniz circa adnexa spiritualibus.

Hæc de ea Simoniz specie, quæ contingit circa spiritualia, Restat videamus de iis quæ sunt adnexa spiritualibus, quatenus in se sunt materialia, secundum dicta supra h. t. in princ. * Ea tripliciter se habent: quædam enim considerantur ut causa ejus, cui sunt adnexa & dicuntur adnexa antecedenter, & secundum se tempore præcedunt spiritualia, ut Jus patronatus, Jus sepulture, sacra vasa, templa, vestes & similia, idque ratione materiz: quædam ut effectus, qui se habet consequenter ad causam, quam sequitur, cujus ordinis est beneficium Ecclesiasticum, jus percipiendi decimas, oblationes, primitias, proventus ratione Canoniz. Ponunt & aliqui tertium ordinem, quoddam quædam sunt adnexa concomitanter, cujus ordinis est labor adnexus spiritualibus officis, v. g. celebrandi Missam, consecrandi Ecclesias, conferendi Ordines, dicendi Horas Canonicas, Officium divinum.

His præmissis, ponenda Regule aliquot. I. Adnexum spirituali, quatenus tale ratione connexionis, vendi non posse; quia spirituale videtur pretio aestimari.

II. Adnexum, antecedenter per se spectatum vendi posse, etiam supposita connexionione non

tamen ratione illius: quo faciat de d. c. 10. calices, templa, vestes, similia consecratas secundum materiam esse consecrationis, eaque pretio comparari citra) omnem labem, quod materia non aestimetur; modo non carius, ratione connexionis cum re sacra, quia res ista spectat ad d. c. 23. n. 8.

Quæstio autem est, An Jus patronatus vendi possit? R. Hic non queri, an conueniat, cui adhaeret, transeat, quod dicitur in d. c. 23. n. 20. sed an sit vendi? Quod posset videri, licet ab Ecclesia maneat, i. Quod in materia laicis, qui non sunt capaces spiritualium, sed ad extraneos, ut dicto locutione quod non obtinet in spiritualibus, sed successio omnis prohibita, ca. d. c. VIII q. 1. Hæc tamen nihil faciunt, quod Jus patronatus per se, quod quoad conditionem ad beneficia contineat, quod per se, pretio non aestimabile, Gl. in d. c. 23. n. 20. sup. de jure patron. ubi subiicitur, non sit spirituali annexum, ideoque vendi potest cum & circa adnexa committatur. Quæstio sup. de rer. permut. Expositio Pont. in can. Salvator ultra mod. l. q. defensoris, id est Advocati officium, quod circa Simoniam, quo nomine venit Jus patronum dicitur Advocatum testatur. Præterea 23. sup. de jure patron. Suarez d. c. 14. h. t. Binsfeld ad Rubr. h. t. Novat. c. 1. Azor p. 3. lib. 12. c. 15. q. 4.

Alia hic quæstio est, Quo jure adnexum committatur? Respondendum. Non nisi jure Ecclesiastico committi potest, quod vendere ea, quæ antecedenter adnexa, non sit per se & intrinsece adnexa tantum ratione prohibitionis Ecclesie, cujus institutione pendet, non consecratione vel benedictione, sed institutione Ecclesie, sit more quædam spirituale, uti videtur sententia Navarr. in d. c. 23. n. 99. & num. 108. Verum ut sit adnexum promanans istud jus, tamen illo pretio, ex natura rei & per se est in vendendum, que ita propria materia Simoniz, & per

juris divini; cum à spirituali potestate descen-
dat, & jus ipsius præsentandi ab origine sit spiri-
tualis, & terminus ad quem tendit, spiritualis,
qui est beneficium Ecclesiasticum, ad quod fit
præsentatio per quam persona præsentata fit
proxime capax institutionis ad beneficium. Nec
facit quod possit esse in laico, nam & jus eligendi
olim penes laicos videtur fuisse, secundum
relata in decreto *Dist. 63.* nihilominus ex origi-
ne, obiecto, actu est spirituale, ut pretio non
comparatur, citra Simoniam contractum juri
divino. Nec facit etiam quod ab Ecclesia sit ad-
nexum spiritualibus, quia non ideo minus spi-
rituale Suarez *d. c. 28. nu. 6. & seqq.*

32 Est & de jure sepulture dubitatio, An il-
lud possit comparari pretio? R. Sepulturam
accipi pluribus modis; Primò pro terra ad se-
pulturam ibi constitutam, & eatenus eam
pretio comparare nihil includit labis simoni-
acæ, cum terra ista de se pretio sit æstimabilis,
quia merè temporalis: & licet ad usum pium,
nihil tamen hoc mutat, quia illud est per ac-
cidents. Uti licet emere materias remotas ad
Sacramenta conficienda, ut panem, vinum,
oleum, ut dictum sup. *ead. nu. 9.* imò & res
factas secundum materiam admittere æstima-
tionem, sup. *ead. nu. 10* & patet ex *can. Compens-
rimus xiv. q. 6.* ubi Episcopus rei laicorum,
quam consecravit, cogitur dare æstimationem.
Secundò pro sepultura jam constituta,
non tamen benedicta, & specialiter per Epi-
scopum deputata: & idem dicendum est, ead-
dem ratione militante, Innoc. in *c. Abolenda pen.
sup. De sepul.*

33 Quid si homo sepultus fuerit? R. Certum
esse, secundum leges civiles, locum istum re-
ligiosum per hoc esse factum, & humano
commercio exemptum, *Instit. De rer. div. §. 3.*
religiosum & probatur expresse *l. 6. in fine D.
de relig. & sumptib. fun.* ubi monumentum
purum vendi potest; ut à contractio, impurum
quo scilicet homo sepultus, vendi nequeat.
De Canonibus ea res possit in dubium vocari,
ex eo, quod hoc jure destinata fiat ab Epi-
scopo, in certa loca sepeliendis hominibus & in
eam finem benedicti solita: ut alibi sepultum
cadaver non faciat locum religiosum, secun-
dum Cardin. in *Clem. 1. n. 12. De sepul.* Verum
rectè Joan. Faber. *ad d. §. religiosum* per hoc Ju-

ra civilia correctæ negat, cum non pauci sepeli-
antur alibi, imò sepeliendi sint in loco non be-
nedicto, ut parvuli sine baptismo mortui,
& hæretici, & alii etiam per accidens, ut non
planè sit correctæ ratio juris civilis, atque ita
secundum Fabr. ejus dispositioni locus etiam
nunc sit; quamvis contra velit Redoan. De
*Simonia p. 3. c. 16. nu. 19. & seqq. & p. 2. l. 30. nu.
5.* Quòd facit, quod reprehendantur filii Ephræ
de sepulchro vendito Abraham pro pretio,
can. Quæstia in fine cum duob. seqq. xii. q. 2. Ve-
rum hæc de re non multum querendum, quan-
doquidem consuetudo ejusmodi loca religiosa
parvi facere videatur.

34 Tertio, pro terra destinata in usum sepeli-
endorum hominum & benedicta per Episcopum,
cujus ordinis sunt cœmeteria, qualem certum
est non vendi, habito respectu ad benedictionem,
quia sacra res videretur vendi. Imò Eccle-
sia simpliciter prohibet pro pretio aliquem ad-
mittere ad sepulturam in loco benedicto, *d. c.
pen. sup. De sepul.* ubi Pont. ait, abolendam esse
perversitatem, consuetudinis, qua non prius
effodi permittitur sepultura, quam pro terra
certum pretium Ecclesiæ persolvatur. Impro-
batur quoque venalitas sepulture tamquam
res horribilis in *c. Cum in Ecclesia 9. h. t.* Ut non
possit negari, non tantum esse istam rem simo-
niacam, à terra ut sacra vendatur, quia natura
rei non fert pretium, sed etiam ut terra ipsa,
saltem quia ab Ecclesia prohibitum terram
istam vendere. Vid. Binsfeld. *ad c. Audivimus
41. qu. 1. h. t.* Et hoc ita in terra communi desti-
nata ad sepulturam Fidelium.

35 Verum dubitatur, An & locus proprius
alicui, ut certa Capella in loco subterraneo
vendi nequeat, aut pro sepeliendo externo
pretium recipi? R. Possè videri non prohibi-
tum ab Ecclesia, quoad proprietatem vende-
re, aut pro usu quid recipere, habita ratione
expensarum, quibus locis iste ædificatus,
cum non vendatur tam benedictio, quam
materia potius, quam vendi citra vitium, di-
ctum sup. *ead. n. 10.* Quòd facit, quod talis locus
jure hæreditario transeat, quod non obstat
in spiritualibus, Dicendum tamen, & hoc
prohibitum esse per Ecclesiam, & sic malum,
quia prohibitum & patet expresse ex *can. in
Ecclesiastico xiii. q. 2.* ubi interdictum dicitur
omni-

omnibus Christianis, terram pro mortuis vendere. Deinde etsi dubium sit, an sepulchri jus habens sit terræ dominus, cum neget id ipsum Abbas in c. *Quanto* 3. *sup. De iudic. & ibid. Gl. Innoc.* verum tamen, illud jus esse spirituale rei adnexum, ut usus ejus nec vendi, nec pretio locarilitate possit. Hinc à fortiori colligere est pro honoratiori loco sepulturae quid exigere, ut quia in Ecclesia, non in cæmeterio; aut quia in parte cæmeterii clausa & separata, non etiam in comuni & vulgo patenti; aut quia in Choro, & prope altare: nam licet remotum motivum sit honor humanus, ratio tamen augmenti pretii est dignitas & sanctitas, majorve loci reverentia: ut, cum quod venditur sit sacrum, videatur res ista non carere labe, etsi aliter habeat consuetudo, quæ per motivum ementis, qui intendit honorem mundanum, non excusat a labe, cum sit adnexus consequenter ad rem talem, quæ spiritualis. Vid. Suarez c. 14. nu. 19. *Et seqq.*

36 Quod attinet ad Reliquias Sanctorum, quæ sine speciali benedictione aut consecratione habentur sanctæ, numerantur & istæ inter res spirituales, suntque invendibiles, c. *ult. sup. D. reliq. & vener. Sanct. & ibid. Gl. Abbas & alii*; cum in illis materiale ipsum per se non sit æstimabile, secundum se spectatum, nec per relationem ad sanctam animam æstimari possit. Et deinde non possunt dici reliquias antecedenter adnexæ, sed secundum se & suo modo spirituales, ut partes sancti hominis, Ornamenta, quibus exornatur, etsi æstimari possint, non tamen carius propter reliquias, Suarez d. c. 14 nu. 24.

37 Regula Tertia est, Adnexa spiritualibus concomitantè vendi non posse sine Simonia. Ad cujus pleniorum intellectum sciendum, adnexa hujusmodi alia esse intrinseca functioni spirituali, ut sine illis non consistat, ut est labor & defatigatio, aut incommoditas corporis in benedicendo, in consecrando Ecclesias, Altaria, in dicendo Missam; alia verò extrinseca, uti est labor accidentarius, qui nascitur ex alio opere per accidens conjuncto cum opere Sacramenti. In prioribus istis, habet locum dicta regula. Ratio est, quia si hujusmodi vendi possent, conferentur & vendi ipsa sacra opera, quibus ita intrinsece conjun-

cta sunt, ut abesse nequeant: *religiosa can. Si quis objecerit l. g. 3. qui honorat vendit. sine quo nec alterum prore...* invenditum derelinquat. In postea regula non obtinet, ut pro labore quod densus est conjunctus, non ex vi materia ac moraliter, sed in casu ratione circumstarum, personarum, locorum, casualitatis dixi, ex alio opere per accidens conjuncto opere facto: veluti si ad Missam dicendam sit Sacerdoti ad spatium missam datur quis eam dicere certis horis ac locis commodis; isti enim laboris casualitatis adnexi quo minus vendi possint & vendi, nihil implicat, cum separatum onus, & separatam omnino à relationem. Dixi autem, ex alio opere conjuncto: nam qui ex parte substantiæ operantis accedit, ut quia propter rem aut facultatem facile fingatur Missam, consecrando Sacramento modo, accidentarius quidem est ministerium conjunctus cum ipso ministerio Sacramenti, ut propter eum non potest accipi pretium, quam pro ipso opere secè est conjunctus, secundum d. *can. Si iecerit. Suarez c. 21. nu. 5. & seqq. nu. 9. 10. 11. 12. 13.*

40 Quæritur hic posset, An pro obligatione spirituale opus faciendum possit accipi pretium? R. Id posse videri, cum obligatio sit quid distinctum ab ipso opere; quem proinde non videtur obligationis concernere. Probabilior est obligatio ad spiritualia, ut sancta non accipi pretium, ut tale, quia venditur pro ipso spirituali actu, ratione cuius. Quod si obligatio includat aliquid quæ per accidens se habent ad actum spiritalem, nihil habet vitii aliquid acceptationem oneris. Abbas *102. Et seqq. 11. in fine sup. De s. r. aben. Suarez d. c. 14. & 17.*

41 Dicta obtinet, quando pro spirituali venditur pretium ut tale: nam si datur ut opus, & in sustentationem distribuat, nihil profus includit vitii. Ratio est, quod pretium spectetur per considerationem ad valorem & æstimationem

seu laboris, quod repugnat sanctitati operis ac ministerii facti. Scipendium autem sustentationis consideratur in ordine ad personam, quatenus sustentatione indiget, quam merito quis exigit ab iis, quibus intervit in spiritualibus, siquidem eorum causâ impediatur aliunde sibi necessaria comparare; debentur enim temporalia ministrantibus spiritualia. Sic debentur procuracionibus visitantibus, consecrantibus Ecclesiis, sic datur aliquid pro baptisimato, exequiis, benedictione nubentium, sepulturis, aliisque similibus; & hoc gratis sine taxatione oblatum recte accipitur, *c. Dilectus 30. in fine h. t. Extravag. 1. eod. can. Quæstia XIII. q. 2. Sotus 9. De iust. & iure q. 6.* Quod non potest videri datum in commensurationem pretii, quia liberalitas æstimationem pretii non inducit. Pactum super sustentatione, etsi proprie & per se Simoniam non continet, cum ex iustitia debeatur alimenta ministrantibus, olim tamen fuit reprobatum, *c. fin. sup. De pact. c. Tua nos 24. h. t.* quod speciem venalitatis videretur præ se ferre. Consuetudo verò illud approbasse videtur, ut nihil mali moris includens, cum per hoc non tam æstimetur res sacra, quam sustentationi consulatur. Abbas in *d. e. significat unum 8. & in c. Suam n. 12. h. t. Redoan alios referens p. 2. c. 27. Suarez d. e. 1. n. n. 10. & c. 46. n. 4. & seqq.*

40 Regula IV. Ea, quæ sunt adnexa consequenter spiritualibus, non posse vendi sine labe, quia venderetur necessario ipsum principale, quod ad illa præsupponitur. Nam taliter adnexa sunt dependentia à spiritualibus, & illa præsupponunt, nec aliter ea consequimur, ideoque pretium pro iis intercedens videretur datum pro spirituali quod præsupponant. Aliter se res habet in adnexis antecedentibus, uti dictum. Ratio differentia est, quod sint priora, & habeat se in iis instar principalis ipsum temporale, spirituale verò ei adnexum tamquam accessorium, ut non impediatur venditionem temporalis. Quando autem temporalia se habent consequenter ad spiritualia, sunt quasi accessorium rei spiritualis tamquam principalis, ut ejus naturam imitentur. Suarez *c. 23. in fine.*

41 Ex quibus patet; beneficia vendi non posse citra Simoniam. Quod nomen licet exprimat significatione non referatur ad spirituale quid

designandum, sed idem sit; quod donum in rebus profanis iure tamen Canonico accommodatum ad designandos titulos, seu iura Ecclesiastica, ordinata ad præstanda munera spiritualia, cum iure recipiendi fructus, ratione tituli ex bonis Ecclesiæ. Unde patet, titulum beneficii esse spiritualem, *c. Dilectio 25. circa fin. sup. De praben. ubi dicitur jus spirituale.* Cujus quidem est varietas tum quoad qualitatem, uti visum supra, *d. 11. De praben. tum quoad quantitatem & modum reddituum: verum ea quasi materialis & accidentaria ad rationem beneficii, non concernit titulum, nec cum variat, quominus spirituale jus includat, & in eo fundetur. Unde est, quod nisi Ecclesiasticis personis concedatur, *can. Clerici 1. q. 1. c. Quamvis 17. sup. De decimis.* Ex quibus colligitur, Beneficia, quoad jus istud spirituale, esse materiam Simoniam, jura divino contraria: consistunt enim in aliqua spirituali potestate, quæ inæstimabilis pretio, ut ista vendere sit intrinsecè malum. Nec facit, quod Ecclesiasticorum beneficiorum institutio sit ex institutione Ecclesiæ, uti & titulorum divisio; ut dicenda sit eorum venditio non prohibita, quia non mala intrinsecè, sed mala, quia prohibita, cum Pont. non possit facere intrinsecè mala esse, quæ per se talia non sunt. Nam postquam talia inducta ex institutione Ecclesiæ, jure divino prohibitum ea vendere, ut nec Pontifici liceat sine labe ut talia pretio æstimare, Deinde quod spirituale est in beneficiis, secundum se est de jure divino, cum contineant administrationem & functionem aliquam spiritualem, sive sit beneficium simplex, sive habeat jurisdictionem adjunctam, quia utrumque in titulo, qui spiritualis, ex institutione Ecclesiastica dependens, quæ nihil aliud est, quam communicatio quædam potestatis à Christo data. Sunt autem beneficiis junctæ præbendæ, sive redditus Ecclesiastici, qui in se spectati sunt temporales; quatenus vero titulo adnexi, cujus nomine debentur, quamdam spiritualitatem participant. Ut respectu eorum beneficia sine vitio Simoniam vendi nequiat, ut passim indicatur per Canones, *c. fin. sup. De pact. & c. Super eo sup. transact. Suarez c. 24. nu. 3. 4. 5.**

Tantum quaestio est, An ista Simoniam sit contra jus divinum, an verò Ecclesiasticum
42
Ooo 2 cum

eum tantum? R. Prius aliquos velle, adeoque intrinsecè esse malum, dare eo respectu pretium, ut ne quidem Pontifici sit licitum temporale emolumentum aestimare, quatenus nimirum aestimatur cōiunctum cum beneficio, quod tamquam unum jus vendatur, ut procedat decisio *can. Si quis objecerit l. q. 3.* qui horum alterum vendit, sine quo alterum non provenit, nihil invenditum relinquit: ut etiam jus ipsum videatur vendi, quod, ut diximus, intrinsecè malum. Navarr. in *Summa c. 23. nu. 108. §. Septimò, Azor d. l. 12. c. 11. qu. 3.* Et proinde voluit, ne quidem S. Pont. posse vendere beneficium ratione temporalis emolumenti, Abbas in *c. extirpanda 30. in Reper. §. Qui vero n. 53. sup. De praben.* Alii distinguunt inter beneficium curatum & simplex, quasi in illo esset simonia juris divini quid exigere, in hoc humani tantum. Abbas in *Reper. d. §. qui vero nu. 33. Covarr. in c. Peccatum p. 2. §. 8. n. 8. vers. Et licet.* Verū ea distinctio non subsistit cum in utroque sit jus spirituale & temporale emolumentum; respectu illius autem est beneficium invendibile. Quæ qualitas etiam redundat in posterius, non habita ratione, quod minus vel magis sive perfectius participet beneficium de spiritualibus, quia satis est, quod participet. Verius est, istam Simoniam tantum esse contra jus humanum: quæ sententia est communis Canonistarum, & fundatur in eo, quod jus ad temporale emolumentum beneficii sit divisum, & distinctæ rationis à jure spirituali, licet sint conjuncta. Hoc enim ordinatur immediate ad spiritualem functionem ex jure divino, continens onus divini officii; illud verò commodum continet temporale ex institutione Ecclesiæ, supposita largitione fidelium. Posita hac distinctione, etsi simul dentur, & non separentur quoad translationem unius sine alio, nihil tamen vetat, quo minus unum sine alio vendatur, scilicet temporale, cujus jus vendere non est intrinsecè malum. Ut quoad hoc dicendum sit, licet Pontifici citra Simoniam id pretio aestimare, separatim nimirum, secundum intentionem saltem à jure spirituali, cujus titulus gratis datur. Potest enim & dantis & accipientis intentio discernere temporale à spirituali, etiamsi simul tradantur, illudque aestimare secundum se, non aucto ejus pretio, ra-

tionem tituli spiritualis. Quod non licet Pontifici communiter tenent Canonistæ, ut patet ex Felino, ad *c. Ex parte 12. nu. 1. sup. De off. & idem tenet Navarr. d. c. 23. n. 108. §. 1. dicit, Pontificem vendere beneficium curatum & plena potestate posse, nec potestatem caussa subsit. Non obstante, quod pro tempore, videatur utrumque vendendum d. c. Si quis objecerit l. q. 3. non procedere quoad præsumptionem, quæ lit veritas, si de ea constet, quam habet nimirum Dico, non aucto ejus pretio, nisi quia alias foret Simonia contra jus humanum cum pretio aestimaretur res facta. Pont. beneficium extinguere, & aboleri, aut obligationem ad illud habentem, aut jus ad illos vendere citra auctorem, quia nihil spirituale, quod extinguatur. Potest & dare beneficium cum rebus alteri solvendi pensionem amantem, & facit, permittendo pensionem alii creati super Abbatis vacantibus, & premium omnium rerum Ecclesiasticarum pensator. Plura de hac materia *Summa num. 7. & seqq.**

Inferioribus Prælati non est licitum beneficium quid exigere, cum jus non habeat fructus à titulo, ut consequatur de illis ut mere temporalibus disponat. *d. c. 24. n. 35.*

Sed dubitatur, An possint in hoc beneficium imponere onus aliquo pretium illi, cui conferunt beneficium, & idem velle Heron. Gigantem, *De off. 6. n. 2. ubi alios allegat, hanc in parte cens textum in c. Constitutus 6. sup. De off. mib.* Verum dicendum, id illis non licere, cum non possint beneficium nec dividere, & pensionem quam ab eis imponere, ut patet ex d. c. *Beneficium Eccles. benef. sine demin. confer.* Postquam quando Ecclesiam sui juris à dignitate separant, aliquid, in recognitionem patris & superioritatis, suæ sedi referunt, *d. c. Constitutus.* Permissum & imponere pensionem temporalem, quæ tam gravata non excedat, in quibuslibet jure concessis, ut ex caussa tractatur & concordia litium *c. De castro sup. De*

ad. c. Cum venisset 9. sup. De rebus. Spoliat. Suarez d. c. 24. n. 36. c. 37. c. 3. n. 21. Lell. 2. De iur. c. 34. n. 205. c. 35. n. 92.

44 Ad privatas personas quod attinet, illis nequam licet beneficii nomine quid exigere, nec ullo modo separare fructus à beneficio. Neque obstat, quòd, seclusa prohibitione Ecclesie, possint fructus locare etiam ad vitam; quia locatio non inducit separationem ab ipso titulo, facit namque cum æquivalenti fructus cedere locanti. Nec per hoc in ullo successori præjudicabit, cui pretium locationis pro suo tempore cedit. Dixi, seclusa prohibitione Ecclesie; quia, ut dictum supra *De re Ecclesie, non alieni* locatio rerum Ecclesie fieri prohibita ultra triennium, sub gravibus penis, cum annulatione actus. Vide *Suarez d. c. 24. n. 38. c. seqq.*

45 Pro beneficiorum itaque, qualiacumque ea sint, collatione, inductione in possessionem, & similibus, nihil licet accipere citra labem: adeo ut etiam consuetudo contraria reprobetur, *c. Non satis 8. c. 9. h. t.* cum præter simoniacam labem etiam torrida avaritiæ speciem præ se ferat. Reprobata & illa consuetudo, qua prandium debetur à novo Canonico, *c. Iacobus 44. h. t.* Improbantur & deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, conditiones certæ circa distributiones, aliæque similia, à *Trid. Sess. 24. cap. 14. De reform.* quòd tantum tolerat ea, quæ in pios usus convertuntur. Ubi cavendum, ne ex fomite avaritiæ pium esse iudicetur, quod utile, ut non raro, præ dolor! Datum aut factum absque ullo pacto nihil mali moris includit, cum liberalitas æstimationem alicujus rei non inducat, *c. Tua nos 34. h. t.* Quo modo bona sua pure & sine pacto offerens, rogans humiliter, ut in Canonicum admittatur, retentis bonis suis pro præbenda, sine scrupulo simoniacæ pravitatis admitti posse dicitur, quam alias causaret pactum interveniens.

46 Quid pensiones sapiant Simoniam? R. Pensionem esse jus percipiendi fructuum partem ex alieno beneficio: ut non videatur esse quid spirituale; cum possit & laico constitui, citra titulum spiritualem, aut onus, propter meritum ejus in Ecclesiam. Recte etiam constituitur Clerico propter senium aut diuturnum Ecclesie servitium. Dari item Clericis potest

aut nomine alicujus spiritualis operæ, aut temporalis, ut pulsandarum campanarum, januarum claudendarum, curæ custodiæve Ecclesie. Dari & in titulum beneficii solitæ pensiones, etiam pro beneficii resignatione. De prioribus nihil dubii esse potest, modo nulla subsit pravitas, nullum temporale interveniat. De postrema, pro beneficii scilicet resignatione, dubium esse posset; sitamen hæc sit moderata, & legitima auctoritate constituitur, de qua paulo antè actum est, dicenda & ea nihil mali includere.

47 Tantum quaeritur, An pensionum translatio ponat Simoniam? R. Distingendum esse, an pensiones collatae sint laicis, pro ministerio temporali, aut alia justa de causa; aut etiam Clericis, nõ ut talibus, sed propter causam temporalem, ut pulsandas campanas, curandos infirmos; an vero Clericis ut talibus, propter munus aliquod spirituale. Priori modo sumptæ pensiones non possunt dici ponere Simoniam, ex communi sententia; atque ita sine labe vendi poterunt, cum sint quid mere temporale, ex beneficio quidem procedens, non tamen adnexum titulo spirituali: est namque portio separata à beneficio, quantum ad illum, cui confertur. Posteriori modo aut dantur pensiones Clericis simpliciter ad eorum sustentationem, sine respectu ad beneficium vel ministerium spirituale, aut cum speciali respectu vel titulo. Priori modo tamen si clericatus requiratur, tamquam conditio vel dispositio ex parte subiecti, non tamen ideo potest dici dari pensio ob titulum spirituale, cum detur præcisè ad sustentationem. Ut non possit pensio ista dici adnexa rei spirituali; quod tum obtinet, quando jus spirituale tale est, ut secum adferat jus ad temporale. Et hoc ita, stando in jure antiquo; nam Pius V. præcepit pensionariis Clericis, quando ut Clerici percipiunt pensionem, recitare Officium B. Virginis: ut cum talis pensio hodie detur cum obligatione alicujus Clericalis muneris, postuletque aliquod ministerium spirituale, etsi non ponat in rigore beneficium, quod non sit perpetua, sit tamen quidpiam spirituale, constans ex illa obligatione spirituali, ad recitandas Horas B. V. & jure ad temporalia sibi adnexa, non possit transferri pretio sine simonia, ut sentit Navarr.

Conf. 59. & seq. h. t. & in Summa c. 23. n. 111. Posteriori modo aut pensio datur in titulum beneficii, & idem juris in ea, quod est in beneficio: aut datur pro beneficio, quod quis resignavit, eamque vendi non posse post Bullam Pii V. dicendum est, propter obligationem ad Horas D. Virginis, quarum respectu habet quid spirituale, secundum dicta in casu superiori. Et hoc est: nus, quatenus consuetudine isti Bulla non est derogatum, ut posse, dictum sup. *De consuet. Vid. Gigas de Pensionib. q. 99. Azor d. lib. 12. c. 13. q. 2. Suarez c. 26. num. 5. & seqq.*

48 Quæritur etiam, An pensio possit redimi: R. Negare Navarr. *d. c. 23. n. 111. & Conf. 63. h. t.* redimi posse sine auctoritate Pontificis Rom. per varia loca, quæ allegat, non tantum post Bullam Pii V. sed etiam ante, ex eo, quod sit quid adnexum spirituali, quod vendi non posse constat ex dictis. Verum quod atinet ad tempus ante Bullam Pii V. receptum est, illam redimi potuisse, & posse etiam hodie in locis, ubi Bulla recepta non est, quæ non recepta vires non habet. Ratio est, quia est quid merè temporale, quod ut vendi, ita redimi potest, non habens ullam obligationem spirituales adjunctam, ut patet ex allatis à Gigente *d. qu. 99.* Facit, quod etiam positum, quod aliquid spirituale habeat adnexum, non tamen spirituale pro temporali commutari dici queat redimendo. Extinguitur enim tantum temporale onus, per cuius extinctionem redimens nullum jus spirituale acquirit, utpote totum jam habens & tantum se liberans ab onere annuo præstandi temporale. Post Bullam tamen Pii V. videtur non esse licita redemptione propria auctoritate, propter onus spirituale pensionario impostum, sine quo non vult Pont. ipsum habere pensionis fructum, qui datur ratione officii, juxta *c. fin. sup. De rescript.* à cuius obligatione non potest pensionarius se eximere propria auctoritate; uti hoc in casu faceret, recepto nihilominus toto pensionis commodo, juxta sententiam Navarr. *d. loco;* ex ratione, quod constitutum Prælati auctoritate non sit deltruendum per privatam auctoritatem. Suarez *d. c. 26. nu. 11.* Si per redemptionem non liberetur ab obligatione imposta per Pont. sed ei obnoxius maneat is, cui sit redemptio, non videtur ea illi-

cita, cum sit quasi locatio fructuum, & non parata eorum venditio; quod non invenitur prohibutum, cum maneat integrum onus superioris impostum. Navarr. *Conf. 62. n. 111. & d. loco n. 17.*

An ergo nec licebit remittere pensionem? Id posse videri ex dictis, quod nemo fructus suâ auctoritate liberare ab onere sibi imposito. Unde licet possit donare fructus, quosdam in perpetuum remittere, non tamen hoc videbitur liberatus ab onere, quatenus nomine tenetur. Dicendum tamen, pensionem nihil habere in se vitii, & dilatare in casu redemptionis, in quo remittitur in modum, & tenuitatur officio. Quia non potest dici esse contra mentem Pontificis, alias voluit pensionarium obligatum recitandi Horas B. Virg. quam quatenus tunc commodum. Quando autem commodum per gratiam remittitur, non est ratio, cur obligetur amovendo sublatâ materia obligationis. Navarr. *d. Conf. 63. nu. 7. h. t.*

Ex dictis patet, pensiones, quæ dantur propter spirituales functiones, ut scilicet Episcopi, Concionatori, aut simili, redimi non potest, cum fundentur in officio Ecclesiasticis, pro quibus dantur; & præterea earum redemptione cessaret officium, cum detrimentum esset sue. Quantum ad eas, quæ dantur causa aut sustentationis, videtur redimi potest, non tam contingat emptionem ad officium ritualis rei, aut ei adnexæ, quam possessionem functionem oneris merè temporalis, sed videtur licet quotannis certam summam, non tamen pensionis permilla accipienda sunt in casu, post factum de ea admittenda agitur, ut tempore resignationis super huiusmodi demptione faciendâ conventum fuerit, & pars contractus, pactum illud erit firmum, propter onus pretio æstimabile in parte. Tolet *l. 3. Summa cas. 92.*

De materia Simoniz, ut est per huiusmodi.

Hæc quoad Simoniam, quæ est contra divinum, & sic quæ prohibita, quæ-

est, & mala, quia prohibita per jus humanum, de qua queritur An dari possit? R. Aliquos neque, eam dari, hoc argumento, quod vel sit res sacra, quae venditur, & est Simonia prohibita per jus divinum, quia mala; vel non est sacra & non potest Simonia fieri per jus humanum Ecclesiasticum, cujus prohibitio non mutat rerum naturas. Quo non obstante dicendum, Simoniam dari de jure Ecclesiastico positivo & quidem tum quando immediate habet omnem malitiam ex vi prohibitionis vetantis onerolum pactum circa aliquem actum iuris, intuitu religionis, seu reverentiae debitae rebus sacris, qui, reclusa Ecclesiae prohibitione, malitiam nullam haberet. Quod potest usu venire tam circa rem sacram, quam non sacram; & Primum, si cesset actio vendendi-emendi, si Ecclesia prohibeat pro administratione Sacramentorum ne quidem sponte oblatum recipi, contra faciens Simoniam committet, non quia malus actus in se est, cum sponte oblatum recipiendo nihil vendatur, sed quia prohibitus. Secundum, si venditio celebretur circa rem prohibitam, non tamen ita sacram, ut ex natura rei sit intelligenda venditio, etiam si Ecclesia prohibeat pretio aestimari, non tamen instituendo circa rem talem novam aliquam consecrationem, aut benedictionem. Eius ordinis est officium Oeconomum, Thesaurarii rerum Ecclesiasticarum, Sacristae, & similia, de quibus infra latius. Tertio, si pro spirituali non veniat temporale pretium, sed spirituale, permutatio nihilominus prohibita sit per Ecclesiam, ut sit in permutacione beneficiorum, in qua pro spirituali licet detur spirituale, & in se non potest dici prohibita, prohibuit tamen Ecclesia illam fieri per solam partium conventionem, ut non sit tam mala in se, quam quia prohibita; ut dictum supra De permutat. n. 6. Vid. Suarez c. 7. per tot.

Ex his patet responsio ad quaestionem. An officia temporalia Ecclesiae sint materia Simoniae? R. Ex natura rei non esse materiam Simoniae Abbas in c. 1. & 2. inf. Ne Pralati vicarij suas &c. eo quod haec munia non habeant in se aliquid spiritualitatis; neque enim ordinantur nisi ad actiones temporales, & proxime vertantur circa corporalia & materialia, ut petra, ut custodire, administrare, res Ecclesiae,

& similia, licet remotum finem habeant spiritualia. Esse tamen prohibitum per Ecclesiam huiusmodi officia vendere, ut patet *can. Si quis Episcopus 8. l. q. 1. can. Salvador l. q. 3. c. Confulere 38. h. 1. quibus officiorum temporalium Ecclesiae venditio prohibetur, ut dicendum sit esse grave peccatum ea pretio comparate, & simoniae, prohibitione Ecclesiae supposita d. *can. Salvador & d. c. 38.* quod dicit vendentes huiusmodi officia cum Simone petcelli. Et facit ratio, quia licet de se non sint spiritualia, sunt tamen ijs conjuncta, cum per illa res sacra contrectentur, Ecclesiastica bona administrantur: ut pretium pro ijs intercedens ponat injuriam circa ipsa spiritualia conjuncta propter vicinitatem, ut sint in vendibilia, ac soli Pontifici liceat iusta causa patrocianare, pretium pro ijs accipere, non etiam alijs Episcopis, quia non sunt supra jus commune. Consuetudine contraria posse iudici, ut pretium pro ijs detur, aliquibus placet; alijs vero ea corruptela videtur, saltem quatenus toleratur ab inferiori, quod habeat speciem mali: nam a Pontifice tolerata posset dici valere, propter ejus auctoritatem supremam in Ecclesia Suarez. c. 29. n. 1. 2. 3.*

Officia temporalia, sub prohibitione Ecclesiae contenta, sunt Dispensator five Procurator Ecclesiae, rerum ejus administrator, uti Praepositus, Oeconomus, Vicedominus, Defensor five advocatus, qui alio nomine Syndicus videtur dicendus, de quo sup. lib. 1. de quibus omnibus in d. *can. Salvador & d. c. 38.* ubi etiam additur Judex temporalis, quem potest constituere Episcopus, in locis, ubi temporalem habet jurisdictionem juxta c. *fin. Ne Clerici vel Monachi in 6.* Quae licet non pertineat ad usum spiritualis jurisdictionis, pertinet tamen ad usum Ecclesiasticarum administrationem, ut per quamdam connexionem sit aliquo modo spiritualis, ideoque vendi prohibita. Additur in d. *can. Si quis Episcopus l. q. 1.* nomen Mansionarii (quod Latium esse non videtur, nisi quod fiat mentio Praepositi mansionum in l. 21. C. Theodos. De Decurionib. Est & mentio Mansionum in eod. C. l. 12. De cursu pub. Ut eo nomine videatur intelligendum munus Ecclesiasticum, quod versabatur in distribuendis mansionibus, id est domibus Cleri-

Clericorum: ut Mansionarius fuerit is, cui talium domorum cura commissa erat, & spectavit ad quandam partem oeconomiae; ideoque de eodem iudicandum, quod de officio Oeconomii, Suarez *d. c. 29. nu. 8. 9. 10.*

33 Quid de officio Sacristae, vel Thesaurarii seu Custodis rerum sacrarum iudicandum? R. Posse videri, prohibitionem *ad. Cann.* ad illud non pertinere, cum in eis nulla fiat istius officii mentio. Verum cum dictum officium circa spiritualia magis versetur, quam priora, ut sunt custodire, & contrahere vasa sacra, vestes, dona, altaria praeparare, luminaria accendere, signum ad officium Ecclesiasticum dare, sitque hoc munus tantum Clericis committendum; dicendum, non posse pro illo pretium dari contra Simoniam, non juris divini, sed humani. Nam licet functiones huius muneris habeant pro materia res sacras, sunt tamen corporales. Nec facit, quod in *ad. Canonib.* non fiat eius mentio expressa, quia sub prohibitione *ad. Canon.* satis continetur, cum prohibeant pretii receptionem pro administrationibus rerum Ecclesiae, ad quas istud munus spectat, & videri quidam particularis Oeconomus. Idem dicendum de officio Primicerii, cuius officium magis ad spirituale accedit, cum ad illum pertineat gubernatio Chori. Suarez *d. c. 29. nu. 11. & 12.* Ut autem ista officia vendere sit prohibitum, & gratis ea conferri sit de re Ecclesiarum, ne ex emptione eorum sumatur occasio vexandi Ecclesias, & bona earum diripiendi; functiones tamen talium officiorum & actiones, cum sint mere corporales, stipendium non refugiunt, non tantum per modum sustentationis, sed & condignae compensationis, cum ad eas tamquam ad diversas non sit extendenda prohibitio Ecclesiae. Suarez *d. loco nu. 13.*

34 Questio verò est, An venditio rerum & bonorum Ecclesiae in universum sit Simonia, saltem prohibita? R. In *d. can. Salvator* generaliter dicitur, eum, qui res Ecclesiasticas propter suam iustitiam vendit vel emit, dona Dei cum Simone possidere; tales autem res vocat dona Dei oblata à fidelibus, quae sunt res temporales. Verum est contra communem sensum auctorum, committi Simoniam in vendendis rebus Ecclesiae temporalibus, uti possessionibus, fructibus, vestibus, etiam in iuste hoc

possit fieri, si sine causa debita fiat, cum res sint mere materiales. Inò mobilia & immobilia Ecclesiae etiam sacra, si non vendantur in secula, vel ratione spiritualitatis adnectantur eorum pretium, citra Simoniam, etiam in Ecclesiastico prohibita, venditio dicitur materia, quae venditur, sit estiva bilis per se probatum supra nu. 10. Nec obstat *d. can. Salvator*, in quo licet generalius videatur locum Urbanus Pont. de rebus Ecclesiae, & oblatum fidelibus, restringendus tamen est ad Simoniam Pont. intentionem, quae non est, respectu tamquam simoniacae, venditionis bonorum temporalium Ecclesiae, cum per modum dispensationis fieri possit ab habentibus restarent, ut hæc non sit absolute prohibita licet tantum modo præscripto sit in materia tamen transgressio non pertinet ad Simoniam, sed ad inobediam administrationem pro iustitiam. Ut nec potest pertinere ad Simoniam iniqua occupatio, quae spectat ad Simoniam violentam contra stationem, sed occupatio eius sermo de venditione talium rerum sine ad earum administrationem. Non vendit oeconomiam Ecclesiae, vendit quod ecclesiasticum, & consequenter aliquo modo quae illi administrationi subijciuntur, quae pro pretio alicujus potestati & regimini committit. Et ita dictum textum accipit *ibi V. Ecclesiasticam*, dicens ita recte accipit literam Chalcedonenis Synodi, *Plura Suarez c. 29. nu. 14. & seqq.*

De pretio seu temporali, quod dicitur ponit Simoniam.

Hæc de materia Simoniae, quae materialis: restat videre de tempore. licet de pretio, quod in contractu oneroso dicitur. Ubi ad rationem pretii non laudatur, quod pecunia pro actione sit, tunc dicitur quocumque modo, etiam si alius non sit danda, cum possit multis modis dicitur, sed oportet, ut detur in commutationem appetitionem rei, hoc enim illi Simoniam cum omnes textus adferunt. Nam si quid detur, non potest habere locum Simoniam, ut patet ex *can. Quam pro in fine*. *Sicut Episcopum l. q. 2. in quibus* *Simoniam*

rum, non exatum, accipi non prohibetur, quia datum non est pretium rei spiritualis. Ubi non refert, donum temporale gratis ante offeratur, an postea detur, modò sublit animus gratuitus & ultroneus. Quamvis non desit præsumptio mala in casu, quo munera præcedunt, ideoque ab eo cavendum, cum solcant præcedantia munera multum inclinare animum & corrumpere, quia munera excæcant oculos iudicum & prudentum, Exodi 33. Esaiæ 33. Eccl. 20. & placent, ut ait Poeta, hominesque, Deosque. Recte nihilominus intentio salvat à labe, cum gratitudo non respiciat pretium, sed beneficium. Navar. in Summa c. 23. nu. 106. §. Ad quartum. Covar. i. Variar. c. 20. nu. 4. Suarez c. 36. num. 2. Potest etiam dari ex obligatione quid temporale, non in commutationem rei sacræ, sed sustentationem personæ, tamquam stipendium ex iustitia debitum operario, ut patet id ipsum Matth. 10. ubi cum dixisset Salvator, *Gratis accepistis gratis date*, subiungit postea, *Dignus est operarius cibo suo*; & late tradit Suarez c. 47. n. 2. Ecclesiam habere jus statuendi, ut quid solvatur ministris suis pro sustentatione. Quod ipsum in foro interiori facile dijudicatur, in quo intentio tantum inspicitur, quæ bonam rem extra virium ponit; mala autem, scilicet si id, quod donatur, detur in pretium rei spiritualis, si noniam ponet. In foro externo ex circumstantiis dijudicandum erit; an datum temporale sit datum simoniacè. Et præcipue, si pacta intercedant, major erit præsumptio Simoniæ, quàm cum sit largitio simpliciter, quia iura multum detestantur pacta in huiusmodi negotiis. Quamvis non omne pactum sufficiat, ut damnetur actio tamquam simoniaca; nam sunt & pacta honesta, ut ad redimendam vexationem, ad securitatem stipendii, ad compensandum laborem accidentalem. Considerandum itaque, an in tali facto intervenerit aliqua causa, quæ possit largitionem cohonestare; quæ si sublit, non est præsumenda Simonia, quia secundum regulam juris quisque præsumitur bonus, c. *in sup. De præsumpt.* Quod & dicendum, si factum sit dubium, quia dubia in meliorem partem esse interpretanda, habet juris regula, c. 2. *inf. De R. l.* Cautius tamen hac in parte agendum, & inspicienda qualitates, integritas, morum ho-

nestas, tum donantis, tum accipientis, tum rei donatæ quantitas, tempus & occasio largitionis secundum c. *Esai 18. h. e.* Ponderari etiam potest vinculum personarum inter se, quia amicitia & consanguinitas facient præsumi donationem ex liberalitate processisse, præcipue verò huiusmodi qualitates, tum personarum, tum largitionis, tum temporis, secundum d. c. 18. Si nulla causa sit honestans largitionem aut munus, ex ea determinandum erit, an munus datum pretii rationem habuerit. Vide Suarez d. c. 36. *hac omnia & singula latius tractaui sem.*

Pretium hoc triplex esse constat, & consistere in munere à manu, ab obsequio, & à lingua, *can. Ordinationes 13. cum duob. seq. l. q. 1.* Sub munere à manu propriissime venit pecunia, cuius passim faciunt mentionem Canones, ut in c. 2. *h. e. can. Si quis dator & can. in l. q. 3.* Nec requiritur numerata, nam & promissa sufficit, c. *De hoc 11. e. Nobis 27. & passim h. tit.* quia promissio continet pactionem à Canonibus prohibitam in spiritualibus: Parva sit quantitas, an magna, non refert ad rationem pretii simoniaci, si pro re spirituali detur, ut constat ex c. *Tua 20. h. e.* ubi, propter datos sex solidos pro præsentatione ad Ordines, quos quis recepit, jubetur ab officio perpetuo abstinere, & Monasterium intrare. Eodem facit, quod habetur *can. Placuit 102. q. 1.* ubi damnabiliter dicuntur venudare rem spiritualem, pro modico balsami tremissem exigentes, quia pretium exiguum licet, ponit tamen irreverentiam. Cui non obstat d. c. 18. in quo non dicitur, Simoniam non committi propter parvum munus datum, sed non præsumi parvum munus in foro externo esse datum, tamquam pretium rei sacræ in dubio, non etiam ubi datum pro re constat.

Comprehenditur etiam sub munere à manu omnis res temporalis pretio æstimabilis, sive mobilis sive immobilis, *can. Totum l. q. 3. d. c. Esai 18. & c. In tantum 36. h. e.* cum ponat eandem irreverentiam, re spirituali æstimatâ pro temporali. Eiusdem ordinis est, si debitum quis remittat, aut remissurum se promittat, quia non potest videri gratis accipere rem sacræ. Sic promittens, quod nihil exiger ab ordinante ratione sustentationis, simoniacus dicit.

dicitur *e. penult. h. t.* Hinc & sponsio inter duos non à multo tempore inita, ut in casum, quo alter auferret dicere. *Resigno tibi beneficium*, haberet duo millia, dicenda est simoniaca, cum non detur pretium pro nuda prolatione verborum, *Resigno tibi*, sed pro ipso beneficio, de cuius acquisitione agitur, reddito temporali, ut nullo colore salvari possit à labe.

58 *Quæritur autem, An mutuare pro beneficio spectet ad labem simoniacam? R.* Possit videri, non spectare, quòd mutuum dans nihil dare sit dicendus in rei veritate, cum id ipsum, quod dat, sit receptorus, ut nihil videatur dari pro spirituali. Nihilominus dicendum, quando datur in commutationem rei spiritualis, non carere labe, si fiat ex pacto, quod est prohibitum in commutatione spiritualium cum temporalibus. Est enim tale pactum onerosum, ut non possit dici gratis datum. Deinde utilitas illa, quæ ex mutuata pecunia accipitur, ratione usus eius præsentis, etsi ipsa pecunia non ita fiat accipientis, quin teneatur ad restituendam eandem, est tamen considerabilis, ut quid temporaliter utile, & spectatum ut pretium rei sacræ, ut sufficiat ad Simoniam. Dico, ex pacto, nam si Episcopo indigenti mutua detur pecunia principaliter, ut ei subveniatur, etiam si remote dans speret ex eius benevolentia beneficium, non potest continere labem, ut tradit Navar. c. 23, n. 101. in fine, & Conf. 19, n. 6. & Conf. 23, n. 2 h. t. Vid. Suarez c. 38, n. 6. & 7. Sic & donatio aut remissio solutionis eius, quod debetur, ratione rei sacræ eo nomine concedendæ, ponit labem, quia est pretio æstimabilis.

59 *Spektat huc etiam impositio pensionis, collatori aut alteri solvendæ, sive ex ipso beneficio, sive aliunde, idque ex pacto prævio, qua de re actum est supra, Vi Eccles. benef. sine deminut. confer. in fine, Suarez d. c. 38, n. 10. Item promissio pensionis super beneficio litigioso inter duos alteri præstandæ, si contra tertium jus super eo prætendentem obtineatur opera alterius, ut tradit Navar. Conf. 47, h. t. qui & ut simoniacam conventionem damnat, quæ quis familiari Pæpæ promittit pensionem illi constitutæ super beneficio vacante, si illud pro se impetravit, Conf. 57. & in Manuali c. 23, nu. 106. §. Ad quintum, ubi in seqq. refert alios similes casus uti & in Conf. h. t.*

Q An ergo non liceat quid accipere, vel re, pro procuracione beneficii? R. Non licet, citra labem. Ita Navar. d. c. 23, nu. 101. *Ad quintum, & Conf. 54, h. t.* quod potest dari collatori, & dare tertio, qui intercedit apud collatorem, eumque moveat ad concedendum: nisi detur pro laboris immo, tertius illis suscipit, frequenter ad collatorem, scribendo litteras, aut alia negotia vel in compensationem alicujus temporis considerabilis, lucri cessantis vel damni mediatoris. Cujus ratio est, quod non ratione rei sacræ, sed ejus, quæ commutationem patitur, modò non detur amissionem beneficii, nam ita sacra res in commutationem veniret. Quòd facit, ut in *l. C. De suffrag.* permittit quodammodo suffragio & auxilio atque intercessionem Principem, imò & dat exactionem pro suo eo nomine.

Q. II. An transactio super lite beneficii citra? R. Gratam & amicabilem componitur super lite in beneficiis: esse prohibita etiam eam, in qua quid temporale detur, uti dandum, secundum propriam transactionis naturam, c. 7. *sup. De transact.* nam res spiritualis æstimaretur pretio; pactio autem in ritualibus prohibita, *cap. fin. sup. De pactis* procedet, etiam si spirituale pro spirituali, & pioioso detur alteri, ut desistat, cum iura alteri damnetur transactione in spiritualibus, ut in beneficiis, nisi cohonestate Episcopi. *c. Constitutus sup. De transact.* simpliciter & indistincte transactiones in beneficiis dicuntur continere spectat labem. Quod si lis sit super pluribus beneficiis, non valet transactio propria alteri, ut unus unum, alter aliud possideat, ut utriusque jus sit dubium, non potest voluntatem transigentium dari vel transactio quid juris in alium, qui forsasse nihil habet, quod proprium possideat beneficium, & si alteri litem moveat, etsi sit contentiosus, ut uterque liti cedat, pacifice restat beneficio proprio, sine auctoritate Prælati, quæ res tantum continet solam commutationem pugnatione juris alterius, & continet transactionem non tam super beneficio, quam

lite, nullo pretio interveniente: non tamen isto casu licet transigunt, ut unus alterius beneficium obtineat, quia res ista cum permutationem sapiat, indiget auctoritate Prælati, qui ex causa honesta eam permittere potest, qualis est transactio, & vacabit res simoniaca labe, secundum dicta sup. *De rer. permut.* Suarez c. 51. n. 11. & seqq. ubi late de hac quaestione.

62 Q. III. An & possit Prælatum ex causa transactionis constituere alteri, qui cedit, pensionem; ab altero, penes quem beneficium manet, persolvendum? R. Videri non posse, cum ea res contineat compensationem juris spiritualis pro onere temporali, quod improbatum, c. 2. sup. *De arbitr. & c. fin. sup. De rer. permut.* Est enim pensio quid meret temporale. Dicendum tamen, posse Prælatum, in quem compromissum est, ex mero arbitrio rem controversiam taliter componere, ut unum beneficium assignet, eumque gravet in pensionem alteri dandam, quod ipsum expressè approbatum c. Nisi sup. *De præben.* Suarez d. c. 51. nu. 17. Quæ pensio non videtur tantum ad vitam ejus, qui solvit, duratura, sed potius futura ad onus beneficium, ut colligi videtur ex c. *De castro sup. De transact.* ubi census in simili casu alteri assignatus non excedit vitam ejus, à quo solvitur, si absque auctoritate Episcopali sit constitutus; ut à contrario, si auctoritas Episcopi intervenerit, duret ad vitam ejus, cui solvendus. Et ita tenent Panorm. Card. quos refert & sequitur Gigas, *De pensionib. q. 6. nu. 3. & 4.* Suarez d. loco nu. 18. Non obstat d. c. Nisi, quia in eo non fuit pensio constituta auctoritate Episcopi, sed solum aliorum arbitrio. Quod ita procedit, nullo pacto partium intercedente.

63 Q. IV. An idem sit statuendum, conventionione partium antecedente, & Episcopo proposita, ut illam approbet? R. Id posse videri, argumento permutationis, in qua nihil illiciti continetur, prævia partium conventionione super permutatione, quin oblata Episcopo ab eo approbetur, ut dictum sup. *De rer. permut.* Contra tamen rescriptum in c. 4. & c. *Prætorum q. 10. sup. De transact.* in quibus ex eo, quod partes causa litis sopiendæ convenissent de pensione ei, qui cederet, constituenda sua auctoritate, judicatur ea conventio simoniacam

labem continere atque ita passim Canonistæ tenent, ut alteri beneficium, alteri pensio derur temporalis, transigi non posse privato pacto, sed tantum honestari arbitrio judicis, quo pensio alteri assignatur, juxta d. c. Nisi. Nihil facit argumentum sumptum à permutatione; nam in ea agitur de permurandis rebus spiritualibus inter se principaliter, licet accessione veniant temporales; hic autem agitur de dando temporale illi, qui litem deserit: quod sentit labem, si partium conventio præcedat, ut tantum nudo arbitrio judicis sit concedendum pacis causa, d. c. Nisi. Quod facit c. *Cum quidem 7. sup. De pactis*, ubi ex eo, quod non mediante auctoritate Apostolica convenissent inter se, super beneficio litigioso transigendo, judicatur conventio continere pravam speciem illicitæ transactionis, dque ratione temporalis pretii dandi ex partium conventionione. Ut prædicto casu tantum ex Judicis providentia constituatur temporalis census alteri cedenti propter bonum pacis, quod continere temporale commodum non est negandum, & insinuat Pont. in d. c. Nisi V. & utilitatis. Nec quod ad illam pacem perveniat, renuntiando juri, obstat, quia hoc est per accidens, non considerabile. Nihil obstat, c. 2. sup. *De arbitr. & c. fin. sup. De rer. permut.* in quibus reprobari videntur transactiones, cum alicujus temporalis præstatione in commodum alterius; nam in d. c. 2. ex narratione facti apparet, subesse arbitrium injustum, ab eis datum, qui alteri parti favebant, & in quos dolo inductus consenserat alter. Ut tantum eo nomine illud improbet ibi Pont. cum subjungat in fine, si foret æquitate subnixum arbitrium, compellendam esse utramque partem ad ejus observantiam. In d. c. fin. non tantum agitur de transactione, sed de venditione perpetua juris decimandi: ut rectè irritum sibi decernat Pont. tale arbitrium, non datum pacis causa, nulla lite prævia. Non est autem necesse, ut ad tale arbitrium adsumantur Prælati, cum per Judices ut arbitratores partium consensu acceptos res componi possint, d. c. Nisi qui adjudicent beneficium illi, qui verum titulum habere præsumitur. Plura Suarez d. c. 5. nu. 19. & seqq.

64 Q. V. An Simoniam sapiat pro redemptione ac veteræ circa beneficium pretium dare? R. Post

Post jus adq̄situm & beneficium obte-
tum, non esse Simoniam, redimere vexatio-
nem, quæ pro jure tollendo injustè inferitur,
vel probabiliter timetur. Ita plerique tenent,
Gl. i. in c. Dilectus 28. *h. t. ubi Abbas Navarr. in*
Summa c. 23. nu. 1028. Oñarvo, Azor. p. 3. c. 11. q.
4. Suarez c. 50. nu. 2. & seqq. Probat̄ hęc sen-
tentia ex *d. c. 28.* in quo cogitur quidem resti-
tuere is, qui accepit, ut desineret ab injusta læ-
sione, non reprehenditur etiam dans. Probat̄
& per *can. Quæsitum I. q. 3.* ubi Religiosi vexa-
tiones ejusmodi redimentes, quas patiebantur
in Ecclesiis, quas possidebant, nihil peccasse
supponuntur. Ratio quia dans ex tali causa
pretium non dat illud pro re spirituali, sed pro
vitanda injuria, nec per illud spirituale quid ad-
quirit, quod habere supponitur.

Objicitur *c. Matthæus 23. h. t.* ubi legitimè
electus à majori parte eligentium, quod pecu-
niam paucis contradicentibus, ne se vexarent,
dedisset, judicatur simoniacus, & consulitur
illi, ut administrationem deponat, quia il-
lam detinere sine gravi detrimento animæ ne-
queat. Aliqui respondent, in illo cap. non agi
de injusta vexatione sed justa, propter incapaci-
tatem aliquam electi, aut defectum. Verum
ea de re non patet ex textu, in quo potius sig-
nificatur vexatio fuisse injusta, in *vers. Ei, qui*
magister discordia videbatur &c. Rectius cum
Innoc. respondetur, in *d. c. 23.* non agi de ele-
ctione inquietanda, ad quam jus erat & pro
injusta ejus vexa potuisset sine noxa dari vexa-
nti pretium, secundum jam dicta, sed de im-
pedienda prosecutione confirmationis, per
quam necdum erat jus quæsitum, cujus pro-
cessus ne impediretur, pecunia fuerat data,
non citra noxam, ex eo, quod confirmatio nec-
dum esset habita, quod in *d. c. 23.* judicatur si-
moniicum.

Requiritur itaque Primò, jus jam sit adq̄-
situm ac plenum, quia, necdum adq̄sisto
jure, non licet pretio redimere vexationem.
Abbas, Innoc. & alij in *d. c. 23. & 28. h. t.* Nam
cum jus necdum habeatur, licet redimendo
vexationem non det immediate pro re spiri-
tualis, mediare tamen vult acquirere pecunia
jus tale. Et hoc, si is, cui datur pretium, talis
sit, ut prodesse possit suo suffragio; tunc enim
inducendo, ne obstit, videtur suffragium eo-

rum pecunia redimi. Eoque in sensu veni-
cipiendum *d. c. 23.* saltem quoad Simoniam
Canonici. Quod si contingeret nihil per
vexationem injustam à tali redimere etiam
jus adq̄situm licet, quia cum nihil com-
ad beneficium impetrandum, redimere
non est illicita, nec intrinsecè, nec quia
Canonico prohibita, cum non commutatio-
tionem rei spiritualis, sed mere temporaria
cundo requiritur, vexatio sit injusta
ista fuerit, & lis justè intentata, non potest
videri redimi spirituale. Quod de dante
caussa sit dubia, quia tunc lis est causa
deemptio ejus adficeret spiritualem
res quæ datur pro illicita vexatione
sit temporalis, nam si daretur spirituale
mitteretur Simonia, quia daretur pro
li, scilicet pro injusta vexa, quæ est
vexa injusta desinit, quid accipit
ctum sit, vexationem injustam per
nere quid spirituale, sed temporale
illius cessatione detur temporale, non
illa res censeri simoniaca, cum Simoniam
rat, ut temporale detur pro spirituali,
nona contrigit: ut secundum dicta
vexa ista offerre spirituale beneficium
spirituale veniet pro temporali, & non
sed cum pacto, atque ita damnatur
can. Euphemium II. q. 3. Azor. d. l. c.
qu. 3. Suarez d. c. 50. nu. 14.

Injustè itaque redemptio vexa
nem à Simonia, si detur temporale
spirituale habetur jus adq̄situm
etiam adquirendum. Quæ procedunt
one, presentatione, nominatione,
one, institutione, quia hæc pertinet
lum spiritualem: ut videantur obsequia
etiam ratione vexa injustæ, si agatur
quirendis.

Quid juris in possessione adq̄sita
Aliquibus placere, non sine Simonia
ri pecuniam ad redimendam vexam
super denegata possessione, etiam post
situm plenum jus in beneficio quoad
tatem; ea ratione, quod, secundum
liceat quidem vexam super jure spirituale
adq̄sisto injustè motam redimere, non
super jure acquirendo ab eis, qui postea

esse, quod quodammodo videatur acquiri pretio jus spirituale. Est autem possessio quid spirituale, aut ei adnexum, quia per eam adquiruntur exercitia spiritualium, *can. Decimas 26. xvi. q. 7.* ubi prohibentur Episcopi, ne decimas à suis subditis redimant, etiam si ab iis vexentur, & alias solvere nollat; quæ prohibitio in hoc fundata videtur, quod decimæ sint spiritualibus adnexæ: Ita tenet Abbas in *c. Ad nures 24. nu. 6. Et in c. Dilectus 28. in fine h. t. ubi Felin. nu. 3.* Contraria tamen sententia probabilior, post plenum scilicet jus adquisitum quoad proprietatem licitum esse remove impedimentum adquirendæ possessionis; ex ratione, quod possessio secundum se spectata non tam sit jus spirituale, quam factum quoddam corporale, & tantum spirituali adnexa, quatenus ex titulo spirituali dependet. Spirituali autem titulo adquisito, possessio non potest præteriri, ut consequenda tamquam adnexa titulo spirituali, quo habetur, sed per se, ut quid corporale per se & immediate debitum; ut nulla possit dici subesse Simonia, redimendo vexam circa illam, cum solum redimatur factum, non jus. Dicta procedunt in casu, quo jus circa proprietatem est certum. Nam si circa illud dubium foret, id eo que negaretur possessio, tunc non per se sola possessio redimeretur, sed ut adnexa juri, & sic ipsum quoque jus. Navarr. *d. c. 23. nu. 102. §. Offavo.* Binsfeld. *ad c. Dilectus 28. h. t. qu. un. Concl. 3.* Non obstat *d. can. Decimas* quia prohibitio, de qua ibi, non est fundata in eo, quod redemptio ista sit simoniaca, sed ne detur laicis occasio similes injurias exercendi spe talis lucri.

Ut prædicta redemptio procedat, requirunt aliqui, ut sine magno incommodo aut mora non possit Superior conveniri, qui vexationem auferat. Quæ limitatio bona quidem in foro exteriori, ad evitandam præsumptionem Simoniæ; posita tamen revera vexatione, in foro conscientiarum non est necessaria. Idem dicendum, si possidenti beneficium denegentur fructus, qui citra ullam labem redimantur, cum non adducantur ut adnexi spirituali titulo, sed secundum se. Secus est, si denegentur, revocando in dubium jus ipsum beneficii, tunc enim non magis liceret redimere fructus, quam jus ad illos. Turrescra. in

can. Altaria l. q. 2. art. 2. Et in d. can. Decimas. Suarez. d. c. 50. nu. 32. Et seqq.

Quæritur ulterius, An sit licitum præsentare aliquem ad beneficium litigiosum, ut suis litiget expensis, probetque jus præsentandi pertinere ad præsentantem? R. Videri pactum istud esse onerosum, non sine labe, eo quod plus exigatur à præsentato sub obligatione, quam facere teneatur scilicet verificare suis expensis, quod jus præsentandi pertinet ad præsentantem quod esset loco pretii præsentationis, & non sine labe, ut videtur supponere Navarr. *Conf. 12. nu. 1. in fine h. t.* ubi defendit conditionem istam, ut, nisi præsentatus intra tempus à jure statutum prosequatur præsentationem suam, liceat præsentanti contravenire, & uti jure suo, nihil includere mali. Add. Suarez *c. 28. nu. 14.*

An Beneficium post multas expensas obtentum licitè quis resignet sub conditione expensarum restituendarum? R. Id posse videri prima facie, eo quod resignans non petat nisi servare se indemnem, beneficium alias gratis tribuat alteri. Dicendum tamen, labem subesse, quia onus solvendi tales expensas non est adnexum beneficio, sed extrinsecum, illudque non imponitur, nisi quia beneficium datur, atque ita pro beneficio, quod est simoniacum. Deinde expensæ illæ non concernunt utilitatem ejus, cui fit resignatio, sed ejus, qui resignat, ut non rectè exigantur. Simile est in domo, super quâ quod multa sint factæ expensæ, non ideo domus ultra justum valorem æstimanda, etiam si eum excedant expensæ, ut non est infrequens. Nec posset ea res purgari auctoritate Pontificia, nisi ex causa separet fructus à beneficio. Vid. Azor. *p. 2. lib. 7. c. 27. qu. 7.* Flamin. *D. resignat. benef. lib. 14. qu. 7.* Suarez. *c. 35. nu. 24.* Binsfeld. *ad c. Cum essent 12. h. t. q. 6. Concl. 8.*

An in permutatione sit licitum pactum, ut alter solus expensas subeat pro expeditione Bullarum? R. Non videri, ex eo, quod, cum illares ad utriusque onus spectet, non citra labem alteri tantum imponatur, cum gravamen illud sit pretio æstimabile, videaturque dari in compensationem beneficii, Suar. *c. 24. in fin.*

Itaque sub munere à manu continetur omne donum, consistens in aliquo habente emolumentum temporale, etiam si jus habens in

se spirituale, cui annexum quid temporale, ut etiam permutatio rerum spiritualium non sit ita licita, secundum dicta sup. *De rer. permut. & probatum sup. h. t. nu. 40.* Vid. Suarez *c. 38. in fine.*

70 Q. An renunciatio sub pensione sit simonica? R. Cum pensio sit mere temporalis, non posse non esse simoniacam renuntiationem factam, reservata pensione; & quidem contra jus divinum, non etiam tantum contra jus positivum humanum, cum illiusmodi renunciatio contineat expressam commutationem rei spiritualis pro temporali, pensione scilicet, quæ solum est onus aliquod pecuniarium absque titulo spirituali. Ac proinde ut numeratio pretii pro beneficio poneret simoniam contra jus divinum, ita & hæc ponet; cum sit æquivalens reservatio pensionis numerationi pretii, quia utraque continet commodum mere temporale. Posset tamen vitium hoc vitari, si fiat in manibus Pontificis, itque approbet, qui potest fructus separare à beneficio, atque ita illos pretio æstimare, & gravare pensione, secundum dicta supra *eod. nu. 40.* Vid. Redoan *p. 1. c. 25. & p. 2. c. 12. & seqq.* Navar. in *Summa c. 23. nu. 108.* Suarez. *c. 35. nu. 21. & seqq.* Binsfeld, *ad d. c. Cum in Ecclesia 9. qu. 2. h. t.*

71 Alia questio est, An & facta in favorem tertii sit simonica? R. Certum esse, resignationem purè & absolute factam; sine designatione personæ cui consultum vult resignans, nec per se malam esse, nec prohibitam, quod neutiquam detur temporale pro spirituali. Fieri etiam licet in manibus inferiorum Prælatorum, exceptis majoribus, ut renuntiationibus Episcopatum, & similibus, quæ non fiunt nisi in manibus summi Pont. propter præjudicium Ecclesiarum: ita tantum, ut secundum Bullam Pii V. an. 1558. incip. *Quanta Ecclesia*, collatores talium beneficiorum ea non conferant suis non resignantium consanguineis, adfinibus, familiaribus. Certum quoque est, resignare in favorem tertii, cui bene vult resignans, juri divino contrariam non involvere simoniam, ut rectè tradit Covarr. 1. *Var. Resol. c. 5. nu. 3. & eum secutus* Suarez. *c. 35. nu. 2.* cum non detur temporale pro spirituali, sed gratis dimittatur in favorem tamen certæ personæ: qui respectus non facit, quin gratui-

ta sit resignatio, ut nequeat dici simonica pro divino.

Ut querendum sit, An jure Ecclesiastico prohibita? R. Quod adfirmat confirmantia, *Gl. in c. Dilecto sup. De pænit. h. t. c. Non satis 8. h. tit. Navar. d. c. 13. nu. 2. Ad decimum, & alii allegati à Suarez. c. 35. 3.* Probatum per generales Juris regulas, præ admittunt in spiritualibus ulla conditione pactiones, ut autem huic aut illi renunciatio est, Verum non videtur illi renuntiationem continere pactioem prohibitam, nec cum posse extendi generales regulas pactioem in spiritualibus, cum renuntiationem permutatio fiat in eundem favore tantum sit prohibita, sed permissa. *permut. in 6. & expt. sicut in c. Conventum 8. sup. eod. tit. ubi resignatio facta in favorem nepotis non ideo retractatur, ut dicitur; quia facta in favorem, sed quia tantans comperturantis præbedam tunc resignasset in suum nepotem, permutatio à sua parte completere fraudulose non potest, quod illa resignatio non inferat gravamen Prælati, quam permutatio non minus odiosa est, ut quod in illa permissa in hac permitti debeat. Ut dicendum est, renuntiationem ejusmodi in favorem tertii continentem vim rigorosæ & suspensivæ canonis, sed tamquam modum aliquem resignationis absolute factæ conjunctum, non esse illicitam & coram Episcopo rectè fieri, si acceptari sine ulla culpa; nec renuntians peccare, nisi intentionem omnimodam Episcopum habeat, quia vult in dante resignationem, quam nequit, jure communi cum liceat illi intendere tantum, tantum Episcopum, quatenus tali persona tantum. Quod facit, quod interior intentio, tunc conferatur certæ personæ non ipsi, ut tradit Navar. *d. c. 22. nu. 107. in fine & quando sup. De refer. Except. 4. Decretal. Cum essent 12. h. t. qu. 6. Concl. 6. & Gl. 1. in can. Ordinationes 113. l. 1. ut bene expressa sit dicenda inficere. Unde potest etiam inferre gravamen Episcopo, cum resignatio facta absolute, ut possit etiam liberè inferre alteri, & de rigore alteri facta**

tenebit, cum nullum jus obliget ad conferendum personæ nominatæ. At tamen non peccabit, si illi conferas, in cuius gratiam est facta, modo personæ quæ sit mereatur: & ita habet communis sententia ad usus. Verum posset videri ob stare prædicta Pii V. Bulla, quæ videtur prohibere, ne intentio qualiscumque intercedat designandi successorem à resignantibus. Sed dicendum, Pium V. non tam agere de resignantibus, quam de ipsis Prælatibus, quibus non est licitum promittere resignanti, sub eiusmodi modo se eidem collaturum, in cuius favorem resignat. Et hæc ita de resignatione simpliciter in favorem, secundum tradita à Suarez d. c. 35. nu. 4. & seqq.

Quid si addatur conditio suspensiva resignationi, quæ inducitur per clausulam, *Non aliter nec aliter*? R. Clausulam istam non ponere Simoniâ contra jus divinum, cum ita renuntians nihil temporale petat, aut accipiat pro spirituali, Non etiam esse Simoniâ prohibitam jure Canonico, si pactum non intercedat cum Episcopo, sed resignans tantum intendat talem renuntiationis modum. Qua in re licet peccet, non tamen potest dici simoniâ proprie, cum non subsit commutatio unius pro alio, nec realis nec mentalis, imò nullus subsit contractus onerosus, sed tantum limitata ad certam personam donatio, non gravis Episcopo, qui potest illam non acceptare, & acceptando non committet Simoniâ, quia nihil temporale intervêit. Ut etiam videatur posse personæ nominatæ providere citra labem, si id non faciat ex pacto aut obligatione, quamvis non bene agat, ut dicitur inferius.

Ubi aliqui volunt, Episcopum acceptatum beneficium taliter resignatum posse, rejecta conditione, conferre cuilibet alteri, præteritendo nominatum, quod conditio habeatur pro non adjecta, quæ sententia est Covarr. 1. Par. c. 3. n. 5. & 6. Verum contrarium est verius, quia quando fit actus cum aliqua adjectione, debet totus recipi vel rejici, neque enim potest acceptari quoad partem, nec verum est, conditionem haberi pro non adjecta, quia hoc jure non probatur. Itaque dicta resignatio etsi in rigore non sit simoniâ, non potest tamen licite fieri coram Prælato inferiore, nec ab eo acceptari aut conferre secundum condi-

tionem appositam, quia damnantur hujusmodi resignationes, propter imaginem Simoniæ, cum renuntians videatur Prælatum cogere ad conferendum nominato, etiam si Prælatum id faceret non ex vi pacti, sed suo arbitrio. Ut tales renuntiationes, cum sint tantum prohibita, recte fiant coram Pontifice, qui vitium, quod subsit, purgare potest. Quod si pactum præcedat cum Episcopo, certum est, esse renuntiationem simoniâ, saltem quia prohibita, ex eo, quod Canonici inprobant pactiones circa beneficia, cum obligatio ex parte Episcopi videatur onus aliquod, vel obsequium pretio æstimabile. Coram Pontifice facta hujusmodi resignatio & admissa purgatur à vitio, videtur enim Pont. admittendo talem super vitio dispensare.

Ubi posset quæri, An acceptata resignatione, possit Pont. alteri, quam in cuius favorem facta conferre? R. Etsi quibusdam videatur licere Papæ, verius tamen, minime esse permissum, propterea quod renuntiantem invitum privaret suo beneficio sine iusta causa, quam non ponit talis renuntiatio, cum coram Pontifice fiat sine peccato, & soleat Pont. illam acceptare, & secundo in eius conditionem conferre personæ nominatæ. Plura de hac materia vide apud Flamin. lib. 13. qu. 3. Garf. De beneficiis p. 11. c. 3. num. 151. Azor p. 2. lib. 7. c. 27. q. 4. Less. lib. 2. c. 35. Dubit. 14. Suarez d. c. 35. nu. 19. & seqq.

Ex dictis fortius inferitur, resignationes seu cessiones reciprocas non recte fieri coram Ordinaris, colore seu titulo permutationis v. g. *Resigno meum beneficium in favorem tui nepotis, ut tu resignes tuum in favorem mei nepotis.* Idem jus in triangularibus, v. g. *Renuntio meum beneficium Petro, ut Petrus suum cedat Paulo, Paulus suum mihi.* Cujusmodi resignationes etsi videantur esse permutatio, non tamen pura, sed mixta cum resignatione in favorem tertii. Episcopis autem non est permessa potestas, nisi ad puras permutationes probandas. Item intercedit pactum renuntiandi in favorem tertii pro alio simili: ut approbatio excedat Ordinariorum potestatem. & res ea non fiat licite nisi coram Pontifice. Vid. Azor, d. c. 27. qu. 5. & p. 3. lib. 12. c. 12. qu. pen. & ult. Suarez d. c. 34. nu. 19. Less. lib. 2. c. 34. n. 87. & 88.

Et

Et hæc ita quoad munus à manu, quatenus temporale quid venit, quod habet rationem pretii respectu rei spiritualis. Quo casu cessat omne dubium, nisi causa dandi aut recipiendi pretium à præstante quid spirituale honesta subit, quæ faceret cessare vitium. Sic Sacerdos pro Missa dicenda, aut dicta, nullo malo more accipit stipendium, etiamsi sine eo Missam non esset dicturus, quia habet honestam causam intendendi stipendium, ut conditionem necessariam, sine qua Missam aut non diceret, aut non applicaret isti persone. Suarez c. 36. nu. 7. circa fin.

75 Superest, quærat de casu, quo spirituale pro spirituali venit dandum. De permutatione beneficiorum dictum supra *De rer. permutat. nu. 6. & 7.* eam sine Superioris auctoritate factam spectare ad Simoniam prohibitam. Quod & dicendum quoad communicationes actionum pertinentium ad functiones beneficiorum, quæ à potestate vel jure aliquo speciali procedunt. Quo modo Simonia committeretur, si duo electores ita inter se paciscantur, *Tu elige hunc, ego eligam istum*. Similiter, *Presentabo T. ut eligas C. Si eligas M. confirmabo S. vel conferam tibi beneficium, aut promitto tibi beneficium, c. De hoc 11. hoc tit.* Item, si patronus paciscatur præsentare N. si sibi beneficium reouertit. Ratio non est commoda, quam dat Panorm. in c. *Cum olim nu. 4. sup. de rer. permutat.* quod scilicet ejusmodi sint personalia, nec mereant personas; cum illa ratio faceret quidem esse ista non permutabilia, quod cohareant personæ, non tamen & ideo Simoniam saperet eorum inter se commutatio. Unde ratio vera consistit in pacto prohibito, circa beneficialia, & iis connexa, c. *Prædem & c. fin. sup. De pact.* Talia autem sunt adnexa beneficialibus, cum ad illa ordinantur, & ab iis habeant æstimationem. Præterea licet videatur spiritualis functio pro spirituali commutari, moraliter tamen loquendo non æstimatur ut spirituale, sed ut via & medium ad lucrum temporale, cum beneficium oblatum pro electione sit vice pretii. Ita Suarez c. 31. nu. 14. Similiter & oblata electio unius cedit loco pretii confirmationis alterius, ut non possit non inferri ista commutatio ad Simoniam prohibitam. Eodem & spectat pactum ut unus cedat alteri præsentationem, qui vi-

cissim illi conferat expectativam, quæ Pont. habet. Suarez d. c. nu. 17. Hæc quid dicendum de casu, quo collatum est jus per Pont. ex aliqua communicatione g. Academia Lovanienfi, tunc veniens conferre beneficia in sua diocesi præsentantia, unus ut obtinere possit præsentationem, offert liberationem à duntaxat reliqua collatione. Nam clarum est, electionem ejusmodi non esse liberam à Pont. quandoquidem ex pacto circa beneficia prohibito remissio aut liberatio ista collationis collationis uni isti faciendæ. Quæ tradita à Navar. *Conf. 5. & 8. nu. 4. Conf. nu. 1. & 2. & alii.*

Postremo quæri hic posset, An mutatur ad munus à manu convivia & præsentatione invitantur collatores sapienter negantis beneficium? Non esse dubium prævio rem esse simoniacam, cum pro spiritu-ali venit. Neque enim potest negari temporale esse, convivia, & similia, exhibere collatoribus, quod præcipue conferant ad corruptum præsentationem. Unde iol. *Quisquis in Claretar. mutans judex exilio ponitur, quæ tot legum atque provinciar. Quod potest dicendum, quæ sufficienter ad cordos eorum animos, qui spiritualia duntaxat & faciunt rem spirituale vilescere, & utilitate temporali commutentur. V. *similis c. 38. nu. 7.* Sed quid si collator præsentium? ut Lovanii nuper commutatione alicujus præbende simpliciter, quis appetebat & ambiebat fore, & tenebatur excipere isto modo commutatione Lectionis sibi collata, & Capellania, tractavit præter solentibus diebus, adeo, ut conviviis huiusmodi cessent lucrum Lectionis annuatim, nisi aliquot, & hoc instans Capellania taliter? Cessante explicito pacto, in primis non vacare sordibus, quæ ad corruptendos animos collatorum, quam vobis præcipue possunt sympathetum. Secundo, Et si pactum explicitum verit, non tamen implicitum, ut videatur carere labe Simonis; quæ caret beneficium istud eo tempore,*

symposia exhibebantur, non poterat non intelligi, ideo ea exhiberi, aut animi pararentur, corrumpentur: quod non decet virum probum, cujus est animus a fordibus alienus, vel ille debet. Et licet Navar. In *Summa* c. 23. n. 191. in *fin.* negat esse simoniacum, mutare indigentem, cum ipse minus principali & remota consequendi postea ab eo aliquod beneficium spirituale; non loquitur tamen illo in casu, quo exhibetur alteri officium, vacante beneficio ut in casu proposito, sed quo necesse beneficium vacat. Et haec de Simonia muneris à manu.

76. Secundum est munus ab obsequio. Obsequium aliud temporale, quod est opus hominum, quod ad usus & commoditates sive corporis sive animae, in sua tamen naturali perfectione spectat, ordinatur: aliud spirituale, quod est omnis functio spiritalis, ut ministrandi Sacramenta, & similia. Quantum ad prius, certum est, temporale obsequium, quantum ex se, esse sufficiens pretium Simoniae, si pretio sit aestimabile, & per se pro re spiritali obtinenda fiat; autè converso, si res spiritalis loco pretii tradatur pro obtinendo obsequio, quia est commutatio rei spiritalis pro temporali. Unde pro obsequiis exhibitis dare beneficium est Simonia, cum detur in recompensationem rei temporalis, debiti scilicet resultantis ex obsequio, quia resolvitur tandem in debitum pecuniarium. Et satis est, quod ex illo orta sit obligatio iustitiae ad condignam compensationem temporalem; neque enim nisi ratione obligationis ex iustitia datum spirituale pro temporali ponit Simoniam. Nam moveri quidem per obsequia praestita, ad dandum alicui beneficium ultra debitum omniae gratis, nihil habet simoniaci, quia tunc obsequia non habeant ratione pretii, cum nihil ejus nomine debeat, sed solum conciliant benevolentiam, à qua procedit gratuita collatio. Dico, cum nihil ejus nomine debeat; nam si quid deberetur, collatio beneficii videretur facta esse in recompensationem ejus, atque ita non extra labem; nisi obsequium praestanti salva maneat sua obligatio ad temporalem recompensationem obsequio proportionatam. Ubi non refert, obsequium sit ad bonum aut malum finem, iustum aut iniustum, quia tota ratio in

eo consistit, quod non detur ut pretium obsequii, in quo solo versatur vitium. Tantum illa distinctio confert, ut provisio sit iusta vel iniusta, aut dispensatio beneficii ex curpi & catu-ali adfectione, quae non ponit proprie Simoniam. Hinc frequens habet consuetudo, Praelatis Ecclesiasticis, aut etiam secularibus Principibus, quibus est jus praesentandi, exhibere servitia sine ulla mercede temporali, spe tantum beneficii alicujus sive favoris ad illud obtinendum. Pro quibus beneficia conferunt, aut ad obtinendum praesentant ii quibus servitia exhibita, & quidem sine labe, modo cesset pactum, non tantum explicitum, sed & implicitum, nam & hoc adficeret labe collationem aut praesentationem: quale intercedit in exhibitione necessarium officiorum, quae causat intrinsecè obligationem iustitiae ad reddendam mercedem operariis, quae non potest persolvi sine labe perdonum spirituale. Non est etiam à labe immune, dare beneficium, cum onere exhibendi temporalis obsequii, non adnexi beneficio, quia veniret pro spiritali temporale; & propter illud imponitur obligatio, quod includit Simoniam, c. *Cum essent* 12. h. t. Quod si pactum cesset, sed tamen conferatur beneficium gratis viro bene merito & digno sine & intentione habendi illum benevolenti, quae utendi ejus opera ex gratitudine & amicitia, nihil mali includit, cum spes gratitudinis, non faciat, quin gratis dentur spiritalia. Dico non adnexi; nam si adnexum fuerit obsequium temporale illud conferte cum obligatione oneris nihil involvit mali, cum expressio eorum, quae insunt, non mutet rei conditionem. *h. Si Titio* 22. §. 1. D. *Quando leg. ced.* Vide plura hac de re apud Suarez. c. 39. n. 5. n. 6. seqq.

Potest & vacanti beneficio onus imponi de novo ad obsequium Ecclesiae etiam temporale, ad quod tenebitur is cui beneficium conferitur, nec suberit ulla Simonia, dummodo adnexio fiat ante collationem ab eo, qui habet potestatem quod facit text. in c. 1. inf. *De magistris*, & faciunt tradita sup. *Vt Eccles. benef. sine deminat. confer.* Quae adnexio non alias licite fiet, quam si res spiritalis habeat adnexa temporalia commoda, quibus temporale obsequium sit proportionatum. Nam dare aliquid spirituale pure adnectendo tempo-

tal obsequium, esset dare spirituale pro temporali tanquam pretium, neque enim potest obsequium onerosum habere rationem stipendii sustentationis, ut spirituale videatur dari in satisfactionem talis obsequii; Suarez *d. c. 39. nm. 9. & 10.*

Quantum ad obsequium spirituale, non potest dici habere rationem pretii ad Simoniam sufficientis, non tantum si sit adnexum beneficio, sive de antiquo sive de novo adnectatur ab habente auctoritatem, quia cessat pactum, probatur id ipsum *c. Significatum 11. sup. De prob. verum & non adnexum iam exhibitum, quia commutatio inter spiritualia, ut talia non potest dici simoniaca, quippe nec intrinsece mala nec prohibita, quando nimirum voluntarie obsequium fuit exhibitum, nullo pacto praevio; cum non sit ratio, cur tum spirituale obsequium possit habere rationem pretii, quia pro illo nihil potest ex iustitia exigi. Quod si obsequium spirituale sit prius exhibitum, cum conditione, naturali jure ibi contenta, recipiendi stipendium justum sustentationis, illicitum foret, per spirituale beneficium satisfacere pro debito stipendii, & se liberare ab obligatione ista, quia daretur pro temporali spirituale; praecedens enim obsequium licet spirituale, peccat tamen obligationem ad rem temporalem. Ita ferè Suarez *d. c. 39. nm. 11.* Pactum praeivium ad obsequium spirituale pro beneficio spirituali jure naturae non potest rem facere prohibitam, quia non venit pro spirituali aliquod temporale.*

77 Dubitatum autem, An non sit simonia contra jus Ecclesiasticum? R. Ita dicendum esse, quod obsequium illud spirituale videatur aliorum subire rationem pretii. Quod facit *c. h. sit. ubi promissum beneficium pro ius electione ad Episcopatum non potest retineri tanquam acceptum si moniacè. Et hoc, si accipiatur vox electionis, ut detur pro beneficio, tunc enim est loco muneris ab obsequio, quia danti beneficium sit obsequium per suffragium. Nam si consideretur beneficium datum pro voce electionis, beneficium erit tanquam pretium & loco muneris à manu. similiter si duo aut plures inter se conveniant, ut sibi invicem obsequantur, nunc unius amicum eligendo,*

postea alterius, si moniacè hoc & similia saltim quia prohibita. Huc accedunt iura, quae prohibent pacta, conventiones in spiritualibus, praefertim in beneficiis & ministeria Ecclesiastica, ut ex potestate spirituale quid dare non sit sine laetitia ordinariè talia obsequia habeat quid temporale aut ejus debitum, sicut modum stipendii. Quo modo Episcopus rectè promittit vicario suo beneficium quot annos serviet illi in spiritualibus, tunc rectè praefertat aliquem in ecclesiis cendi Missas per aliquod tempus, ut per Litanias pro se, Improbatur & prohibentur Episcopi aliqui, aut Praelati, vel ministris suis, de dando saltem, nec provideant de beneficio, quia *Navar. c. 25. nm. 13.* probet, improprie motionis ab aliquo consequente, quod mo Praelato ministrare in spiritualibus mali in se involvit, modo tamen obsequii non cedat in liberationem, si bene, quam tenetur praefare Praelato spiritualia obsequia, Vid. Suarez, *d. c. 13. & 14.*

Quæri posset, An labem aliquod spirituale obsequium adnectere temporale sive temporale quid relinquere sub obsequio spiritualis obsequii? R. Adfirmare Innocentius *1. seg. id non esse extra Simoniam* sentit Abbas in *d. c. significatum 11. sup. De prob.* Verius est, hoc nihil mali includere spectes jus divinum, quia non cessat esse per temporale oblatum, cum per se quatur res temporalis ad certum tempus spirituale, licet sub conditione capitis Ecclesiasticum, cum non interveniat aut jus idipsum prohibens, sicut in loca juris in contrarium id permittit uti *c. Olim sup. De restitut. spuar. & h. sup. De condit. appos. & p. 2. c. 1. De testam. c. Ex parte. De veri. spuar. & h. Dudum De sepul. ubi sub conditione modi relicta approbantur. Et in usu Ecclesiae esse, recipere relicta ad fundandam Ecclesiam, legatum, vel sus vel ratione anniversariorum, vel*

nere distribuendi eos pauperibus, quæ res ne
ambam quidem Simoniam sapit. Ita Suarez *d. c.*
29. nu. 18. §. 1. 199.

Munus a lingua complectitur humanas pre-
ces, supplicationes, intercessionem, laudes, adu-
lationes, & alia id genus. Dicitur, humanas;
nam spirituales continentur sub obsequio spi-
rituali.

Ubi questum, An propter preces dare bene-
ficium sit Simonia? R. Ita aliquos velle si for-
male motivum & ratio dandi spirituale sint pre-
ces; ex ratione, quod preces quasi intrinsecè
contineant promissionem favoris temporalis,
& humanæ amicitia, quæ sunt pretio æstimabi-
lia. Facit eodem tenore *can. Ordinationes 113.*
l. 1. ubi falsæ dijudicantur ordinationes pretio,
vel precibus pro se aut alio indigno obtinere.
& can. Pueri 120. eod. q. 1. ubi improbat in
ordinatione venalitas, potentia, supplicatio per-
sonarum interveniens. Similia habentur multis
aliis in locis, & c. Nemo 14. hoc tit. de quo infra.
Contra tamen videtur, postulare à Prælato bene-
ficium aliquod, & obtinere per preces, im-
portunas supplicationes, laudes & similia, ni-
hil involvere mali per se & seclusa omni pro-
missione extrinseci boni, pertinentis ad munus
à manu vel obsequio, cum nihil interveniat
temporale. Ut preces istæ non possint dici, ha-
bere rationem pretii, & Prælati earum in-
tuitu motus nequeat dici simoniacus, si be-
neficium petenti pro altero conferat; quia ea
res nec concernit vitium aliquod repugnans ju-
ri divino, cum dare propter preces tales non
sit vendere, nec Prælati conferens recedat à
gratuita donatione, ut nec per preces obti-
nens sibi vel alii potest dici emere, quia non
obtinuit mediante re pretio æstimabili: ne-
que juri humano, quia nullibi talis prohibi-
tie invenitur, imò potius loca multa sunt,
quæ concessa ad preces beneficia non tam im-
probant, quam approbant. Exemplum est in
can. Lasorem 121. & can. Filium 122. l. 1. q. 1. ubi
Pont. se precibus inductum fatetur aliquos
ordinales; quæ loca Gratianus adducit, ut o-
stendat ordinationes ad preces aliorum fa-
ctas non esse semper improbatas: & in c. Tu-
ros 14. h. 1. admissus ad Canonatum, quia
humiliter rogasset, nihil labis commississe di-
ctur. Vid. Suarez c. 40. nn. 2. 7. eadem ratio

obtinere, in eo, qui pro se beneficium precibus
& supplicationibus obtinuit à Prælato, quia sci-
licet non magis pro se oblatæ preces possunt
habere rationem pretii, quam pro alio: nec po-
test sibi penes beneficium aut dignitatem præ-
sumptuosus videri, aut ambitiosus aigui, si mo-
raliter & sine temeritate se dignum reputet,
cum ita habeat usus Ecclesiæ. & Trid. *sess. 24. c.*
18. De reform. ordinat. ut beneficia, quibus ad-
nexa cura animarum, per concursum conferan-
tur digniori, ut tacite videatur invitare ad se
offerendum & petendum. Quod nec prohibi-
tum, nec malum per se, cum possit fieri bona
intentione, cessante ambitiosa præsumptione,
si quæ non suo tantum judicio nitatur, sed &
aliorum & judicio ducatur, dignumque
se iudicat, non quia alius præferat, sed quia
illis eoccurrat. Suarez d. c. 40. nu. 2. 7. Bion-
seld. ad cap. Cum essent 12. h. 1. qu. 2. Concl. 6.
Quamvis hodie plerique, pro dolor! etiam dum
vident se aliis magis dignos, aut cum se nesci-
ant dignos, imò videant indignos, & alios dig-
nos aut magis dignos audiant prædicari, eos
stultæ ambitionis venerint, ut neutquam ce-
dant, sed eo importunioribus agant precibus &
sordibus, secundum illud Plautinum, non quo
modo, sed modò habeatur quæritur; quæ res &
Ecclesiæ perniciem & Reipubl. interitum ge-
nerat

Dicta procedunt, si quis digno sive indi-
gno precibus impetret beneficium; nam in-
dignitas personæ non facit pretium interven-
nisse, cum faciat preces quidem injustas, &
collationem injustam, non tamen simoniacæ
infectum labe. Quo modo distinctio Gl. in *d.*
can. Ordinationes, inter dignum & indignum
concedit. Non obstat *d. can. Ordinationes*; nam
ibi agitur in genere de illicitis modis adqui-
rendi beneficia, ad quos spectat, precibus &
supplicationibus aliorum moveri, & conferra
beneficia, cum sæpe contingat conferri ea vel
nihil meritis, vel minus meritis & indignis.
Sic quoque accipiendus *d. can. Pueri*, ubi ve-
nalitas beneficii comparari videtur cum sup-
plicatione pro beneficio; nam hoc non quasi
propriam Simoniam constitueret, uti ponit
venalitas, sed quod per istiusmodi supplica-
tiones contingat conferri beneficia immeri-
tis. Magis videtur obstat *c. Nemo 14. h. 1. ubi*
gratia

gratia & favore penitentem adducere ad poenitentiam iudicatur simoniacum, per gratiam autem & favorem, indicantur preces. Sed dicendum, in isto Cap. per gratiam non intelligi illam, quam facit collator; nec per favorem, quem exhibet conferendo; sed gratiam, quam praeferit ab eo, cui confert, & favorem similiter, quem sperat se consecuturum, & tunc transeunt preces in promissionem simoniacam, cum supplicant locum pretii. Quo modo & acci i possit verbum, *Precibus*, per quas ordinari dicuntur non intrate per obitum, id est Christum, in *d. can. Ordinationes*, Vid. Suarez *d. c. 40. nu. 8. 9. 10.*

21 Q. An licitum sit uti viro potente aut familiariter Pontifici, Episcopo, aut simoniaci collatori, cuius precibus consequatur quis beneficium? *R. Si precibus interponatur, ut preces interponat, aut familiaritatis ratione commendat, & ita impetret beneficium, nihil plus viri potest dici ea res involvere, quam si quis suis precibus immediate consequatur beneficium à collatore, cum preces istae duplicatae non ponant pecuniam, & usus habeat etiam timoratis hominibus, uti conciliatoribus, coram collatoribus ut facilius desiderii sui fiant compotes. Quod si pro suffragio aut precibus detur pecunia, non caret res vitio, quod videatur pro pretio quis consequi beneficium, saltem in causa morali. Nec obstat, quod collator libere conferat; nam hoc est ratione ignorantiae ex parte ipsius, non ex parte conciliatoris, qui preces vendit, virtute quarum, quantum in se est, vendit beneficium, nisi id, quod datur, detur boninae molestiarum, secundum dicta sup. *cod. nu. 60.**

Haec ita quoad preces, laudes, & similia, per se accepta, & seclusa omni promissione extrinseci alicujus. Nam si collator obligare collatorem, vel eum, pro quo intervenit ad preces pro se offerendas, intendat, res non vacat labe; quia ejusmodi obligatio precum, aut intercessionum & laudationum est loco muneris à lingua ei, à quo expectatur beneficium, & quidem ut temporale lucrum, cuius nomine datur spirituale. Si tamen pactum intercedat; nam absq; eo collatio dicenda procedere ex gratitudine. Idem dicendum, si promittatur beneficium sub conditione, ut is, cui

promissio facta, intercedat apud Pontificem pro collatore. Unde dici posse videtur collatio esse immunitas à labe, si collator non fecit alicui, nisi rogatus à certo quodam quem per hujusmodi collationem collator stringere desiderat. Pactum enim videtur bitum jure saltem Ecclesiastico videtur obligatio ista, qua favorem temporarii munitiam alicujus venatur & collatoribus, sit pretio arhimabilis, & non onus ei, cui imponitur. Et ad hoc est certum est superius spectare de collatione *mo hoc tit. & d. can. Ordinationes*, hinc. *A. que hoc est, quod dicitur, nonnulli accipere quidem nummorum pro ordinatione, & tamen Ordinatione gratia largiri, atque de largitate tantum solummodo retributionem quoniam nonnulli 114. l. 9. 1.* Et subjungitur acceptum gratis non tribuere, quod pensio officio sanctitatis nummorum favoris. Et ita hujusmodi possunt dicitur à lingua, quae licet videtur cum muneribus ab obsequio, debentur propterea ab his possunt, quod habentur de muneribus, quae venduntur nec paltari per modum servitii obsequii ministerii. Dici etiam potest nonnulli à simoniae collator, qui coelestis fama ejus celebratur per laudationem cui confert, aut per eum, qui illud cognoscatur ut consanguineus: non temporale pro spirituali. Suarez *d. c. 12. & seqq.*

Ubi quaeritur, An solo titulo caritatis alicui dare beneficium sit contra aliquorum opinionem esse, remanet Simoniam aliquam, *Gl. in. nu. 10. 11. ten. sup. Vt Eccles. benef. sine ditione* 14. e. *Ventens & c. Tu nos h. 1.* Interdum videtur in eo positum, quod collatio non sit minus bonum temporale, quam humanus; ut cum ejus nomine datur beneficium, videatur quid spirituale datur porali. Veriorem tamen esse se collationem, qui negat quid laicis conferatur, tionem beneficium propter consanguinitatem quam partem, alios referens, inter

Variat. §. 1. m. 4. & suetur eandem Suarez e. 37. nu. 5. & 6. fundatam in eo, quod res ista nec obviat juri diviso, nec humano. Prius patet, quia dans consanguineo, ut tali, non dat spirituale pro temporali, cum nihil temporale recipiat, nullum pactum interveniat, nec datum datur consanguineo, quia tali, ideo minus sit gratum, cum nihil a consanguineo recipiatur, non consanguinitas, quia jam adest, ut licet propter eam, non tamen pro ea tamquam pretio collatio facta dici possit. Aliud esset, si ideo datum foret beneficium viro nobili, ut ab eo habitus collator pro consanguineo participaret nobilitatem, quia tum spirituale daretur pro temporali, ut paulo ante dictum. Postenus probatur ex eo, quod nulla datur Canonica constitutio, qua consanguineis conferre prebendas prohibetur, nec ratio, ob quam ut simoniaca damnetur ab Ecclesia, cum nihil intercedat pretii, aut pretio aestimabilis. Licet posset dampnari ratione carnalis adfectus, qui facit etiam in male meritis cognatos contrahi beneficia & munera Ecclesiarum; quo in casu accipienda varia juris loca improbantia ex carnalitate animi & adfectu carnali collationes factas, eo que in casu accipienda reprehensio Pont. in d. can. vers. circa sup. Vi. Eccles. benef. sin. deminuit, confer. Ut collatio facta consanguineo alicui digno non possit dici contrahere quid peccati aut inordinati uti tradit Covarr. loco sup. tit. Cavendum tamen Praelatis, aliusve collatoribus a scandalo; facile enim possent nimio adfectu duci, ut dignum vel digniorem judicent consanguineum, qui revers non est. Negotium fallere videtur text in d. c. Nemo 24. h. r. de quo & alias actum: nam in eo sunt duae partes, & posterior habet materiam diversam à prima, ut quod ibi dicitur, utrumque esse simoniacum, non sit referendum ad partem priorem, in qua agitur de communicatione in peccatis alienis, respectu consanguinitatis & familiaritatis: aut si ad utramque partem textus sit referenda, dicendum, non agi ibi de propria Simonia, cum fieri non possit, ut ejusmodi prohibitio Ecclesiae ponat actionem istam simoniacam, licet bene alio modo illicitam. Idem dicendum de conferente beneficium, aut simile quid, ratio-

ne necessitudinis aut familiaritatis, ex eadem prioris ratione. Vide Binsfeld, ad c. 12. hoc tit. qu. 3.

Aliud dubium est. An collatio facta ab indulto per precibus armatas, puta per metum aut timorem, sit dicenda fordida? R. Hoc posse videri, ex eo, quod vitare malum impediens sit pretio aestimabile, ut ejus rationem subeat, quippe continens aliquod ten potale bonum, pro quo datur spirituale. Dicendum tamen, non esse Simoniam per se, & ex vi talis motivi, cum per hoc nec violetur jus divinum, neque humanum. De illo patet, quia tantum intenditur remotio causae, quae posset esse vitare malum, evitatio & depositio odii & voluntatis inferendi damnum aut malum aliquod, provocatio ad benevolentiam, neutiquam ut pretium, & cessante omni pacto. Deinde facit, quod jam dictum, ratione consanguinitatis & amicitiae conservandae quid spirituale conferre nihil sapere labis, quia nihil temporale datur: ut & ratione provocandae amicitiae & benevolentiae quid conferens sit dicentibus carere labe, cum favore benevolentiam & generare ejusdem sint rationis. De jure Canonico ex eo probatur, quod nusquam constat eo jure merum haberi loco pretii, & talem actionem nulli jus istud detur, imo potius eum, qui coacte taliter operatus est, defendat, & reformationem ex isto metu factam irritet, resignante quae ad jus suum redire permittat, c. Ad aures c. c. Abbas sup. De his, qui vi vel metu c.

Quaerita procedunt, si non intercedat ullum pactum, quo ex causa rei spiritualis data obligetur inferens non ex se qui, sed à nocendo cessare; nam ejusmodi renuncatio juris nocendi est injuste, est pretio aestimabilis, & fit ex pacto in spiritibus improbato, quo intenditur quaedam obligatio non nocendi, quae est pretio aestimabilis. Aliud est, si intentio ista sit interna, quia illa non est de pretio, sed de benevolentia concilianda isto medio. Imò etiam metum passus exprimat intentionem, rogando, ut cesset, & cum in finem offerat spirituale: nam licet tunc videatur aliqua subesse pactio, in rigore tamen non potest dici Simonia, eo quod non tam obliget violentum ad non nocendum, quam potius invitet

Qqq 3 & ami-

& amicabiliter inducat ad cessandum à nocu-
mento. Clarior ea res est, si ex parte violenti
fiat comminatio expressa mortis, si non re-
nuntiet beneficio, aut non conferat benefi-
cium, aut quid simile; nam per renuntiationem
aut collationem certum est non intendi
aliquid, quam evasionem periculi, non ut pre-
tium collatæ rei spiritualis, sed ut effectum
inde consequentem. Præterea eo casu conse-
rens aut renuntians non tam donat, quam
permittit ab alio subripi, argumento ejus,
quod dictum sup. tit. De j. rejur. de jurata pro-
missione solvendarum usurarum. Nec cen-
setur aliquid tunc recipere, quia licet non pati
malum sit bonum, tamen non est bonum col-
latum ab eo, qui cessat injuriam inferre, nec
illius respectu preti æstimabile. Ita ferè Sua-
rez d. c. 37. num. 9. & seqq. Adde Less. l. 2. c. 35. Du-
bit. 21.

84 Quid si merus sit jure incensus? R. Videri
eo in casu non deesse labem, ex eo, quod pro
avertenda justa punitione instante, quæ est
pretio æstimabilis, detur temporale, v. g. Si
judicem, ejusve filium quis præterit ad be-
neficium, ea intentione, ut ejus mitiget ani-
mum, inducatque vel ad absolutionem, vel
ad mitigationem pœnæ. Quod omnino ita
procedit, si pactum interveniat, vel promissio
rei spiritualis, sub tali conditione, quia æstima-
bilis pretio, & non raro contingit eam vendi,
licet inique & ab iniquo iudice, ut dicen-
dum sit pro spirituali venite pretium. Quod
si intentio tantum sit mere interna, & nullo mo-
do exierit in actum exteriorem, non videtur
Simonia posse poni, quod cessante pacto, dans
spirituale intendat primario captare benevo-
lentiam, & per eam remissionem vel mitigatio-
nem pœnæ, nam licet injuste conetur cor-
rumpere iudicem, quasi empro legum, arg. l.
Quisquis C. Si cartum per. non tamen simonia-
ce. Et hoc ita, quando de damno vitando, aut
inflictione pœnæ evadenda agitur. Suarez d. c.
27. n. 19.

85 Quid sit subitæ lucri amissio, nisi misantis
animum mitiget? R. Videti & hic distinguen-
dum, ut si ex pacto fiat oblatio rei sacræ mi-
nanti, ex timore amittendi sibi debitum,
casu isto oblatum non vacet Simonia, uti nec
vacaret datum sub conditione non petendi

debitum; quia certum est, hujusmodi
tionem esse pretio æstimabilem, conser-
tur in lucrum temporale, & quia appropria-
lioni rei sacræ, non posse vacare vio-
niæ. Nisi tamen violentia & injuriam
us in faciendâ solutione ponere exor-
vexationem; tunc enim potest hujusmo-
tum non tam pro pretio datum videri,
ut inducatur vexator ad bonum faciendâ
justitiam, atque ita ad tollendam vexationem
Si vero citra pactum fiat oblatio rei
nec intercedat nova obligatio in lucrum
potest ea res damari Simonia, cum non
intendatur lucrum, quam quod factum
piatur: ut intentio non faciat, quæ
debetur beneficium, aut simile quæ
parte facit, quod non possit. Hujusmodi
simoniacus qui dat beneficium Tullio
ea intentione, ut satisfaciât sua
bus: ut idem sit dicendum, si ipse
creditor, cum non sit peioris conditionis
sunt alii creditores; quo casu ne quæ
sticiam committit, si digno contentus,
d. c. 37.

De Pœnis Simonie.

Hæc de materia Simonie, & modis
bus committitur: restat videre de
huic detestabili pravitate & pestifero
ut habet Extravagans 2 h. tit. peccata
sterrendos homines ab ejus exercitio
prænotandum, in Simonia tria con-
propositum scilicet internum, patet
teraam verbis vel signis indicatam, a
tionem pactiois; secundum quæ
tres constituuntur species, scilicet
Conventionalis & Realis, juxta Cassan-
Navar. d. c. 23. nu. 103. & in Commone l. d.
dato ult. nu. 7. h. t. Gomez ad Reg. de
qu. 1. §. cum igitur, Redoan. j. t. c. 1. nu. 11.
Theologi duas species faciunt, internam
licet & externam, quod esse peccatum
aut internum aut externum, atque
mentalem, aliam conventionalem: hujus-
rum aliam completam utramque
quam Canonistæ vocant reatam, aliam
completam, quæ vel consistit in
minis conventionis, vel ab altera parte

rum impleta est, quam Canonista vocat conventionali: ut videatur divisio Canonistarum ratione sua subnixi.

Mentalis hic non accipienda pro modo, proposito seu desiderio interno committendi Simoniam, si in nullum actum externum prodest; quia hic agitur de Simonia, ut ei poena externa applicari potest, non potest autem ulla mere mentali, sed illa, quae actum quidem externum vel effectum habet, malitia tamen eius se non prodit exterius, sed in mente manet, solaque intentione est simoniaca. V.G. Si aliquis conferat beneficium speremunerationis, alias non collaturus, quae subsecuta extra ullam conventionem, aut admittat ad Religionem spe alicujus muneris consequendi, de quo in *c. fin. h. t.* Sic etiam exhibere munus à manu, lingua, ab obsequio, intentione obviandi beneficium, alias non exhibiturus, omni pacto & explicito & implicito cessante, est simoniacus mentalis. Invenitur hujusmodi intentio interdum in uno tantum, interdum in utroque.

Conventionalis est, cum subest pactum implicitum aut explicitum perfectum dandi spirituale pro temporali, non tamen consummatum traditione. Unde patet eam distingui à mentali per additionem exterioris contractus à reali per carentiam traditionis.

Realis est, quando conventio est consummata traditione, scilicet & rei spiritualis & ipsius pretii, quod est extra dubium.

Quæritur autem, An quæ ab una tantum parte est impleta secundum conventionem dicenda sit realis, an conventionalis? R. Si tantum intervenerit traditio pecuniæ, vel rei temporalis, quæ est loco pretii, non posse dici consummatam Simoniam, atque ita tantum dicendam conventionalem, cum traditio rei venditæ demum consummet emptionem-venditionem, quia ante recedi à contractu potest, in *C. Quando ab empr. reced. lic. & res alteri venditæ tradi cum effectu, juxta l. Quoties 15. C. De rei vindic.* Ut ante traditam rem spiritualem non possit dici consummata injuria, unde nec poenæ juris habebunt locum ut dicitur inferius.

Controversia major est, si tantum rei traditio intervenit, quam sufficere aliqui vo-

lunt ad constituendam realem Simoniam, & consummatam; x ratione, quod in emptione præcipue consideretur res venalis, ut ejus traditio videatur consummare emptionem, etiam necdum tradito pretio, si de eo sit sufficiens promissio, secundum eorum præcipue opinionem, qui per rem traditam volunt haberi fidem de pretio, atque ita eam rem transire in dominium emptoris, ut vindicari nequeat à venditore, *Gl. in §. Vendita & communiter ibi DD. Infit. De ver. divis.* Facit, quod traditio rei secundum promissionem temporalis rei præviam non possit dici facta gratis, & ponat consummatam injuriam, ut poenæ juris tamquam ex delicto perfecto locum habere debeant, quæ de re infra. Verum etsi magis dici possit completus contractus traditione rei, quam pretii, non potest tamen dici verè completus, donec pretium accesserit, cum secundum veriore opinionem ante non possit dici transisse dominium, uti est colligere ex *d. §. Vendita Infit. De ver. divis.* si penitus textus ejus inspiciatur, per quem tenet D. Madaus in *l. Quod vendidit 19. nu. 6. & 7. D. de contrah. empr.* non censeri habitam fidem de pretio per solam traditionem rei, ideoque rem vindicari posse. Estque ea sententia Navarri. *d. t. 23. nn. 103. & in Comment. s. fin. hoc tit. num. 28. ubi aliter citat.* qui ante consummationem per interventum pretii negat poenæ juris habere locum. Adde Suarez *6. 41. num. 6 & seqq.*

His præmissis, certum est peccatum hoc esse gravissimum & mortale; unde in variis Juris Canonici locis vocatur *piaculare flagitium, execrabile, detestabile scelus, pestiferum vitium simoniaca pestis, cancerosum vulnus*, quod serpit ut cancer, Becke sic perniciosissimum. Ex quibus patet gravitas istius vitii, ut non possit non includere reatum mortalem, uti clarè colligitur ex illis D. Petri *Act. 8. verbis, Pecunia tua secum sit in perditionem. Vides te in felle amaritudinis, & iniquitatis esse.* Ut rectè Paf. halis Pont. *can. fin. l. 9. 7.* dicat omnia crimina ad comparationem simoniæ hæretis quasi pro nihilo reputari.

Tantum quæritur, An aliquando possit esse veniale peccatum ex levitate materia? R. Generale esse, quod mortale est in suo ge-

mere fieri posse veniale ex levitate materiae, quae augeri & minui potest, ut in furto esse inferius dicemus, & in praesenti dici potest. Nam pretium potest esse exiguum, & res etiam ipsa spiritualis exiguae quantitate, ut parum aquae benedictae. Dicendum tamen, simpliciter esse mortale hoc vitium, quod nec ex parte pretii, nec ex parte rei spiritualis ita deminui potest, ut transeat in veniale. Posterior patet, quia nullum donum gratiae, quod minus parvum videatur, potest esse vendibile sine gravi irreverentia & Dei ipsius doni: quod licet in suo ordine sit parvum, non potest tamen contemni, & pretio aestimari ac dari, quia non reputaretur tamquam pendens ex gratuita Dei donatione. Prius probatur, quia licet pretium sit parvum, nihilominus non sine magna irreverentia spiritualis res efficitur venialis, pretioque aestimatur; & quo promissori pretio datur, eo vilius aestimatur, irreverentiamque auget. Quod ita non obtinet in furto, mendacio, aliisque, in quibus materiae levitas irreverentiam minuit, ut reatum faciat venialem. Probatum ista pars c. *Extus* 20. h. t. ubi qui sex solidos pro sua ordinatione dedit, deponendus ab ordine & Monasterio dicitur includendus: & can. *Placuit* 102. l. q. 1. ubi tremissem exigentes pro Baptismo dicitur simoniaci. Teneat hanc sententiam Glos. *Panorm.* *Felin.* & alii, in d. c. *Extus* Navarr. d. c. 23. nu. 101. & *Conf.* 52. h. t. Non obstat text. in c. *Essequationes* 18. h. t. nam ibi etsi fiat mentio parvi munus, non tamen quasi excusaret a Simonia, sed quod non faciat praesumi intentione tali datum ut esset loco pretii, si non constet, quo animo sit datum, quia dubia in partem meliorem sunt interpretanda. Vide latius ista tractata à Suarez c. 3. nu. 5. & 6. & c. 38. nu. 2.

Patet itaque ex dictis, omnem Simoniam puniri divino iudicio: verum cum plures poenarum gravitas, quam Dei timor soleat ardeere atque avocare à peccandi voluntate, Ecclesia varias poenas constituit in Simoniacos, uti Excommunicationis, Suspensionis, Privationis, Inhabilitatis, Interdicti, Nullitatis collationis, & alias *Extravag. Cum desestabile* h. t.

20 Atque ut distincte procedamus ad men-

talem quod attinet, illam pure internum ut nullum opus externum. ex ea sui factum, certum est non comprehendere. Ecclesiasticis, inò nec illarum de capite cum Ecclesiastica jurisdictione non creditur directè ad actus mere interios. Quod licet in actum aliquem externum, ut recepto aliquo secundum intentionem, et pactum expressum vel tacitum, non potest esse, Ecclesiam posse tale factum de facto tamen non punire, ut patet c. h. t. quod habet, sufficere eo casu placare poenitentia, ut qui loca de suis.

Verum dubitatur, An conventionalis sit poenis Ecclesiasticis? R. Valde bene necesse sufficientem materiam poenae dicitur, cum actus sit externus contra personam perfectum; perficitur enim contra consensum in rem & pretium, ut tamen ponat injuriam rei spirituali. Et in *Trancred.* refert Glos. in c. *Tua* nu. 14. sequitur *Redo* p. 4. c. 9. n. 2. & *Reg. do trien posses* qu. 12. §. *Quid* ubi ait beneficium esse dimittendum cum ex sola promissione, sine alio memento. Verum tamen, Simoniam poenitentialem, id est à neutra poenitentiam, non puniri poenis juris publici, sed facto latis contra simoniacos, atque non incurri censuras, si habiles poenitentia, si quae ipso jure latae. Ratio est, quia talis conventio non ponat nisi coactionem, anis non debet nocere, ut solus ad inducendam poenam, *De R. I* in 6. Quod facit, quod de poenis Simoniacorum, ut tamen tantibus tantum dationes & receptiones eos, qui dando vel recipiendo commiserunt, simoniace ordinem, postulati, confirmati, beneficii, *Extravag.* l. c. 2. h. t. can. *Prohibet* sim. l. q. 2. & qu. 3. c. *Non nisi* h. t. c. *Simoni* 13. & *passim* h. t. Quae loca tantum simoniacas puniunt, ut ad coactionem quae actus non puniunt, non sunt extendenda; cum poena per legem imposita non ger, donec actio eo modo, quo per legem preta puniunt, committatur & coactionem

Et licet diffidendum non sit, etiam Simoniam conventionalem ponere grave peccatum per exterrum, ut subit foro Ecclesie, atque ita puniri ab ea possit: quod negatur; non tamen dici potest, ideo de facto poenam illi per Ecclesiam esse impositam, quod tantum quaeritur. V. Suar. c. 55. n. 12. 13.

92 Quid si fuerit impleta ex parte ementis tantum per dationem pretii? R. Esi possit videri esse locus poenae, quia conventio exierit in actum exteriorem, dicendum tamen, necdum poni causam sufficientem incurrendi poenas ipso facto, quippe quae non soleant incurri, nisi delicto perfecto, quod dicto casu inchoatum quidem, non tamen perfectum, cum tantum ex parte ementis intervenit pretium, spirituali necdum contracto, ut irreverentia contra illud non possit dici completa, in qua tamen ponitur ratio Simoniae: ut secundum regulam, quod poenae sint potius molliendae, quam exasperandae, non sint maleficio non perfecto imponendae hoc casu. Facit, quod commissio rei alienari prohibita non incurritur per solam venditionem, aut etiam numerationem pretii accedentem, si non sequatur traditio Navarr. d. c. 23. n. 104, Suarez d. c. 55. nu. 16.

93 Major controversia est, si ex parte vendentis impleta fuerit conventio, collatis scilicet Ordinibus aut beneficio, promisso quidem non tamen dato pretio? Resp. Esse quidem hic commissam isto casu irreverentiam, propter traditum aut peractum spirituale respectu promissionis, licet non completa per realem dationem: dicendum tamen, probabile esse & hoc casu necdum obtinere poenas, quod necdum sit maleficio peractum. Ut procedat ratio in casu superiori allata, quia desiderant Canoness passim utriusque implementum, datum scilicet et receptum, ad simoniam labem incurendam. Facit, quod non possit dici perfectior contractus, tradita sine pretio, quam tradito pretio sine re, cum & illo casu possit res vindicari, secundum traditam ad §. Venitiam vero In fine de ver. divis. Pro qua parte facit Extravag. 2. h. 5. quae tantum videtur eos excommunicationi subicere, qui dando vel recipiendo committunt Simoniam atque ita realem ab utraque parte completam. Et ita tenet Navarr. d. c. 23. nu. 104, & in c. Si

quando sup. de rescript. except. 4. nu. 3. & 4. Cor. ad c. peccatum p. 2. §. 8. n. 7. & 8. Less. lib. 2. c. 35. dubit. 25.

Verum quia non idem obtinet in omnibus Censuris, discurrendum de singulis censuris & poenis, quae propter Simoniam incurruatur; Et certum est, reali Simoniae utrimque completae Primò esse propositam Excommunicationem, quam reus ipso jure incurrit per Simoniam commissam in Ordine, beneficio & ingressu, saltem de jure novo. De Ordine & beneficio probatur d. Extravag. 2. ubi facit mentionem Ordinum ita susceptorum, uti & electionum, postulationum, praesentationum, aliorumque provisionum. Ubi ejusmodi poena extenditur etiam ad mediatores, ut parentes, amicos, procuratores, & concernit quoslibet Simoniacos, sive manifestos sive occultos. Eadem censura potest & dii concernere eos, qui pro tonsura prima dant vel recipiunt, quia per illam quis constituitur in ordine Clericorum, secundum dicta sup. eod. n. 14. Suar. c. 56. n. 5.

De ingressu probatur per Extravag. 1. h. tit. ubi Urbanus IV. Pont. dantes aut recipientes pro ingressu in Monasteria, tam virorum quam mulierum, ipso jure declarat excommunicationem incurrere. Quod ipsam frequentius in mulierum Monasteriis contingit, ad quae foeminae plerumque non admittuntur, nisi cum promissione & pacto dotis perfolvendae; aliarumque expensarum, non sine scandalo: ut consuetudine ea res excusari nequeat, & per d. Extravag. 1. sit improbata tamquam corruptela. Nisi tamen necessitas excuset exactorem, quae de re actum sup. eod. num. 16. ubi etiam diximus; sponte oblatum citra noxam recipi, uti & probat d. Extravag. 1. Videtur tamen quoad Moniales haec censura sub lata; cum Navarr. d. c. 23. n. 109. dicat Innoc. VIII. declarasse Moniales eam non incurrere, nisi ob receptionem cum pacto, aut alicujus non idoneae oblationem, & Clementem VII. concessisse, ut Moniales nullam Simoniae poenam incurrerent propter pacta & conventiones circa dotes, circa eorumque earum victum. Trid. autem deff. 25. c. 16. de reform. vetuit ante professionem quid recipi, excepto victu & vestitu novitii & novitiae illius temporis,

Nec facit, quod promissio talis sit irrita & nullius momenti: nam & ipsa pretii datio est irrita, cum sit restituendum, ut infra videbitur, & tamen satis est temporale vere dari, atque ita etiam satis erit intercedere promissionem. Nam quod jus irritet actum, non tollit Simoniam malitiam, nec rationem onerosi contractus, nec dationis non gratuita. Quo facit *can. si quis 115. l. 9. 1.* ubi dicitur non gratis acceptum, quod acceptum fordidas precibus oris. Non potest autem negari, fordidas esse preces, quae continent promissionem temporalem. Unde Gratianus, *l. 9. 6. in fine §. si autem*, comparat promissam esse pecuniam & datam. Admisso tamen moderamine per consuetudinem hac in re inducto, subsequente postea pecuniae traditione, certum est censuras tunc incurri, etiam si non totum pretium datum sit, sed dari coeptum, etiam in minima quantitate, uti est contra dato pretio pro ordinatione, si illam inciperet Episcopus conferre, quia statim in primo gradu foret consummata Simonia, & haberent locum poenae, saltem ex nunc quia delictum est perfectum. Navar. *loco sup. cit. Caslad. Decis. 15. de consuet. & de cis. 2. de Simonia. Cov. ad Reg. Peccatum p. 2. §. 8. nu. 7. Suar. d. c. 56. n. 24. & segg. Biasi. ad rubr. h. 1. Notab. 15. §. Tertium.*

100 Sed dubium est, An & retrorahatur censura ad tempus commissi criminis per traditionem rei spiritualis? R. Ita velle Nav. *d. c. 23. n. 104.* quasi fuisset suspensa censura, ut perfecto postea contractu ex tunc incurreretur, *arg. l. quaedam 15. D. de reb. dubiis.* Verum non videtur ejusmodi retroractio habere fundamentum in *d. Extrav. 2.* quia loquitur de Simonia utrimque completa. Et facit, quod ut irregularitas tunc contrahitur, quando mors insequitur, non etiam quando sit vulneratio, quia tunc delictum est completum. Ita etiam censura non incurritur, nisi completo delicto. Ut ante solutionem pretii ordinatus non sit suspensus, & celebrans non fiat irregularis, quia non celebrat cum censura. Sis & talis ordinatus absolvit sacramentaliter ante pretii exsolutionem. Est enim haec retroractio secundum quamdam juris fictionem, effectus autem censurae requirunt realem ejus existentiam, ut, illa non posita, effectus non impediatur, nec possint dici postea inflicti ex subsequente censura per Simo-

niam realiter completam. Quod facit *c. Apostolica inf. de Cler. excom.* ubi se excommunicatum ignorans non redditur irregularis, si postea intellexerit se antea excommunicatum fuisse, quia defuit contumacia. Ut cum non sit effectus aliquis istius retroractionis censurae, ea non sit admittenda, nisi forte quoad punitionem in excommunicatione vel inhabilitatem ad beneficia adquirenda, ad quam non est opus censura. Vid. Suar. *d. c. 46. n. 34. & segg. Less. d. e. 35. n. 151.*

Tertia poena est infamia, *c. sane XV. q. 3.* qui tantum loquitur de Simonia commissâ pro obtinenda sede Episcopali, & conferendis Ordinibus, & eligendo; generalius loquitur *can. fin. l. 9. 3.* Quod accipere de infamia juris, quae ponit impedimentum & inducit irregularitatem, *c. Infamibus De R. l. in 6. Idque post sententiam, Suarez d. c. 56. n. 21.*

101 IV. Irritatio actus: quae quia passim non habet locum, distinguendum inter actus, quorum aliqui sunt actionum seu functionum spiritualium, relinquendum interdum effectum aliquem permanentem, ut ordinatio Sacerdotis, consecratio Episcopi, professio & similes, aut etiam non relinquendum, ut benedictio nubentium, ciborum &c. Aliqui vero spiritualium rerum permanentium, cujusmodi sunt acquisitio beneficii & officii Ecclesiastici. Ad primum genus quod attinet, functiones ejusmodi, licet simoniae factae, validae sunt & ratae, suumque habent effectum, nisi irritabiles sint per Ecclesiam, & lex irritans eas sit lata: neque enim Simonia ex vi & natura sua illas irritat. Hinc ordinatio simoniacae rata est, quoad substantiam & effectum characteris, quia ad substantiam requisita adsunt. Item Baptismus, Confirmatio, Consecratio Eucharistiae valida sunt; ut & extrema Unctio non iteranda propter Simoniam, etsi non recipiatur ejus effectus. Matrimonium quoque licet emptum in ratione Sacramenti effectum nihilominus habet. Sed & consecrationes Ecclesiasticum & aliarum rerum tenent; nam licet ex parte consecrantis sint potius execrationes, juxta *can. Ecclesial. q. 4* quia consecrans, quantum in se est, eas potius polluat, non tamen etiam quatenus exercentur ex potestate & auctoritate Ecclesiae. Professioem Religionis simoniacam non

invenitur irritasse Ecclesia, etsi irritare possit: vult tamen ita receptum dimitti & transferri ad strictius Monasterium, c. de regularib. c. quoniam & c. veniens, h. t. Quod decretum Ecclesie est potius sententiae ferendae, quam latae, cum in dictis locis non utatur Pont. verbis ad latam sententiam spectantibus, sed ferendam. Quoad actus jurisdictionis vel administrationis, jurisque Ecclesiastici, ordinatos ad conferendum beneficium aut officium Ecclesiasticum, irritos eos ipso facto esse patet d. Extravag. 2. Eius ordinis sunt electiones, postulationes, confirmationes, provisiones, & aliae dispositiones, quae jubentur ibi viribus carere, ut iis non sit inhaerendum. Latius de his Suarez. c. 57. nu. 2. & seqq.

103 Quantum ad secundum genus functionum, earum adquisitio ex natura rei non est irrita, sed valida, cum talium traditio fiat consensu ejus, qui circa illas jus habet, quem ut non impeditur Simonia, ita nec ejus effectum. Suar. d. c. 57. n. 11. & seqq. Ecclesia tamen beneficiorum Ecclesiasticorum simoniacam acquisitionem irritavit, ut nullum jus aut titulum adquirenti accedat. Haec irritatio clare colligitur ex d. Extravag. 2. §. per electiones ubi idiplum exprimitur. Patet etiam ex c. Mattheus 23. h. t. ubi regimen Ecclesiae simoniacae adquisitum celeriter ac sponte est dimittendum ab eo, qui vult consulum animae suae non alia de causa, quam quod circa illius retentionem nullum jus habeat. Ratio irritationis est, quod merito quis puniatur in eo, in quo deliquit, & quidem ipso jure, quia poena est in acquirendis, non etiam in adquisitis. Felin. c. in nostra num. 13. sup. de refer. Redoan. p. 2. c. 10. n. 33. Suarez. d. c. 57. nu. 22. & seqq. Non tenetur autem reus tantum dimittere beneficium, verum & fructus ex eo perceptos, quia nullum habet jus in beneficio, ut eos ex re sua perceperit, quod est contra justitiam, d. Extravag. 2. Imò etiam ad non perceptos sua culpa; quos percipere potuit secundum ea, quae traduntur de restitutionibus fructuum in §. si quis à non domino. Insti. de rer. div. D. & Cod. de rei vindic. Quod tantum accipiendum de fructibus ratione tituli, qui nullus est perceptus; nam, quantum ad stipendia ratione Misalarum, aut oblata ratione suffragiorum, aut alias, non sunt restituen-

da, quia non concernunt fructus beneficiorum stipendia sunt laborum personalium. Suarez. Conf. 90. h. t. Caslad. de j. 6. de praes. d. l. n. 25. & 26.

Q. An & distributiones ratione irritationis in divinis retineant? Resp. Id velle. Non loco ex ratione quod competant ratione personae: securiorem tamen esse communi sententiam & veriore, quod non ponderant illi labori utrumque, sed utrum tali titulo, & quod distributiones non computentur inter fructus beneficiorum. Suarez. d. c. 26.

Habet haec poena locum non tantum in simonia publica, verum & occulta, non fiat talis distinctio, & d. c. Manu. & quatur de Simonia occulta. Idiplum exprimitur in d. Extravag. 2. ut dubio non locus. Deinde etsi nulla foret specialis definitio super illa re, ex ipsa natura talis patetur ipse effectus, cum obligatio dimittendi beneficium, & restituendi fructus malicia collatione, & nullitate adquisitio non referat, Simonia sit occulta ad manum Covarr. ad Reg. Peccatum p. 2. §. 8. num. 1. Apud veteres Suarez. d. c. 57. nu. 27.

Quid si per tertium intervenientem etiam ab eo, cui beneficium collatum, collata sit Simonia? Resp. Si scivit, & non contraxit, & nihilominus beneficium collatum omnimodò esse invalidam collationem, per alium faciens per se facere videtur. Si contraxit, & nihilominus beneficium conferri patitur, non est collatio extra manum, ut patet ex c. sicut 33. h. t. quod ut non tertii factum, requirit contradicendum ignorantiam; cum suscipiendo beneficium videatur cooperari. Unde si contraxit, & ignoraverit per tertium datum etiam cunctiam, suscipiendo beneficium, aut dolo consentiendo, aut confirmationem postulo, non incurret poenam nullitatis, ne factum alterius alicui inique noceat d. c. 33. ubi jungitur, nisi postea consenseris, per manum vendendo promissam, aut reddendo solutam. Quae mutatio si ante obrentum beneficium contigerit, eodem modo irritabit; collationem, & miles actus; atque si nunquam contraxerit, quod faciunt priora verba, & quae postmodum nimè recessisti. Suarez. d. c. 57. nu. 28. & 29.

106 Quid si subsequatur obtentum beneficium ista mutatio? Resp. Si tantum solvatur amico pretium animo liberali, ne in damno maneat, aut sine causa patiatur detrimentum, non etiam animo approbandi, clarum est, eum non commississe Simoniam. Navar. Conf. 10. h. r. Si vero solvit, approbando & ratificando factum, tunc involvitur vitio Simoniae, cum quoad intentionem illud habeat pro subiecto, & sic Simoniae approbator, quod sufficit ad malitiam illius speciei, quod facit argum. c. cum quis 23. de sent. excom. in 6. Non videtur tamen illo casu incurtere ipso facto poenam infirmitatis, electionis aut amissionis beneficium, cum electio & collatio à principio fuerit absque vitio, quae per subsequens peccatum nullibi per jura irritatur, sed tantum per praecedens, quod eam simoniacam facit. Et licet ex d. c. 33. colligatur à contrario sensu, ad culpam aut poenam posse imputari, non tamen ad eam incurendam eo modo, quo incurteret, si Simonia praecessisset Gl. in d. c. 33. h. r. Suarez 2. de c. 37. n. 32.

Denique si ignoraverit pro beneficio ejus nomine esse datum pretium, & non contradixerit, quia non habuit suspensionem ad contradicendum, distinguunt communiter D. D. ut, si pretium sit datum in odium istius personae ab inimico quodam, ad impediendum ejus effectum, non impediatur beneficium dimittere, cum Ecclesia non patiatur innocentem injuste pati, ne detur occasio pessimis hominibus injurias inferendi innocentibus & dignis, atque impediendi promotiones alioqui rite faciendas, c. nobis 27. c. d. c. sicut 33. h. r. Suarez d. loco n. 33. Si vero datum fuerit in favorem & beneficentiam provisi, valida quidem non est provisio.

107 Verum disputatur, An ipso jure sit invalida? Resp. Non irritam esse, sed irritandam, velle Navar. Conf. 95. h. r. ex ratione, quod hujusmodi simonia a collatio vel electio nullibi dicatur ipso facto irritari, sed potius irritanda, ut in d. c. 27. c. in c. penult. sup. de elect. Verius tamen, ejusmodi collationem ipso facto esse irritam: & probatur Primo, quod ipse ignorans, ubi sciverit vitium suae collationis, teneatur continuè in conscientia beneficium relinquere, nulla expectata sententia, vel à superiore remedium petere, juxta c. ex insinuatione 26.

h. r. Ipso jure non teneri patet ex d. c. 33. ubi parvuli, quibus ignorantibus simoniace à parentibus quaesita beneficia, ea debent dimittere, non ex alia ratione, quam quod possideant non sua. Hinc tenebitur talis restituere omnes fructus non tantum à die cogniti vitii, sed obtenti beneficii ante cognitum quidem vitium tamquam bonae fidei possessor, ut ad consumptos non teneatur, postea vero ad omnes, tamquam possessor mala fidei. Nihil obstat d. c. 27. in quo dicitur reprobanda collatio; nam illud verbum non accipitur, quasi non esset irrita ipso jure, sed pro reprobata, ut contineat sententiam latam, non etiam ferendam, & ab origine reprobendam, atque ita declarandam nullam. Suarez d. c. 37. n. 34. 35. c. 38. Secundò probatur, quòd talis ad idem beneficium maneat inhabilis, nisi habita dispensatione Pontificis in dignitatibus & curatis beneficiis, in simplicibus vero Episcopi, d. c. pen. sup. de elect. quod est signum sufficiens, fuisse impedimentum ad tale beneficium obtinendum, cum minus sit, liberè dimissum recipere absque vitio, quam obtinere validè titulo vitioso. Est autem differentia inter eum, qui ignorat pretium datum, & non contradixit, & eum, qui scivit datum pretium, quòd prior ille, si bona fide possideat beneficium per triennium, utatur regula Cancellariae de triennali possessione, quamvis dubium sit, an veram praescriptionem in conscientia adquisit; posterior vero non gaudeat ista regula: ut & probabile est ea non gaudere conventionalem simoniacum, de qua consulatur Gomez. in Reg. de trien. poss. q. 12. ubi vult non impediri regulam istius usum in eo, qui post provisionem beneficii aliquid dedit aut promisit, Suarez d. c. 37. nu. 39. Praedicta nullitas etiam obtinet, si collator ignoraverit simoniam, quae cum mediatore fortè intercessit, quia irritatio directe fertur in omnem provisionem simoniace factam, non facta differentia inter scientiam & ignorantiam conferentis, aut vi posita in ejus culpa. Suarez ibid. n. 40. Nullitatem istam procedere in Simonia commissa contra jus divinum non est dubitandum.

Quaeritur de ea, quae commissa contra jus Ecclesiasticum in beneficiis? Resp. Esse, qui negent, permutationem jure Ecclesiastico
108
Rit 3 sumo.

simoniacam, inducere nullitatem acquisitionis permutatorum beneficiorum; ea ratione, quod in penis sit benignior facienda interpretatio, & correctanda sint ad delictum maxime proprium ac naturale, quale est hæc in materia contra jus divinum. Adducitur pro ea parte *c. 4. sup. de transact.* ubi ratiōne transactionis super litigioso beneficio non inducitur privatio, cum causa dicatur audienda, in irritum revocata transactione. Dicendum tamen & eam impedire acquisitionem juris ad beneficium tale. Abbas *ad c. univ. verorum 8. n. 6. sup. de rev. permutat. Redoan. p. 3. c. 8. Suar. d. c. 57. n. 41. §. 42. & facit text. in c. Constitutus sup. d. t. ubi permutantes propria auctoritate spoliantur beneficiis suis, per sententiam potius declaratoriam criminis, & executionis pœnæ quam definitivam, quamvis eo verbo utatur ibi Pont. Item facit *d. Extrav. 2. h. t.* annullans omnes provisiones simoniacas, ut hæc non possit dici exclusiva, nec benigna interpretatio habere locum, salva verborum proprietate. Non obstat *d. c. 4.* quia ibi tantum res mansit in terminis Simoniacæ conventionalis.*

109 Habet itaque acquisitionis irritatio per *d. Extrav. 2.* locum in electionibus, postulationibus, provisionibus in Monasteriis, dignitatibus, personantibus, officiis Ecclesiasticis, & quibuslibet beneficiis, ut textus ibi subjicit, ut nominationes, præsentationes sint nullæ, quia pertinent ad provisiones. Quod autem in ista *Extrav. 2.* dicitur de officiis Ecclesiasticis, Navar. *c. 23. n. 11. §. septimo* accipitur de officiis, quæ sint beneficia, cujus ordinatio est Prioratus, Abbatia, & similes, non etiam de iis, quæ beneficia non sunt. Cujus opinio est benigna in pœnabilibus: loquiturque *d. Extravag. 2.* de officiis ordinariis Ecclesiarum & Monasteriorum, ut Auditoratus, Clericatus Camerae, & similia, non comprehendantur sub ejus decisione. Suarez *d. c. 57. num. 46. §. seqq.*

110 Dubitatur autem, An acquisitionis irritatio obtineat in conventionali completa ex parte beneficii tantum? R. Videri collationem istam tenere, quod uti excommunicatio, de qua supra *ead. n. 93.* non habet locum isto in casu, ex ratione, quod non sit pœna infligenda nisi delicto perfecto; non est autem perfectum necdum numerato pretio. Navar. *d. c. 23. nu. 104.* ita

nec irritatio inducta per *d. Extrav. 2.* habere locum, ut ille, cui collatio facta est, beneficium retineat, donec pretium solvat. Quam sententiam secundum Navar. cum in hoc cedere tradit ibidem Navar. cum in hoc contrarium videatur dicendum. Quod si non impleatur Simonia per dationem pecunie, non legem irritantem habere suum effectum, nisi si fessorem effici malæ fidei, ac teneri ad restitutionem fructuum, non tantum post contractam Simoniam preceptorum, verum et tempore collationis, cum ejusmodi tractatur retro, idque ex silio Curie. Item itaque prima collatio valida aliquando esse, cum facta sit ab eo, qui habuit jus, non tamen absolute, sed dependente ab eventu solutionis pretii. Non facit quod tutor non intendit non conferre nisi in obligatione dandis, quia ista obligatio est recipi, ut habeatur pro non adjecta, & non irritat, quod minus sit absoluta voluntas conferre beneficium. Ut sit in potestate eius, collatum collatum beneficium, non constituit Simoniam per solutionem pretii, ad quam illicita est, non tenetur retinere beneficium non simoniacè collatum, & fructus hoc beneficium pro tempore istud non retineat. Nec potest dici, ista via delictum hominibus committendi Simoniam conventionalem, & astutiam in delictum committendi, quia non ratio peccandi, quæ non tam rigore peccatum non vindicetur, & quod tempore istud modum alius consequatur, est per accidens, licet jure non irritetur talis collatio, tamen per sententiam irritari, quod irritatio reprimendam istam licentiam. Pœnabile est *Stat. Suarez d. c. 57. n. 50. §. seqq.*

Q. An dicta de irritatione, ratione Simoniacæ, habeant locum in simoniacæ electione Rom. Pontificis? Resp. Hoc polle videtur *can. si quis pecunia Dist. 79.* ubi qui peccatum acquirit, non Apostolicus, sed Pontificus dicitur haberi. Verum iste casus per se facit, cum non tam de electo per peccatum agat, quàm de eo, qui non electus canonice electione Cardinalium. Id videtur pressit Julius II. in *Constit. cum tanquam an. 1503.* & electionem talem irritat, &

penas induxit. Statutum tamen jure communi, propter vitandum majus periculum schismatis, ut contra illam electionem factam canonicè nulla admittatur exceptio, Clem. ne Romani de elect. ex ratione quod Pont. non habeat terra superiorem, per quem error in ejus electione commissus corrigatur. Quod jus commune habet suam vim, non obstante dicta constitutione Julii II. quæ non videatur recepta, & per Constitut. Pii V. 85. derogata intelligitur, ut ait Suarez d. c. 37. in fine. Quo facit quod dictum supra de elect. n. 33, excommunicacionem electi in Rom. Pont. non impedit valore electionis, ex dicta ratione. Hæc quoad irritationem beneficii simoniacè obtenti.

112 Dubitari possit, An Simoniacus in ordine aut beneficio privetur beneficiis prius obtentis? R. Excepta Simonia confidentiali, de qua infra, & examinatoribus ad beneficia Simoniam in examine committentibus, qui privantur beneficiis ante quomodocumque obtentis, secundum Trid. Sess. 24. c. 18. De reform. probabiliter esse, non incurri ipso facto per Simoniam privacionem beneficiorum ante legitime obtentorum: & ita habet communis sententia, ut videre est apud Abbat. in c. cum Clericis n. 2. sup. de pass. Felin. in c. Injunctum 13. h. t. Suarez c. 58. n. 4. qui plures citat: qui dicunt Simoniam supervenientem non inficere titulum jam adqumtum, ut nullò minus super uno beneficio commissa adficiat alia legitime obtenta. Fundatur hæc sententia in eo, quod non invenitur textus, per quem talis poena infertur ipso jure, sine textu autem aut Canone poena non sit inducenda. Nihil facit c. inquisitionis 13. in pr. sup. de accusat. quia rectè accipitur de beneficio simoniacè accepto, aut si & de aliis sit intelligendum, non tamen ipso facto, sed per sententiam declaratoriam. Quo facit, quod ibi Simonia comparatur homicidio, quod non privat ipso jure prius obtentis, c. clericis 5. sup. ne Clerici vel Monachi &c. Et facit, quod d. Extrav. 2. non irritet beneficii adquisicionem, nisi si oniaci, de possitibus autem ante non loquatur.

113 Unde resolvitur questio de actionibus inter se subordinatis, veluti electione & confirmatione, An infirmetur electio propter commissam Simoniam in confirmatione? Resp.

Tantum esse irritam confirmationem, non etiam electionem, quæ ritè facta est, ut vitium illius non debeat hinc inficere. Facit, quod subsequens Simonia non privet ipso facto juribus prius ritè adqumtis, nullo enim hoc jure ostendi potest. Et pro ea parte adducitur textus in c. si confirmationem 39. de elect. in 6. ubi vitium circa confirmationem non adficiat electionem canonicam præcedentem, quamvis è contra vitium electionis adficiat confirmationem, quæ ponitur per vitium in electione commissum. Et hoc ita de facto; nam irritanda venit per condemnationem judicis, quomodo intelligendus Felin. & alii in cap. si quis tuis 33. h. t. Suarez d. c. 58. num. 7. Quod & dicendum de beneficiis, ut condemnatione judicis possit illis privari, antequam tamen rectè sit utitur fruitur, & in alios resignat, tamquam jus plenum habens. Navarr. Conf. 92. h. t.

Postremo queritur, An Simoniacus in beneficio fiat inhabilis ad obtinenda in posterum beneficia? Resp. Indubitatum hoc esse quoad ipsum beneficium simoniacè obtentum sine speciali dispensatione, c. pen. sup. de elect. & ibi Abbas & in c. de simoniacè 22. h. t. quoad alia negat Navarr. Conf. 91. n. 5 & conf. 92. n. 5. h. t. Videtur tamen id velle Constitutio Pii V. quam citat Navarr. d. loc. qua inhabilis perpetuo ad ea & quæcumque alia beneficia obtinenda declaratur. Ut non possit dici requiri sententia condemnatoria, aut etiam declaratoria, cum talis poena sine actione hominis per ipsam legem immediatè inferri possit. Addit tamen Navarr. eam Constitutionem non esse usu receptam quoad effectum istius poenæ. Plura Suar. d. c. 58. n. 9. & seq.

Quinta poena est Restitutio pretii pro re spirituali accepti. Cujus restituendi obligatio accipientem tenet, non in casu, quo non est solutum, neque enim potest obligari, qui de dicit rem spiritualem, nullo accepto pretio: sed in casu quo pretium est datum. Et omnino procedit, si pretium datum sit, non recepta re spirituali, nam eo casu pretium non est absolute datum, aut liberaliter; sed sub pacto oneroso, & conditione sibi dandi spirituale. Quæ conditio licet sit turpis, dum tamen non impletur, sufficit, ut voluntas non habeat effectum absolute.

absol.

absolutum transferendi pretium in dominium alterius, sed tantum sub conditione, ut, ea non impleta, teneatur accipiens restituere, quod accepit, & quidem ei qui dedit, non etiam Ecclesie aut pauperibus. Navar. d. c. 23. n. 104. sive inspicias jus naturale, sive Ecclesiasticum. Prius patet, quia dans non addicavit à se dominium dati pretii nisi sub conditione, qua non impleta non potest dominium pretii ab eo abscississe; ut illi sit restituendum, non etiam satisfiat dando Ecclesie ut pauperibus, quibus nihil juris potest dici quæsitum ad pretium taliter datum. Probatur posterius, quia Ecclesia non punit Simoniam conventionalem tantum ex una parte impletam, saltem ipso facto; certum autem est, quod talis punitio sit pœna.

Non obstat *l. si ob rumpem pen. D. de condit. ob rumpem caus. c. l. 2. C. eod.* ubi acceptum ex utraque parte rumpi de causa non est restituendum danti, quod in pari causa potior sit possidens; nam ea regula obtinet conditione impleta, necdum verò impleta non est ulla ratio, quare privetur dans, qui non abdicavit à se id, quod dedit, nisi sub conditione. Et deinde procedit subsecuta sententia iudicis, qua privetur is, qui dedit, & attribuat Ecclesie aut pauperibus. Navar. c. 17. num. 30. *Et seq. Cov. ad Reg. peccatum p. 2. §. 2. n. 7. Suarez. c. 59. n. 1. 2. c. 93. Pet. à Navar. de Restitut. lib. 2. cap. 2. nu. 410.*

Supereft videre, quid juris sit in Simonia reali, id est utrimque completa. Ubi certum est, pretium debere restitui, per textum expressum in *c. de hoc it. h. 2.* qui habet, sine gravi salutis periculo retineri pretium non posse. Cujus ratio est, quod siac causa sit pœnes eum, qui recepit, utpote acceptum pro re pretio non æstimabili. Imò duplicatum restituendum esse habet text. in *c. Audivimus 4. h. 2. Et in Nov. de sanctiss. Episc. 123. c. 2. in fine.*

116 Dubitatur autem, Quo jure restituendum veniat? Resp. Hac in re esse sententias diversas. Nam aliqui volunt obligationem restituendi procedere ex jure divino, quod contra voluntatem domini vendatur res spiritalis, qui gratis dari eam voluit: ut contractus sit injustus, atque ita ex natura rei pretium acceptum restitutioni obnoxium. Covar. ad

Reg. peccatum p. 2. §. 2. n. 7. Et alii veluti d. c. 54. n. 4. Alii verò è contra ex natura rei volunt sequi obligationem restituendi ob contractum, quod dicitur Simonia mentalis, cum licet in opere, non obliget ad restitutionem, nisi in casu, ut nec realis dicenda sit obligare, nisi teneat, ut ex vi ipsius actionis secundum se, & in illa inventa, sequatur, quæ non est in Simonia mentali. Facit, quod etiam prioris domini pretium sit acceptum absolute & liberè dedit. Navar. d. c. 23. n. 104. *Et in comment. c. ult. n. 12. h. 1.* Dicendum est Simoniam continere injuriam contra commutativam, obligationem ad restituendum pretium sequi ex divino & naturali, non æstimetur pretio res inæstimabilis, & functionibus spiritalibus, ut credendum est. Nullis, confessionibus, & similibus contractio obligat ad restitutionem ex jure naturali, cum hujusmodi substat dispensationem voluit gratis vendentis, cujus traditio est sine causa sine causa ex summa injuria pretio sibi retineat. Si verò Simonia commutativa propria injuria & injustitia contra commutativam justitiam, ex natura rei non est obligatio ad restituendum. v. g. Si beneficii pretio suum beneficium commutatum, & in comparatione ad temporale beneficium lumentum, qualis dici non potest, & contra justitiam commutativam, cum ætuum dominus, ut dictum supra est, *l. h. Cler.* Qui incommodum, quod significando, hac via compensando, non dicit contravenire justitiae commutativæ, amplius non exigat, quam rationis rationis abest. Nec obstat, quod dicitur dicitur beneficium, illud cum est dicitur quira; quia hoc non inspicendum, & dicitur incommoditas, quam patitur dicitur dimittens, cujus dimissio est valida, & quæ sit sine effectu; atque ita restituitur causa accipiendi pretii. Plura Suarez d. c. 10. *Et seq.* Sic & recipiens Simoniam in ministerium non potest dici coacti ad restitutionem, ex natura rei, quod illa receptio spiritalis, conjunctum tamen habet temporali pretio æstimabile, & licet

tionem corporalem Religionis. Vendens etiam rem, cui adheret jus patronatus, & carius propter commoda, quæ istius juris nomine percipit, non potest dici teneri, ex vi naturalis iustitiæ ad restituendum pretium, cum commoditas ista, qua caret, sit pretio æstimabilis. Suarez. *d. loco n. 41. & 42.* Idem censendum est de similibus, in quibus restitutio tantum tenet ex jure humano.

117. Ubi quaeritur, cui restitutio facienda? Resp. Per se & ex vi legis naturalis pretium ei restituendum esse, qui dedit, quia is passus injuriam, quæ illi refarcienda ab eo, qui intulit. Non est autem illata Ecclesie aut pauperibus, ut his nihil veniat restituendum; cum ille sit actus iustitiæ, quoad æqualitatem reducitur inæqualitas prius facta, nulla autem facta respectu Ecclesie aut pauperum. Navar. *c. 17. nu. 30.* Suar. *d. 79. n. 23. & seq.*

Non obstat, quod datus dederit voluntariè pecuniam; quia non voluit donare, sed dare, quantum iustitiæ ratio patitur, quæ nulla hic subest. Non etiam obstat, quod ille, qui dedit pretium, turpiter dederit, ut indignus sit recuperatione; nam ut hoc quidem verum sit, non tamen ex eo sequitur, indignitatem istam ipsum obligare ad exsequendam in se pœnam, stando in solo jure naturali, priusquam per iudicem puniatur. Nec dat etiam facultatem, qui pretium recepit, puniendi dantem tali via, sua auctoritate, quia talis privatio est actus iustitiæ, quam cum non habeat, in alium non rectè ea utitur. Non obstat quoque quod accipiens rem spiritualem non teneatur illam restituere danti; nam accipiens rem spiritualem non peccat contra iustitiam, uti ille, qui pro pretium accepit, quam jubetur à Christo gratis dare.

Quod ut ita sit de jure naturali, tamen de jure Ecclesiastico tutior est opinio, non esse pretium restituendum danti, qui eo propter turpem causam meritò privatur, nec tamen retinendum ab eo, qui turpiter accepit, quia & in eo causa deest, sed Ecclesie dandum, juxta *d. c. de hoc 11. h. 1.* Nam licet Ecclesia impediverit, quò minus recipiens dominium adquireret, non restitit tamen abdicanti, quò minus secundum voluntatem ejus secuta causa pretium ab eo abesselet & in pœnam ejus

applicuit illi Ecclesie, quæ injuriam passa, *d. c. 11. ubi Glof.* Posset tamen in pauperes distribuà pretium ex arbitrio superioris. Covarr. *ad e. peccatum de R. l. in 6. p. 2. §. 2. n. 6.*

Ex dictis colligere est, datum pretium ad reddendam vexationem injustam acutiquam posse retineri per eum, qui accepit, cum injustè accepit, ut ex vi juris naturæ teneatur illud restituere, & quidem illi, qui dedit, qui non potest dici peccasse, si quidem injuriam sit passus: ut rectè supra dictum sit, quod talis non teneatur pœnis Simonie propositis.

118. Similiter ex dictis resolvi potest quaestio. An acceptum per Simoniam mentalem ad restitutionem obliget? Resp. Difficultate hac in re ponere duos textus, *c. fin. h. t. & c. Consultuit 20. inf. de usuris.* In illo dicitur, pœnam mentalem Simoniam acceptum indistinctè non obnoxium restitutioni, sed placendus Deus, in hoc vero, acceptum per usuram mentalem esse obnoxium restitutioni, & quidem indistinctè. Rationem diversitatis aliqui dant quod in Simonia mentali nulla subit læsio proximi, qui spontè obulit; in usura verò mentali subit injustitia & læsio. Verum hæc non tollit difficultatem, cum, postis paribus terminis, vel utroque casu sit injusta læsio ponenda, vel in neutro. Multò minus exhaurit difficultatem, quod cognationis pœnam nemo patiatur in foro exteriore, *l. cogitationis 18. D. de pœnis,* cum & ista responsio tam conveniat usuræ mentali, quam Simonie. Posset videri aptior solutio, quam dat Navar. *ad d. c. fin. nu. 24. & seqq. h. 1.* quod nemo teneatur restituere, quod utrimque turpiter datum & acceptum, ut in Simonia, in qua utraque ex parte turpitudine versatur; si verò tantum sit ex parte accipientis, teneatur iste ad restitutionem, secundum ea, quæ traduntur *D. & Cod. de condit. ob turp. caus.* Est autem turpitudine in usuratum solutione tantum ex parte creditoris, non etiam debitoris, quia solvere usuras non est malum, cum qui juravit eas solvere, teneatur satisfacere juramento, ut dictum sup. *De jur. jur.* Quòd non foret, si esset peccatum eas solvere, siquidem juramentum non sit vinculum iniquitatis: ut ideo creditor eas teneatur reddere, quòd ex mala causa penes

eum fuit, non etiam acceptum ex Simonia mentali.

Verum nec ista solutio, quamvis ea aliquibus placeat, tollit difficultatem, cum acceptum simoniace non manet penes accipientem, sed Ecclesia eum oneret ad restitutionem Ecclesie faciendam. Unde querenda est alia ratio, quare in *d. c. fin.* dicat Pont. temporale pro spirituali accipientes, nullo pacto praevio, sed ex adfectu animi praecedente, non teneri restituere, sed sufficere per poenitentiam satisfaciant suo creatori, ut videantur sine noxa retinere quod acceperunt. Dicit enim simpliciter Pont. ad resignationem spiritualium aut temporalium non teneri, sed ad solam poenitentiam, ut videatur excludere omnem restitutionem, cum tamen dicat usuras taliter acceptas, tamquam male acceperas, restitui debere in animi iudicio.

Pro veriori solutione dicendum videtur, distinguendo, an simoniace pretium acceptum contineat uiam iniustitiam, an vero nullam iniustitiam habeat ad eam. Posteriori casu obtinet decisio *d. c. fin.* non subesse obligationem ad restitutionem. Nam si ulla subesset, vel esset ex vi juris naturalis vel Ecclesiastici: non illud, quia secundum dicta *sup. eod. num. 116.* non obligat etiam realis in isto casu ex vi juris naturae: non hoc, quia ubi jus Ecclesiasticum imponit hanc obligationem ultra naturalem, id non facit per modum poenae. At vero Ecclesiastica poenae non cadunt in Simoniace mentalem, quia Ecclesia non iudicat de internis. Et ita accipiendum *d. c. fin.* in quo agitur de Simonia mentali super ingressu Religionis non habente iniustitiam adnexam. Nam licet intertio fuerit prava, non deest tamen titulus iustus ad retinendum acceptum, scilicet & ad alendum Religionem, & ad sustinendam onera status illius, ideoque mutata intentione tollitur pravitas: ut recte ibi dicatur satisfacendum esse creatori per poenitentiam. Idem statuendum in aliis ejusdem ordinis Simoniis, in quibus receptio pecuniae non est iniusta, cum ubi eadem subest ratio, id est jus sit ponendum: ut & fiat dicenda immunes a restitutione, non obstantibus legibus Ecclesiasticis, quae non iudicant de occultis. In priori casu, quo receptio pretii non tantum est simoniaca, verum & iniusta, licet mentalis tantum sit Simonia, oriatur tamen obli-

gatio restituendi, non quidem ex lege Ecclesiastica, quod isto in cap. & al. is potuit negare Ecclesia non iudicat de occultis, sed ex iure naturali, quod nullquam acceptam Ratio est, quod nullus superfluo titulo retinendum pretium acceptum; ut si non restitutionem obliget, in eaque specie est iudicium *d. c. fin.* Probatur, quia omnis acceptio iniusta obli. ar ad restitutionem. Proinde tamen ista Simonia ex intentione iniusta retentionata materiae, & in re exequitur iniustitiam, in sequeque documentum accepit contra iustitiam. Ut in isto generalis sit dicendus locus esse decisionis *Compluit 10. inf. de usuris* in quo quod dicitur iudicio sit restituenda usura, est poenitentia sitiam, ut si & in Simonia illa intentionata in ea sit statuendum, ex jam dicta ratio, & que ita *d. c. fin.* quod absolute & in se habet teneat teneri ad restitutionem, recte obli. gationem, nisi concurrat iniustitia contra, si usura mentalis non con. iustitiam aliquam, ut posse fieri inferius dicendum est, cessare obligationem ad restitutionem, cessante utpote iniustitia cum qua te Ita feret Suarez *d. c. 39. n. 41. & 109.* Videri de hac quaestione sentientes, *Corrucci Peccatum p. 2. in pri. n. 4. segg. Petr. à Navarra restituit. lib. 2. c. 2. n. 40. & 109. & n. 200. Azor. 3. l. 12. c. 20. q. 2. Casil. De usuris c. 7. n. 3. Biosf. ad c. ult. h. t. qu. 1. & ad c. con. iustitiam. 1. inf. De usuris.*

Superest quaestio, An restitutio sit facienda ante sententiam? R. Non esse quantum ad obnoxio ad restitutionem ex vi poenitentiae; quia certum est non esse expectandam sententiam, cum ipsa conscientia cum facta poenitentia, sed tantum in casu; quo solo iure Ecclesiastico restitutionis obligatio promanet. In parte negante facit; quod lex poenalis non obliget in conscientia ante condemnationem, nisi expresse declaratur; non declaratur autem ullibi ista restitutio ante sententiam, in regula generalis obtinere debeat. Exiit de praeter ea parte, quod non appareat, cui sit facta restitutio ex sola obligatione Ecclesiastica, non debeat fieri illi: qui dedit, quia, quod non in se est, voluntate sua abdicavit à se

pretii dominium, ut non sit obligatio ad faciendam illi restitutionem; nec Ecclesia aut pauperes ad eam sibi faciendam aliquid juris possint pretendere. Pro eadem parte faciunt quæ traduntur l. 3. & pen. D. de conditione ob turp. cau. & l. 2. C. eod. non teneri promissorem restituere pecuniam turpiter datam & acceptam, ex eo, quod quando utriusque est par turpitudinis, possessoris causa sit potior: ut non tam imponatur onus pretium acceptum offerendi seu sponte a se abdicandi, quin potius sit auferendum per sententiam. Pro parte tamen adfirmante facit e. de hoc n. b. r. in cuius sine dicitur, temporalia sic recepta pro dando ad sensu electioni Ecclesiasticæ non posse sine gravi salutis periculo retineri: quæ verba planè sunt intelligenda de foro conscientiæ, etiam nulla antecedente iudicis sententia, ut ipsum jus videatur impedire acquisitionem pretii ejusmodi accepti in materia Simoniæ, quod optimè potuit statui pro materiæ gravitate. Vid. Navar. in Summa c. 27. n. 32. Suarez c. 60. num. 3. & seqq. Less. lib. 2. cap. 35. Dubit. 31.

120 Sextam ponunt Irregularitatem. Non videtur tamen illa incurri immediatè, sed mediante infamia, quæ per sententiam inferri videtur, ut dictum sup. eod. nu. 101. quam sequitur irregularitas. Quæ videtur etiam poni, si sic ordinatus vel ordinans ministrat, irregularis enim fiet, quia ministrat cum suspensione. Immediatè non incurri ex eo constat, quod irregularitas non contrahatur nisi in casibus à jure expressis, ut traditum sup. de Cler. excom. ministr. non est autem jure expressum ullibi, ut hac de causa irregularitas contraheretur, cum si contraheretur per ordinationem, necesse foret; ut antea sit excommunicatus; excommunicatur autem demum per ordinationem. Unde non potest dici suscepisse Ordines excommunicatus, quia excommunicationem incurri facit ipsa ordination, non etiam irregularitatem, quia non est lata utraque pœna hoc in casu. Suarez cap. 50. numer. 20.

121 Septimam ponunt Depositionem; quam tamen jura non videntur inducere ipso facto, sed per sententiam iudicis, quod passim utantur verbis sententiæ ferendæ, non etiam latæ, ut in can. Erga Simoniacos 110. l. 9. c. 2. sup. De

conf. c. de hoc n. b. r. nec etiam patet depositionem esse inducendam per d. Extrav. 2. h. t. Suarez d. c. 35. num. 22.

De Simonia Confidentiar.

122 Ultra res species Simoniæ, de quibus dictum, est quædam alia species, Simoniæ Confidentiar dicta, à spe & fiducia, quæ ei subest, quæ etiam potest distingui in mentalem, conventionalem & realem. Eaque alia est licita, huc non spectans, ut cum aliquis sperat beneficium sibi conferendum aut fratri quia dignus est, quæ nihil mali includit; alia illicita, & aut non simoniaca, quando quis sperat conferendum à Prælato, ratione amicitiar, consanguinitatis sibi, vel alii licet indigno; aut simoniaca, quæ est confidentia, qua aliquis beneficium confert, aut ad id præsentat, eligit, renuntiat, cum pacto tacito aut expresse, de resignando eo sibi aut alii.

123 Materia hujus Simoniæ sunt tantum beneficia Ecclesiastica, cujuscumque sint ordinis simplicia, curata, majora, minora, regularia, secularia. Pretii nomine venit hoc in genere idem beneficium, quod renuntiat vel confertur, ut renuntianti vel conferenti aut alteri reddendum sit aut restituendum, aut fructus ejusdem beneficii, vel pensio seu pars eorum renuntianti aut alteri præstanda. Ut hoc Simoniæ genus committatur in collationibus, renuntiationibus, præsentationibus beneficiorum, & aliis provisionibus quibuscumque, Suarez c. 43. nu. 4. & 5. Less. d. c. 33. dubit. 6. Committitur autem triplici modo; Primo per Accessum, quando Prælatus cupit alicui provisum de beneficio, qui per ætatem est incapax, ideoque confert ejus pedagogo, aut alteri, hac fiducia, ut ubi alter erit capax, propria auctoritate illud accipiat aut accedat. Qui modus habet locum in præsentationibus ad pingua beneficia aut personatus, in casu, quo habent liberos ætate ætiores, quam ut præsentari possint. Secundò, per Regressum, quando alteri ceditur beneficium, reservato jure regrediendi, si alter præmoriatur, aut beneficium deserat. Tertio, per ingressum, quando quis beneficium sibi collatum ante captam possessionem resignat, reservato jure ingrediendi possessionem in casum prædictum.

324 Ubi dubitatur, An ista Simoniz species habeat locum in permutatione beneficiorum? Resp. Hoc videri, quod Pontifices loquantur generaliter de beneficiis in favorem resignatis; cessis vel aliis dimissis: & permutatio videatur includi, in qua & obtinet pactio de dissolvenda permutatione, & regrediendo ad priora beneficia, in casu, quo aliquid contingat; vel de resignandis beneficiis in favorem nepotum vel aliorum, & de reservandis fructibus aut parte eorum sibi vel alteri. Judicant tamen alii non spectare, secundum Bullas Pii IV. & Pii V. Pont. Simoniz hanc speciem & prohibitionem ad permutationes, quod resignationes & cessiones, de quibus ibi, sint accipiendæ de simplicibus, in favorem tertii, quæ sunt magis odiosæ, quàm illæ, quæ sunt per modum permutationis, & simplices illæ incommoda graviora habent, quæ Pontifices non overunt, quam hæ permutationes, ut ad eas dictorum Pontificum Constitutiones non sint extendendæ, quia pœnales. Et hoc, quatenus tantum concernunt permutantes inter se; nam si collator cum permutantibus pacificatur modo dicto, habebit locum hoc genus, & pœnæ per Pont. propofitæ Vid. Navarr. Conf. 77. h. t. Suarez d. c. 43. num. 10. & 11.

325 Pœnæ autem variæ sunt. Primo, quoad Prælatos superiores, est Interdictio ab ingressu Ecclesiæ quoad inferiores Excommunicatio, latæ sententiæ, Pontifici reservata. II. Annullatio resignationis & collationis beneficii in quo commissa ejusmodi Simonia: inhabilitas ad idem beneficium, & ad alia omnia inde secuta. III. Privatio beneficiorum & pensionum ante obtentorum, & inhabilitas ad quæcumque alia obtinenda. IV. Reservatio talium beneficiorum, ut non nisi à Sede Apostolica conferri valeant, & fructus eorum malè perceptorum Camera Apostolicæ applicentur quas pœnas colligere est ex Bullis dictorum Pontificum, apud Navarr. c. 23. nu. 10. Ex quibus patet, hujus speciei pœnas esse graviores, quam simplicis Simoniz. Cujus ratio est, quod illa sit gravior, quippe continens insidiosas fraudes & imaginem successionis hæreditariæ, quasi transmittendo beneficia per unum ad alios cognatos, aut aliàs inhabiles, defraudando Cameram Apostoli-

cam & alia similia, in prædictis Bullis contenta.

Incurruntur autem omnes istæ pœnæ, si factus; nisi quod beneficiorum legitime obtentorum privatio non ita censetur incurrendam factis, ut teneatur quis seipsum spoliare sententiam saltem declaratoriam. Aliæ pœnæ, censurarum & inhabilitatis, si factus habeat effectum suum, non tantum ubi ab unaque parte est impleta Simonia, verum si ab altera tantum parte, scilicet beneficium inceptum per ejusmodi confidentiam, Navarr. d. c. 23. num. 10. §. Secundo, Conjectura, quibus hæc species in foro exteriori probatur, colligere est ex dictis Bullis & Navarr. d. c. 23. Quoad mediatores, non videntur incurrere excommunicationem, nisi impleta detentio Simonia, cum Bulla Pii V. de his non loquatur Pauli II. Extravag. h. t. eos completa detentio Simonia excommunicationi velit subiacere, quæ non mutata per alios Pontificum permutatione non est, Navarr. d. num. 10. §. de novis, Suarez. d. c. 43. in fine.

Hæc de pœnis Simoniz. In qua hoc speciale, ut quilibet criminolos etiam mensuræ admittatur ad acculandum, c. 7. & ibi dicitur, t. propter gravitatem istius latis, Unde etiam constitutum, ut nulla dignitas ab ejs pœnis excuset, ne quidem Cardinalatus aut Reges de hoc h. t. Extrav. 2. eod. subsunt etiam Reges legi Ecclesiasticæ.

Ubi queri possit, An vitium Simoniz incidere possit in Pontificem? Resp. In omni materia, in qua Simonia committitur contra jus divinum, non esse immutem ab ea dispensatio: in ea ratione, quia juri divino sit subiectum Pont. Quo modo pro Sacramentorum collatione citra labem hanc non accipitur potestatem. Idem est de aliis, saltem si ut pretium res sacras accipiat, non stipendium aut rationem magno æstimabilis pretio, quæ subest, & quam deus à te facta, non committit Simoniam. In fructus beneficii ab eo separatos recte recipi Pont, & alia similia. Quantum ad eam, quæ jure Ecclesiastico committitur, cuiusmodi in manu inducta, non potest hæc cum obsequio qui est supra jus humanum, supra quædam modo est, l. Princeps D. de consuet. Prims, quæ dea

ad eum sup. tit. de consuet. num. 10. Hinc leges circa Simoniam confidenter non obligant Pont. quod ea sit positivum juris, ut mala sit, quia prohibita, quatenus jus Ecclesiasticum prohibet omnes pactiones super beneficiis, nisi etiam extenderetur ad communicationem spiritualis pro re temporali, quia esset juris divini, & Pontificem obligaret. Quantum ad pœnas fori exterioris adversus Simoniam commissam contra jus sive humanum sive divinum, omnium sententia est, non teneri iis Pontificem, quod si sint inducæ per jus Ecclesiasticum; Princeps autem supremus non subiciatur suis legibus quoad vim coactivam; uti traditum D. de legib. n. 24. & seqq. & patet ex eo quod nulli sit subiectus, can. cuncti per mundum X. q. 3. Non habet autem locum vis coercitiva nisi in subiectum, ut censuris, quæ constringunt inferiores, non possit ligari Pontifex. Quo facit, quod Bellar. lib. 2. de Rom. Pont. c. 12. & seqq. & Navar. in c. Novis. sup. de iudiciis Notab. 3. nu. 78. & 142. & in Summa c. 27. nu. 13. tradunt, si contingeret Pontificem Rom. in hæresim incidere, non fore eum ipso iure excommunicatum, Unde licet omnes fideles etiam Imp. Cardinales, Episcopi subiciantur censuris; non tamen ipse qui supra jus est, ligabitur Vid. Suarez c. 52. num. 2. & seqq. Binsf. ad c. 1. h. t. q. 2. Concl. 1. 2. 3. Less. d. c. 2. dubii 5.

Hinc consequenter possit quaeri, an si contingat Pont. facere contractum cum aliquo simoniaci, eo ipso eximat eum à pœna Simonia? Resp. Id negare Abbatem, c. 1. nu. 8. h. t. etiam in casu quo Pont. non committeret Simoniam; qui proinde putat non posse talem in conscientia retinere beneficium taliter acceptum. Quo facit Clem. sup. de sent. excomm. ubi Pont. scienter communicando cum excommunicato, non censetur eum absolvere, nisi exprimat. Probabilius, Pontificem tunc censeri eum eximere à pœna, & eum eo dispensare per tale factum, est, quæ ea sententia rationi magis consentanea, cum non sit verosimile Pontificem velle beneficium conferre frustra & punire opus, quod ipse semel effecit, & fortasse ad illud invitavit, hoc enim foret se condemnare. Ita tradit Covar. d. 4. c. peccatum p. 2. § 8. nu. 9. Vid. Azor p. 3. lib. 12. c. fin. qu. 2. Suar. c. 61. n. 15. Binsf. d. q. 2. quod. 3. vers. dubium nuncup.

Possit hic aliud moveri dubium, an Pont. non teneatur lege simoniaci ambitus, Annatas exigens? Resp. Annatarum usum non ita nuperum esse, ut vult pro more suo patum in Rom. Sedem æquus Duaren. De sacris Eccles. ministr. lib. 6. c. 3. ejus originem Bonifacio IX. adscribens, secutus errorem Platina in Vita Bonificum earum fiat mentio in Conc. Viennensi, quod celebratum sub Clemente V. quem multis annis ante Bonif. IX. se disse ex fallis Ecclesiasticis est notum. Sunt autem Annata fructus primi anni Episcopatum, aliarumque dignitatum & beneficiorum, à Pont. Imperatorum, quos sibi suæque Camera retinet, non in pretium dignitatum, seu beneficiorum, sed in sui sedisve suæ subventionem, & ministrorum sustentationem, quorum opera est necessaria in Ecclesia per totum orbem gubernatione. Quo facit quod in lege veteris Testamenti à Levitis decimæ decimarum essent præstandæ summo Pontifici, Num. 18. ut res ea non possit dici quid involvere simoniacæ labis, cum non rellimetur quid sacrum & rectè D. Thomas 2. 2. q. 87. art. 4. doceat naturalem æquitatem dicere ut ille qui omnium curam habet de communi alatur adeoque Pontificem posse à singulis Clericis decimarum decimas exigere; quidni etiam unius anni fructum sibi reservare? quod continet minus gravamen. Ut plerique rectè defendant Annatas ab omni labe alienas, quos citat Flamin. De Simonia confid. q. 9. n. 58. quidquid impudenter & temerè Molin. impius pro more suo in S. dem. Apostolicam, eam mordaciter carpat, & post eum alii Annatarum usum damant. Vide Azor p. 2. lib. 7. c. 12. qu. 1.

Quod attinet ad Curiam Rom. Simoniam contra jus positivum humanum in ea commissam, sciente & non contradicente Pont. quidam negant habere locum, quorum dictum verum est, quoad Simoniam, cui ipse Pont. auctoritatem præstitit; eam quoad commissam inter alios, non est sufficiens signum, culpam nullam subesse, ex eo, quod sciat Pont. eum interdum toleret, quia ita expedit nisi talis sit scientia & patientia, ut communi iudicio prudentum censetur lex ibi derogata, aut ei derogatum. Suarez c. 52. num. 10. & 11.

129 Unde quaesitum, An possit consuetudine honestari exactio temporalis pro spirituali? R. Non esse quaestionem de Simonia iure divino prohibita, tantum quaeri de prohibita iure Ecclesiastico: & pro adfirmantium sententia facere Primò, quòd per consuetudinem possit abrogari lex humana, ut dictum sup. de consuet. num. 8. Ubi non obstat, quòd per statutum non possit derogari juri communi, nam hoc ideo, quia statutum nititur sola potestate inferiorum, ut merito non praevaleat legi superioris; in consuetudine concurret tacita saltem voluntas & consensus superioris. Secundò facit, quòd pia consuetudines hac in materia dicantur observandæ, cap. ad Apostolicam h. r. Potest autem ista exactio esse pia, ut constat per Trid. Sess. 24. c. 16. de reform. quod præcipit examinari & discerni inter consuetudines, quæ aliquam exactionem induxerunt in beneficiis; ut si in pios usus non convertantur, nequiquam fieri permittantur; ut præsupponatur posse consuetudinem esse piam. Pro contraria tamen parte facit, quod consuetudo reprobata non possit contra legem prævalere. Covar. 3. Var. Resolut. 4. 13. n. 4. Est autem talis consuetudo reprobata per Canones, ut patet e. non satis § h. r. in verbis, nec sub obtentu cujusquam consuetudinis tantum suum quis tueatur; cum diuturnitas temporis non diminuat peccatum, sed augeat. Facit & quòd consuetudo vocetur prava & corruptela, e. in tantum 36. c. Sicut 39. hoc tit. & in can. Ex multis l. qu. 3. reprobata consuetudo quid largiendi etiam in pios usus. Dicendum, non omnem consuetudinem circa exactionem alicujus temporalis esse reprobatam, & concurrere posse tales condiciones ac circumstantias, quæ malitiam ejus auferant, & purgent ab omni suspitione mali: veluti si tale onus imponi cœptum in debitum sustentationis stipendium, propter ministrorum indigentiam, quæ sola ponit justum titulum quid exigendi fundamentum laudabilis consuetudinis. Ubi tamen, ut omni vitio res careat, oportet impositio talis fiat sufficienti auctoritate & potestate; neque enim privata auctoritate ab aliquibus, licet indigeant, onus tale imponitur, qui spiritualia recipiunt. Solet autem talis origo præsumi, si aliud non obstat, ut tradit Nav. cons. 3. h. r. Quomodo pro sumeribus

exequiis, baptismo, & similibus, etiam pro vino prohibitis, quid dare usu receptum, non exigi. Non sit tamen exactio fieri consuetudo specialiter in jure prohibito, qualis est rogare spiritualia, nisi dentur prius temporaria, aut de dâdo certa sit cautio prælata, hinc non modum jura passim detestantur, ut videtur in d. c. in tantum & c. An videri 41. de illis & ad talem rectè accomodantur jura superiora allata, quæ eam pravam & corruptelam incant: alias secundum Trid. possit deo laudabilis, etiam quoad ea, in quibus jure divino exactio temporalis si prohibita, quæ non capitur pretium, verum ut stipendium sustentationis, quod debitum ministranti spirituali non est provisum aliunde. Vid. An. 1. § 12. c. 19. qu. 1. Suar. 2. c. 48. n. 1. & 109.

Hæc ita quoad culpam & poenam Simoniam super quibus, quatenus dispositio cadit, videtur. Ad culpam quod attinet Simoniam contra jus divinum commissam, nulla dispensatio humana eam tollere potest, quia non est Ecclesiæ potestas, quæ jus divinum immutat. Quoad eam, quæ committitur de Simonia prohibita, dispensatio humana quæ non est, & quidem Pont. Rom. tantum, non aliter, nisi ex pontificis commissione; tamen non est dispensare super legibus humanis, quæ non possunt. Solum itaque Pont. super Simoniam se inducitur dispensat: non ut manente Simonia absit culpa, quia Simonia ex proprio conceptu significat rem malam, sed ut commisso venditio, quæ obligante lege esset sine causa, illa sublata talis non sit. Non solet autem dispensare super ea Pont. ex eo, quòd illud sit necessarium, cum possit aliter pariter sustentationi suæ; nec Eccl. licet ut de, non expedit res ejus fieri venales. Ita licet Lopez. c. 61. n. 1. & 2.

Quantum ad poenam ab excommunicatione per Simoniam in Ordine, beneficii, & gradu Religiosis, contracta absolutio reservata est soli Pontifici, Extrav. 2. h. r. Suar. 41. 61. n. 3. Quoad suspensionem in Ordine licet rectè dixeris: quod licet non pateat ex d. Extrav. 2. ut possit videri habere locum regulam de qua in c. nuper inf. de sent. excomm. quod in conditor Canonis abolitionem sibi reservaverat non reservavit, hoc ipso concessit.

deatur aliis relaxandi facultatem: tamen constat ex c. *ten. h. i. & ibid. Gl. ac DD.* ubi dicitur à Sede Apostolica obtinenda dispensatio à Simonia in Ordine commissa. Deinde quòdo suspensio est lata in puram pœnam, non potest auferri, nisi per eum, qui intulit; neque enim inferior disponit super lege superioris. Idem confirmat Bulla Sixti V. contra malè promotos, & Clementis VII. Ubi aliqui limitationem ponunt, ut regula procedat quoad eos, qui scienter sunt promoti simoniace, quasi cum eo, qui ignoranter est promotus, dispensare valeat Episcopus, & ubi præsupponunt talem esse suspensum, c. *per suas h. i.* ubi Pont. de tali agens subjungit, *nisi cum eo misericorditer fuerit dispensatum.* Videntur tamen tales non commisisse Simoniam in sua ordinatione, cum suspensio sit pœna imposita propter culpam, qua cessante, propter ignorantiam, debet & cessare pœna, arg. c. *Apostolica inf. de Clerico excom. celebr.* & ita tenet Navar. c. 25. n. 68. Suarez d. c. 61. n. 5. & 6. Non obstat d. c. *per suas*, quia agit de ignorantia juris, ut ex textu constat, qualis non excusat. Idem dicendum de ignorantia facti culpabili, nam & hæc non excusat, *can. ult. l. q. 5.* Unde consequens est, non suspensum neutquam indigere dispensatione. Quoad ordinationem simoniacè, cum suspensio trinitalis de jure communi ligat, d. c. *pen. h. i.* idque in puram pœnam, ut non tollatur nisi à Pontifice. Aucta autem dicta suspensio circa eum, & quidem cum eadem reservatione. Idem in mediatore, præsentatore. Suarez d. c. 61. n. 7. Quantum ad irritationem collationis, dispensatio etsi antecederet fieri possit, iniqua tamen foret: postea facta ad aliud non proderit, quàm ut iterum possit conferri beneficium. Quoad inhabilitatem ad obtinendum idem beneficiũ simoniacè obtentum, non dispensat nisi Pont. cum sit pura pœna, etiamsi ignoraverit. Et hoc quoad beneficium majus, & quidem pro illa vice tantum, ut postquam alteri fuerit collatum, & iterum vacaverit, liceat Episcopo dispensare: eum etiam licebit dispensare cum tali quoad beneficium simplex ignoranter simonia è adquisitum, Suarez d. c. 16. n. 10. Quantum ad inhabilitatem ad alia beneficia, præsupposito, quòd ipso jure & ante sententiam incurritur, non potest super ea dispensare Episcopus, eum sit pura pœna Papalis. Quamvis non

videatur saltem usu talis pœna obtinere ipso facto, sed demùm post sententiam antequam ut non incurritur, ita nec opus ulla dispensatione, quæ tamen utilis esse poterit, ut postea quis per sententiam beneficio fortè obtento non privetur.

Quid si occulta fuerit Simonia? R. Quoad excommunicationem & suspensionem, rectè extendi facultatem dispensandi Episcopis super irregularitate in casibus occultis datam per Trid. Sess. 24. c. 6. de reform. Nam eo ipso, quo non excipitur, concluditur sub generali istius loci decisione. Quam ad inhabilitatem non rectè traxeris, quæ non tam est irregularitas, quàm particularis pœna. Concilium autem non dat facultatem generalem dispensandi in omnibus pœnis occultis Papæ reservatis; & ita dicitur declaratum à Cardinalibus: Suarez d. loc. n. 11. circa fin.

Dubium aliud superest, An in restitutione pretii simoniacè recepti dispenset Pont. Resp. Distingueno; aut enim jure naturali est debita, aut tantum venit ex lege Ecclesiastica. Illo casu non dispensat Pont. quia non potest alter privari jure suo, cui illud pretium reddendum, non ut pœna, sed ratione injuriæ. N si tamen is, cui restitutio faciendâ, commiserit Simoniam, posset enim Pont. in pœnam ejus dispensare cum eo, qui accepit, in hoc vero casu potest Pont. dispensare, tum quia dispenset super jure positivo, tum quòd illa pecunia ad bona pertineat Ecclesiastica, quæ subjacent dispositioni Pontificis, Ita Suarez d. c. 61. n. 12.

Quantum ad consuetudinem, per quam dispensatio posset induci, nihil aliud hic dicendum est, quàm quòd quatenus abrogat leges humanas ita etiam possit tollere pœnas per legem humanam inductas: qua de re Suarez d. c. 61. in fine.

Quantum denique ad modum concedendi dispensationem, & quantum ad inferiores prælatos, in casibus, quibus id est licitum, expressis ea verbis faciendâ, post causam cognitâ, quia dispensant in lege superioris, & ut valide, necesse est causa justa subât. Quod in Pont. non requiritur, qui etiam scienter conferendo beneficium Simoniaco, etsi id non declarat, facit valere collationem, sive

causa

132

133

134

causa subsit, sive non, quia cum sit supra jus humanum, non requirit causam, ut illud tollat, quamvis ab omni noxa causa cum salvet. Et deinde sufficit sola voluntas, quam ponit scientia, quæ nisi effectum consequeretur, videretur ludere & nihil agere voluisse, quod non decet Principem, cujus beneficia debent habere effectum. Suarez. *ibid.* *num.* 13. & 14.

TITULUS IV.

Ne Prælati vices suas vel Ecclesie
sub annuo censu
concedant.

SUMMARIUM.

1. Communicatio jurisdictionis Ecclesiasticæ & constitutio Vicariorum pretio est simoniaca.

2. Clericatus sive Auditoratus Camera an rectè pretio committatur?

Actus jurisdictionis Ecclesiasticæ non tantum fori interni, verum & externi pretio æstimari citra Simoniam non posse, dictum *Tit. superiori n. 22*. Et hoc, sive sint actus contentiosæ jurisdictionis, sive voluntariæ. * Unde actus communicandi jurisdictionem spirituales sunt materia Simoniacæ, ita ut illos pretio æstimare sit contra jus divinum, quia venderetur quid ordinatum ad spirituales ac supernaturalem finem per se & primò. Hinc Episcopus prohibuit Vicarios pretio constituere, qui pro certa quantitate jurisdictionem exerceant, aut Archidiaconorum vices subeant, in terminandis Ecclesiæ causis. Quod olim quidem fuisse usitatum apparet *ex c. 1. & 2. h. t.* postea verò ut simoniacum prohibitum, sub pœna privationis jurisdictionis & potestatis conferendi, *d. c. 1. & 2.* non tamen tam ipso facto, quam per sententiam, uti clarè apparet ex verbis istorum textuum, quæ sunt futuri temporis Navar. *Conf. 1 n. 2. h. t.* Videtur & consuetudinis fuisse, licet pravæ, & enormis, ut eam vocat Pont. & contra SS. Patrum institutiones inductæ ab eis, quid omne pium & honestum judicent,

quod est utile. Sacerdotibus sub annuo pretio committere regimen Ecclesiæ unde id ipsum omnibus modis prohibetur *h. tit.* sub juncta optima ratione, quod dicitur Auditorium sub annuo mercede venale committatur, ad æternæ retributionis præmium conditio ratio non habeatur.

Dubitari posset, An rectè in Camera Clericatus, sive Auditoratus, ut vocat Camera pretio committatur? Resp. Dico non aeri isto munere: prius est jurisdictionis spiritualis, alterum emolumentum temporale ejus administratione proveniens. Illud vendi nequit citra Simoniam juris divini, hoc se nude spectatum vendibile est, nisi emerit temporale. Dico, per se non vendibile: quia ut conjunctum isti jurisdictioni, tamquam consequens ex illa, pretio vendi nequit citra labem, quod etiam ipsa dictio spiritualis venderetur juxta *can. 1. p. obiter l. 9. 3.* Suarez de Simonia *c. 20. n. 1.* ne labe itaque partem fructuum istius muneris sibi reservat Pont. separando emolumentum ab ipso, ut potest, secundum dictum *Tit. prox. num. 44.* Unde nihil omnino includit, sub annuo censu Ecclesiæ possessiones [illæ enim veniunt nomine Ecclesiæ, in quo jus sit mentio in *c. fin. h. t.*] alicui elocantur res ea sit merè temporalis: ut rectè dicitur Ecclesiæ rectorem velit compelli ad vendendum contractum, & secundum tenorem conventum permittere conductorem possessionem possidere.

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigitur pro licentia docendi.

SUMMARIUM.

1. Pro licentia docendi pretium dari non debet non est simoniacum.

2. Docentes & Auditorum causa oblationum suorum fructus integre percipi debent.

3. Pro gradu licentia aut Doctoratus licentia pretium.

4. An pro opera ac labori tradendi fructus